

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO
**PLAČILA ORGANOV UPRAVLJANJA IN REVIZIJSKIH KOMISIJ V
SLOVENIJI IN VELIKI BRITANiji**

Ljubljana, junij 2011

ALEŠ KOŽELJNIK

IZJAVA

Študent ALEŠ KOŽELJNIK izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom dr. ALJOŠE VALENTINČIČA, in da v skladu s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah dovolim njegovo objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 08. 06. 2011

Podpis: _____

KAZALO

UVOD	1
1 ENOTIRNI, DVOTIRNI SISTEMI UPRAVLJANJA DRUŽB, LETNO POROČILO	2
1. 1 Enotirni sistem upravljanja družb v Veliki Britaniji	2
1. 1. 1 Opredelitev britanske korporacije.....	4
1. 1. 2 Predsednik odbora direktorjev v britanski korporaciji.....	4
1. 1. 3 Izvršni direktorji v britanski korporaciji	5
1. 1. 4 Neizvršni direktorji v britanski korporaciji.....	5
1. 1. 5 Revizijska komisija v britanski korporaciji	5
1. 2 Dvotirni sistem upravljanja družb v Sloveniji.....	6
1. 2. 1 Opredelitev slovenske delniške družbe.....	8
1. 2. 2 Organi slovenske delniške družbe	8
1. 2. 2. 1 Uprava slovenske delniške družbe	8
1. 2. 2. 2 Nadzorni svet slovenske delniške družbe.....	9
1. 2. 2. 3 Revizijska komisija slovenske delniške družbe	10
1. 3 Letno poročilo.....	11
2 RAZKRITJA	13
2. 1 Definicija pojma razkritja.....	13
2. 2 Pomen, pomembnost in koristi razkritij	15
2. 3 Prostovoljna razkritja v letnem poročilu	16
2. 4 Obvezna razkritja po Zakonu o gospodarskih družbah	17
2. 5 Obvezna razkritja po Slovenskih računovodskih standardih.....	17
2. 5. 1 Razkritja glede stroškov dela in stroškov povračil zaposlencem.....	18
2. 6 Kodeks upravljanja javnih delniških družb	18
3 POVZETEK PRAVNEGA OKOLJA – VELIKA BRITANIJA	21
3. 1 Računovodski standardi.....	22
3. 2 Transparentnost in razkrivanje informacij v letnih poročilih	22
3. 3 Upravljanje podjetja in s tem povezana razkritja v letnem poročilu v Veliki Britaniji.	23
3. 3. 1 Predlogi nagrajevanja članov upravnih in nadzornih organov iz različnih britanskih in vseevropskih kodeksov.....	24
4 STANDARDIZIRANI PREJEMKI ČLANOV UPRAVNIH ODBOROV, UPRAV, NADZORNIH SVETOV IN REVIZIJSKIH KOMISIJ	25
SKLEP.....	43
LITERATURA IN VIRI.....	44
PRILOGE	

KAZALO SLIK

Slika 1: Enotirno korporacijsko upravljanje.....	2
Slika 2: Dvotirno korporacijsko upravljanje.....	7
Slika 3: Prejemek celotnega nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %.....	26
Slika 4: Prejemek celotne uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %.....	27
Slika 5: Prejemek celotne uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %.....	27
Slika 6: Prejemek revizijske komisije (pri slovenskih podjetjih) in prejemek revizijske komisije (pri britanskih podjetjih), glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %.....	28
Slika 7: Prejemek celotnega nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £.....	28
Slika 8: Prejemek uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £.....	29
Slika 9: Prejemek celotne uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £.....	29
Slika 10: Prejemek revizijske komisije (pri slovenskih podjetjih) in prejemek revizijske komisije (pri britanskih podjetjih) glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £.....	30
Slika 11: Prejemek celotnega nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %.....	30
Slika 12: Prejemek celotne uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %.....	31
Slika 13: Prejemek celotne uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %.....	31
Slika 14: Prejemek revizijske komisije (pri slovenskih podjetjih) in prejemek revizijske komisije (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %.....	32
Slika 15: Prejemek celotnega nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih) glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %.....	32
Slika 16: Prejemek celotne uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %.....	33
Slika 17: Prejemek celotne uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v let 2009, v %.....	33

Slika 18:Prejemek revizijske komisije (pri slovenskih podjetjih) in prejemek revizijske komisije (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %.....	34
Slika 19:Prejemek posameznega člana nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih) glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %.....	34
Slika 20:Prejemek posameznega člana uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %.....	35
Slika 21:Prejemek posameznega člana uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %.....	35
Slika 22:Prejemek posameznega člana revizijske komisije (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana revizijske komisije (pri britanskih podjetjih), glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %.....	36
Slika 23:Prejemek posameznega člana nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £.....	36
Slika 24:Prejemek posameznega člana uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih) glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £.....	37
Slika 25:Prejemek posameznega člana uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £.....	37
Slika 26:Prejemek posameznega člana revizijske komisije (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana revizijske komisije (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £.....	38
Slika 27:Prejemek posameznega člana nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %.....	38
Slika 28:Prejemek posameznega člana uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %.....	39
Slika 29:Prejemek posameznega člana uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %.....	39
Slika 30:Prejemek posameznega člana revizijske komisije (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana revizijske komisije (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %.....	40
Slika 31:Prejemek posameznega člana nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %.....	40
Slika 32:Prejemek posameznega člana uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %.....	41
Slika 33:Prejemek posameznega člana uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %.....	42

Slika 34:Prejemek posameznega člana revizijske komisije (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana revizijske komisije (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %.....	42
--	----

UVOD

Korporacijsko upravljanje predstavlja pravila, ki določajo ravnanje članov organov upravljanja in prakse delovanja gospodarskih subjektov. V pravilih je v okviru dvotirnega sistema korporacijskega upravljanja opredeljeno tudi imenovanje in odpoklic uprave in nadzornega sveta, varovanje poslovnih skrivnosti, odškodninska odgovornost članov uprave in nadzornega sveta, finančno poročanje itd. Enotirno korporacijsko upravljanje, ki je brez nadzornega sveta in dvotirno, ki ima nadzorni svet, predstavljata vedno pomembnejšo temo z vidika pravnih norm in uspešnosti korporacije, še posebej zaradi tega, ker korporacijsko upravljanje lahko vpliva na gospodarsko uspešnost gospodarskih družb.

V Sloveniji še vedno obstajajo nejasnosti na področju višine plačil članov nadzornih svetov in uprav različnih družb. Na to kažeta združenja kot sta Združenje nadzornikov Slovenije in Združenje Manager, ki sta skupaj z Ljubljansko borzo, d. d., Ljubljana, pripravila že več različic Kodeksa upravljanja družb. Ker se v Sloveniji, tako kot v drugih državah po svetu, spreminjajo zakonodaja, mednarodni kodeksi, razmere na gospodarskih trgih in zakonske norme, se Kodeks upravljanja družb z vsako dopolnitvijo bolj prilagaja potrebam organov upravljanja in s tem postaja smernica dobre poslovne prakse za vodenje Politike upravljanja in sistema upravljanja v gospodarski družbi. Za svoje delo imajo organi upravljanja pravico prejeti primerno nagrado, vendar s tem ne smejo posegati v sredstva družbe na način, ki bi lahko omejil pravice upnikov do povračila njihovih sredstev, delničarjev do dividend ali zaposlenih do plač (Bajuk, Kostrevec & Podbevšek, 2003, str. 6).

V času gospodarstva, ki je postalo globalno in ko se na kapitalskih trgih pojavljajo multinacionalne družbe je potrebno zagotoviti primerljivost oziroma podobno podlago, ki je potrebna za pripravo računovodskih izkazov, s katerimi se podjetja predstavljajo na borzah. Čeprav se ekonomski sistemi, okoliščine poslovanja, računovodski modeli in metode družb od države do države razlikujejo, je uporaba in upoštevanje mednarodnih kodeksov in mednarodnih standardov računovodskega poročanja stanje na tem področju močno izboljšala in omogočila primerljivost.

Namen diplomskega dela je predstaviti, katera razkritja glede plačil članov nadzornih in upravnih organov v letnem poročilu zahtevajo: slovenska zakonodaja, Slovenski računovodski standardi, Kodeksi upravljanja javnih delniških družb, Ljubljanska borza, razna združenja in drugi. Na podlagi tega je namen diplomskega dela primerjati slovenska letna poročila s tujimi in ugotoviti, ali se slovenska podjetja držijo pravil in priporočil glede razkritja članstva in višine plačil v upravnih organih, nadzornih svetih in revizijskih komisijah ter primerjati plačila organov upravljanja ter nato o vsem tem podati mnenje.

Diplomsko delo je razdeljeno na tri dele. V prvem delu bom opredelil, katere vrste sistemov upravljanja družb poznamo, kaj je uprava, upravni odbor, nadzorni svet in revizijska komisija ter opisal letno poročilo družbe in njegove dele. V drugem delu bom predstavil obvezna in prostovoljna razkritja v računovodskih izkazih družbe in Kodeks upravljanja javnih delniških družb, ki je trenutno v veljavi v Sloveniji. Na podlagi podatkov, dobljenih iz letnih poročil slovenskih in tujih družb, glede višine plačil članov uprave, upravnih odborov, nadzornih svetov in revizijskih komisij, bom v tretjem delu predstavil nekaj primerov teh razkritij in jih v sklepu komentiral.

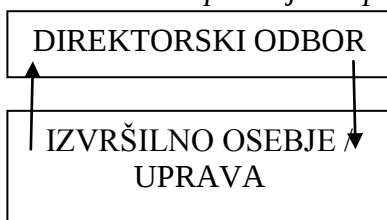
1 ENOTIRNI, DVOTIRNI SISTEMI UPRAVLJANJA DRUŽB, LETNO POROČILO

1. 1 Enotirni sistem upravljanja družb v Veliki Britaniji

V anglo-ameriškem pravnem sistemu je za družbe značilno enotirno korporacijsko upravljanje ali upravljanje družb brez nadzornih svetov, kot jih poznamo pri dvotirnem korporacijskem upravljanju. Tipična primera enotirnega sistema imajo v Združenih državah Amerike (v nadaljevanju ZDA) in Veliki Britaniji. V tem sistemu upravljanja družb ne gre za to, da menedžment nima nadzornikov, ampak je tako nadzorni kot upravni organ v tem sistemu odbor direktorjev (angl. *Board of Directors*, ki ni ne uprava ne nadzorni svet). V ta odbor spadajo tako zunanji direktorji (angl. *Outside Directors* – to so člani upravnega odbora, ki nimajo poslovnih funkcij v družbi) in tudi notranji direktorji (angl. *Inside Executive Directors* – to so člani odbora, ki so hkrati tudi člani posloводства družbe - menedžmenta). V tem sistemu tako upravno kot nadzorno funkcijo izvorno nosi odbor direktorjev (v nadaljevanju: odbor) kot celota. Toda upravno funkcijo odbor »delegira« na menedžment. Tako je dejanska funkcija odbora pravzaprav zelo podobna funkciji nadzornega sveta, le da v njem sedijo tudi menedžerji, katere se nadzoruje. Odbor se sestaja nekajkrat letno in vrednoti poslovanje družbe in delo menedžmenta, imenuje in razrešuje menedžment, določa strategije in usmeritve družbe, predlaga nove člane odbora, daje soglasja k določenim poslom ali odločitvam ter ima v različnih sistemih še nekatere druge pristojnosti (Štiblar & Šramel, 2008, str. 194).

Enotirno upravljanje je upravljanje z direktorskim odborom. Ni nadzornih svetov, kar pomeni, da se interesi delničarjev ne uveljavljajo z večino v nadzornem svetu (Bohinc, 2001, str. 286).

Slika 1: Enotirno korporacijsko upravljanje

Vir: R. Bohinc, *Korporacijsko upravljanje: ZDA, Evropa, Slovenija*, 2001, str. 286.

V obeh sistemih upravljanja družb se pogosto pojavljajo očitki o možnem izkoriščanju računovodskih metod s strani uprave in s tem zavajanja delničarjev pri izkazovanju dejanske vrednosti družbe (Aste, 1999, str. 17). Vodstvo korporacij enotirnega sistema ima večjo osebno odgovornost pri doseganju uspešnega poslovanja, saj tako vodstvo nima nadzornega sveta (O'Neill, 2002, str. 118).

Pri enotirnem sistemu zunanji direktorji zagotavljajo neodvisen nadzor za delničarje, medtem ko je naloga notranjih direktorjev sodelovanje pri soodločanju in zagotavljanje vseh potrebnih informacij o poslovanju, vodenju in ciljih družbe ter konkretnih odločitvah in njihovih namenih. S tem, ko so v odboru poleg zunanjih direktorjev tudi notranji direktorji, naj bi se zagotovila večja enotnost in sodelovanje pri vodenju družbe (Bajuk et al., 2003, str. 11).

Enotnost in sodelovanje pri vodenju družbe je za britanske predstavnike v odborih in teoretike zelo pomembno in nedvomno je res, da je sodelovanje in enotnost pri vodenju družb do določene

mere koristna. Vendar je potrebno zagotoviti tudi določeno neodvisnost in samostojnost tistih, ki naj bi menedžment nadzirali in tukaj se pri tem sistemu pokaže največ problemov (Bajuk et al., 2003, str. 11):

- zunanji direktorji imajo pogosto funkcijo v preveč odborih hkrati, da bi imeli čas aktivno delovati v kakšnem izmed njih,
- direktorji so večinoma nominirani s strani CEO (angl. *Chief Executive Officer*) oziroma igra pri tem glavno vlogo,
- CEO predlaga kandidate za direktorje in ti so njegovi prijatelji, znanci in zato ima na sejah skoraj vedno večino.

Poudariti pa je potrebno, da je trend v družbah, ki imajo enotirni sistem upravljanja na tem področju pozitiven in da so odbori na dobri poti, da postanejo dejanski nadzorni organi. K tem pripomorejo naslednji ukrepi (Bajuk, et al., 2003, str. 11):

- število zunanjih direktorjev se konstantno povečuje,
- število zunanjih direktorjev presega število notranjih direktorjev,
- funkcije predsednika odbora direktorjev (angl. *Chairman of the Board*) je ločena od funkcije predsednika uprave CEO-ja.

V odborih britanskih korporacij je vedno večji delež neodvisnih zunanjih direktorjev. Naloga neodvisnih zunanjih direktorjev v britanskih korporacijah je določitev sestave komitejev za določena področja, npr. notranja finančna revizija, imenovanje direktorskega odbora itd. Britanske finančne institucije, kot je recimo londonska borza, vplivajo na vedno večje število neodvisnih direktorjev. Iz tega je razvidno, da zahteva po neodvisnih direktorjih ni zahteva zakonodaje, temveč finančnih institucij (Bohinc, 2001, str. 286).

Člani upravnega ali direktorskega odbora so imenovani s strani skupščine delničarjev. Odbor kot organ vodi družbo in nadzoruje izvajanje njenih poslov. Obstaja tudi možnost, da odbor imenuje enega ali več izvršnih direktorjev, ki so lahko imenovani ali iz vrst članov odbora ali pa imenuje kot izvršne direktorje osebe, ki niso člani odbora. Izvršni direktorji lahko izvajajo različne vrste poslov, če na njih to odgovornost prenese odbor (Pirc, 2006).

S tem, ko odbor delegira naloge, ki so v bistvu naloge odbora na izvršne direktorje, se odbor v zvezi s delegiranimi nalogami postavlja v nadzorstveno funkcijo. Tako temeljna odgovornost odbora ostaja enaka, vendar se ta vsebinsko približuje odgovornosti, ki velja za nadzorni svet v dvotirnem sistemu upravljanja. Zaradi tega večkrat govorimo o konvergenci enotirnega in dvotirnega sistema upravljanja (Pirc, 2006).

Odbor je vseeno polno odgovoren za vestno opravljanje tistih nalog, ki jih ni oziroma jih tudi ne more prenesti na posamezne izvršne direktorje. Tukaj govorimo o polni odgovornosti za izvajanje nadzora nad posli družbe, ki jih opravljajo izvršni direktorji. Odgovornost članov odbora v zvezi s slednjim se vsebinsko ne razlikuje od odgovornosti članov nadzornega sveta v dvotirnem sistemu upravljanja družb (Pirc, 2006).

V povezavi s prej navedenimi kategorijami oseb v enotirnem sistemu upravljanja se z vidika nosilca posamezne funkcije (član upravnega odbora; izvršni direktor; član upravnega odbora in izvršni direktor obenem) pojavlja vprašanje, kje se začne in kje konca njegova odgovornost (Pirc, 2006).

Zaradi dvoma v resen nadzor nad izvršilnimi direktorji (izvršilni direktor je tudi predsednik direktorskega odbora) ter vključevanja prijateljev v direktorski odbor kljub njihovi morebitni strokovnosti in zaradi nezaupanja v sistem, ki ne omogoča neodvisnega in objektivnega nadzora nad vodenjem poslov, je državna komisija za vrednostne papirje korporacij zahtevala, da vse javne korporacije oblikujejo v t. i. revizijske komiteje. Posledično so v podjetje vstopili neodvisni direktorji, katerih naloga je bila nadzirati delovanje, vodenje in izvajanje poslov v korporaciji. Komiteji, sestavljeni iz zunanjih članov, so postopoma zmanjšali vlogo izvršilnega direktorja (npr. večja pooblastila zunanjim direktorjem, ločevanje vodstva direktorskega odbora od vodstva izvršilnega osebja itd.) (Bohinc, 2001, str. 188).

1. 1. 1 Opredelitev britanske korporacije

Britanska korporacija je označena kot glavno orodje kapitalizma in kot eno najznačilnejših pravnih iznajdb zahodnega političnega sistema (Bohinc, 2001, str. 172). V tem diplomskem delu bomo govorili o javnih delniških družbah (angl. *public limited companies*) v Veliki Britaniji.

V nalogi je obravnavana korporacija v “ožjem smislu”, kar pomeni tudi korporacijsko pravo v “ožjem smislu”, se pravi, gospodarsko pravo oziroma pravo gospodarskih družb, če slednje navežemo na slovensko pravno opredelitev. V britanski literaturi gre za poslovne korporacije, kamor sodi javna delniška družba, po slovenski pravni opredelitvi pa bi to uvrščali med kapitalske družbe. Korporacije v tem smislu morajo biti usmerjene predvsem v interese delničarjev, ki so lastniki teh gospodarskih družb (Kralj, 2003, str. 9).

1. 1. 2 Predsednik odbora direktorjev v britanski korporaciji

Vloga predsednika odbora direktorjev v britanski korporaciji, ki je ključnega pomena, je zagotavljanje dobrega upravljanja podjetja. Predsednik je v prvi vrsti odgovoren za (Cadbury, 2002, str. 58):

- pravilno delovanje uprave,
- najboljše možno ravnovesje članov odbora,
- to, da so vse pomembne zadeve na dnevnem redu in
- spodbujanje vseh direktorjev, tako izvršnih kot neizvršnih, da polno sodelujejo pri dejavnostih podjetja.

Predsednik odbora se mora biti sposoben vsake toliko časa v zadostni meri umakniti iz dnevnega vodenja poslovanja in si s tem zagotoviti, da ima njegov odbor popoln nadzor nad zadevami, ki se odvijajo v družbi in da odbor s tem opravičuje svoje obveznosti, ki jih ima do delničarjev družbe (Cadbury, 1992, str. 20).

Predsednik mora poskrbeti, da (Cadbury, 2002, str. 59):

- neizvršni direktorji prejmejo pravočasne in ustrezne informacije, prilagojene njihov potrebam;
- so člani odbora ustrezno obveščeni o vprašanjih, ki se pojavljajo na sestankih sveta in da zaradi tega dajejo svoj učinkovit prispevek k vodenju družbe.

Prav tako mora predsednik zagotoviti, da izvršni direktorji ne posvečajo vsega svojega časa samo izvrševanju danih nalog, ampak mora poskrbeti, da sodelujejo in prevzemajo odgovornost upravljanja družbe (Cadbury, 1992, str. 21).

1. 1. 3 Izvršni direktorji v britanski korporaciji

Vsi direktorji, tako izvršni kot neizvršni, so v britanski korporaciji enako odgovorni za svoja dejanja in odločitve odboru. Nekateri direktorji lahko imajo posebne pristojnosti, za katere pa prevzemajo odgovornost sami. Izvršni direktorji imajo več notranjega znanja o družbi, ker so v njej prisotni in z njo zaradi tega bolj povezani. Lahko imajo lastniške deleže podjetja in lahko so plačani preko delniških opcij, v družbi lahko imajo svoj pokojninski sklad, itd. (Cadbury, 2002, str. 75).

1. 1. 4 Neizvršni direktorji v britanski korporaciji

Neizvršni direktorji so posebnega pomena in preko njih se ohranjajo dobri standardi korporacijskega upravljanja. Opravljajo vlogo neformalnih »nadzornikov«, zaradi česar pa njihov pozitiven prispevek k vodenju podjetja ne sme zaostajati. Od njih se pričakuje, da bodo neodvisno od ostalih članov sprejemali odločitve glede strategije, učinkovitosti, virov in standardov ravnanja. Priporočljivo je, da odbor sestavlja tolikšno število neizvršnih direktorjev, da bodo imeli dovolj velik vpliv na odločitve odbora in da je večina teh neizvršnih direktorjev zunanjih (Cadbury, 2002, str. 61).

Njihova plačila morajo biti tolikšna, da poplačajo stroške in čas, ki ga neizvršni direktorji namenijo za zadeve družbe. Dobra praksa je tudi, če niso udeleženi pri delniških opcijah tega podjetja in ne vplačujejo prispevkov v njihov pokojninski sklad (Cadbury, 1992, str. 23).

Neizvršni direktorji nimajo toliko notranjega znanja o podjetju kot ga imajo izvršni direktorji, vendar imajo enako pravico dostopa do vseh informacij kot izvršni. Kvaliteta dela neizvršnih direktorjev je v veliki meri odvisna od kakovosti informacij, ki jih pridobijo. Njihov mandat mora biti omejen in pogojen z določenimi dolžnostmi (Cadbury, 1992, str. 24).

1. 1. 5 Revizijska komisija v britanski korporaciji

Revizijska komisija v britanski korporaciji se je skozi leta zelo razvijala in si s tem pridobila pomembno vlogo med ostalimi komisijami. Večina družb je navdušenih nad vrednostjo, ki jo predstavlja ta komisija za družbo (Cadbury, 1992, str. 25).

Priporočila glede revizijske komisije (Cadbury, 1992, str. 25-26):

- najmanj dvakrat letno bi se morala sestati odbor in revizijska komisija,
- jasno mora biti določen odnos med odborom in revizijsko komisijo,
- komisija mora redno poročati odboru o aktualnih zadevah,
- sestavljena mora biti iz najmanj treh članov, ki naj bodo zunanji neizvršni direktorji,
- članstvo v komisiji mora biti razkrito v letnem poročilu,
- zunanji revizor in finančni direktor se morata udeleževati sestankov revizijske komisije,
- pravico do udeležbe na sestanku revizijske komisije morajo imeti tudi člani odbora,
- najmanj enkrat letno mora imeti revizijska komisija sestanek z zunanjim revizorjem, na katerem pa ne smejo biti prisotni izvršni direktorji,

- imeti mora na voljo pooblastila, sredstva in popoln dostop do informacij, ki jih potrebuje za svoje delo,
- imeti mora možnost pridobitve zunanega strokovnega svetovalca,
- ...

1. 2 Dvotirni sistem upravljanja družb v Sloveniji

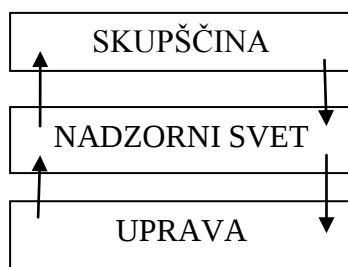
Zakon o gospodarskih družbah 2. in 3. člen (Ur. l. RS, št. 65/2009) urejata večino vprašanj o slovenskih gospodarskih družbah. Po tem zakonu so gospodarske družbe pravne osebe, ki na trgu samostojno opravljajo pridobitno dejavnost kot svojo edino dejavnost. Zakon o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD) ima temelje v srednjeevropskem korporacijskem pravu, zlasti v nemškem AktG. Pri tem so upoštevane:

- direktive Evropske unije (v nadaljevanju EU):
 - direktiva 68/151/EGS Sveta o uskladitvi zaščitnih ukrepov za varovanje interesov družbenikov in tretjih oseb, ki jih države članice zahtevajo od gospodarskih družb,
 - v skladu z drugim odstavkom člena 58 Pogodbe, zato da se oblikujejo zaščitni ukrepi z enakim učinkom v vsej Skupnosti,
 - direktiva 77/91/EGS Sveta o uskladitvi zaščitnih ukrepov za varovanje interesov družbenikov in tretjih oseb, ki jih države članice zahtevajo od gospodarskih družb v skladu z drugim odstavkom člena 58 Pogodbe glede ustanavljanja delniških družb ter ohranjanja in spreminjanja njihovega kapitala, zato da se oblikujejo zaščitni ukrepi z enakim učinkom v vsej Skupnosti
 - direktiva 78/855/EGS Sveta o združitvi delniških družb,
 - direktiva 78/660/EGS Sveta o letnih računovodskih izkazih posameznih vrst družb,
 - direktiva 83/349/EGS Sveta o konsolidiranih računovodskih izkazih,
 - direktiva 89/666/EGS o razkritjih podružnic, ki jih v državi članici odprejo nekatere oblike družb za katere velja zakonodaja druge države,
 - direktiva 89/667/EEC Sveta na področju prava družb o družbah z omejeno odgovornostjo z enim družbenikom,
 - direktiva 2007/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta o uveljavljanju določenih pravic delničarjev družb, ki kotirajo na borzi;
- predlogi novih predpisov in
- usmeritve nadaljnje harmonizacije evropskega korporacijskega prava.

Dvotirni sistem upravljanja gospodarskih družb je značilen za slovenske družbe. To je sistem, ki postavlja na čelo družbe dva ločena organa – upravo in nadzorni svet (v nadaljevanju NS). Uprava družbo vodi, NS pa upravo pri tem vodenju nadzira.

V dvotirnem sistemu NS izvaja nadzor nad upravo in poslovanjem korporacije. Nadzor poslovanja, ki ga opravlja NS, je dejansko nadzor nad delom uprave (Tekavčič, 1998, str. 124).

Slika 2: Dvotirno korporacijsko upravljanje

Vir: M. Tekavčič, Korporacijsko prestrukturiranje, 1998, str. 122.

Na Sliki 2 vidimo grafično predstavljen model dvotirnega korporacijskega upravljanja. Dvotirno upravljanje poudarja razliko med delničarji/lastniki kapitala (skupščino) in upravo, ki vodi poslovanje korporacije. Med skupščino in upravo je NS, ki povezuje delničarje z upravo in razrešuje njune nasprotujoče si interese. Poleg skupščine delničarjev, NS in uprave so v dvotirnem sistemu v organih korporacije tudi predstavniki delavcev (Kocbek, Ivanjko, Bratina, 1998, str. 22).

Dvotirni sistem korporacijskega upravljanja ima naslednje prednosti (Aste, 1999, str. 16):

- jasno določene pristojnosti in obveznosti uprave (ločnica med upravo in NS jasno opredeljuje naloge obeh organov in dopušča NS boljši vpogled nad vodenjem uprave),
- manjše število članov dvotirnega sistema omogoča hitrejše sprejemanje odločitev (ravno tako manjše število kljubuje togosti večjega števila članov nadzornega sistema),
- dvotirni sistem omogoča "netradicionalnim" kandidatom, da se povzpnejo na mesto direktorjev, ki navadno zagotavljajo preseganje klasičnih sporov med direktorji (gre za izpostavljanje kandidatov z ustreznim "korporativno-strokovnim" znanjem, v nasprotju s kandidati, ki imajo strokovno izobrazbo iz elitnih šol in premorejo poslovne zveze),
- dvotirni sistem predstavlja dobro javno podobo korporacije, kar zagotavlja lažje pridobivanje tujega kapitala (javnost zaznava pomen nadzora, ki ga izvaja NS nad delovanjem uprave, in tako je zaupanje možnih vlagateljev večje).

Dvotirni sistem korporacijskega upravljanja ima naslednje slabosti (Aste, 1999, str. 18-20):

- formalnost (problem poročanja direktorjev NS),
- togost (uprava pogostokrat nasprotuje omejitveni naravi NS pri sprejemanju poslovnih odločitev),
- stroški (NS, seje, sklicevanje, preklic sestankov itd. povzroča porast stroškov korporacij),
- neravnotežje moči (NS lahko »uresničuje preveč moči« nad delom uprave).

Poročanje direktorjev NS in omejitvena narava NS pri sprejemanju poslovnih odločitev sta le načina nadzora, ki ju NS mora izvajati, če želi uresničevati interese korporacije, delničarjev, vlagateljev, zaposlencev itd. Iz tega sledi, da formalnost in togost dvotirnega sistema korporacijskega upravljanja nista slabosti le-tega, temveč sta zgolj načina za učinkovitejše izvajanje nadzora nad poslovanjem uprave. To velja tudi za neravnotežje moči. Če lahko NS »uresničuje preveč moči« nad delom uprave in je ta »moč« v skladu s pristojnostmi, ki jih ima NS, je to zopet zgolj v interesu korporacije, delničarjev, vlagateljev, zaposlencev, itd. (Kralj, 2003, str. 8).

1. 2. 1 Opredelitev slovenske delniške družbe

ZGD 168. člen (Ur. l. RS, št. 65/2009) pravi, da je delniška družba tista družba, ki ima osnovni kapital razdeljen na delnice in katera odgovarja upnikom za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem. Delničarji za obveznosti družbe upnikom ne odgovarjajo in so izvzeti iz odgovornosti za obveznosti delniške družbe. Neposredno odgovornost do upnikov ima samo delniška družba.

Skupščina in uprava sta obvezna organa slovenske korporacije, NS pa je pogojno obvezen. V primeru velikih korporacij oziroma delniških družb s posebnimi značilnostmi ZGD predpisuje dvotirni sistem. To pomeni obvezno oblikovanje nadzornega sistema (Kocbek et al., 1998, str. 31).

1. 2. 2 Organi slovenske delniške družbe

ZGD 10. člen (Ur. l. RS, št. 65/2009) opredeljuje poslovodstvo kot ožji pojem od pojma organi slovenske korporacije. Poslovodstvo pomeni vodenje poslov. Organa pa sta poleg poslovodnega (uprava pri korporaciji) še skupščina in NS.

Po ZGD 265., 266. in 267. členu (Ur. l. RS, št. 65/2009) poslovodstvo:

- vodi posle korporacije (oblikuje poslovno voljo),
- sprejema odločitve o poslovni volji korporacije kot umetne tvorbe, ki ji pravo podeli sposobnost nastopati v pravnem razmerju in sklepati pravne posle (pravo korporaciji podeli pravno sposobnost),
- zastopa korporacijo (izraža poslovno voljo), ki so jo izoblikovali poslovodstvo in drugi organi v skladu s svojimi pristojnostmi (v pravnih razmerjih pravno zavezuje korporacijo in v njenem imenu sprejema pravice).

1. 2. 2. 1 Uprava slovenske delniške družbe

Uprava je odgovorna za poslovno vodenje podjetja in je nosilec interesov podjetja, kar pomeni, da mora uprava zastopati interese podjetja pred družbo. Temu so namenjena široka pooblastila pri sprejemanju sklepov, ki so povezani z vodenjem podjetja. V razmerju do družbe je uprava lahko samo predlagatelj določenih sklepov na ravni družbe in njen izvrševalec (Kocbek et al., 1998, str. 23-28).

Slovensko delniško družbo vodi uprava. Uprava mora (Združenje Manager, Združenje nadzornikov Slovenije & Ljubljanska borza, 2009a, str. 13):

- s svojim delom, znanjem in izkušnjami zasledovati dolgoročni uspeh družbe prek zagotavljanja optimalnega vodenja in ocenjevanja ter obvladovanja tveganj,
- definirati in določiti družbine vrednote, strategijo poslovanja in je organizirana tako, da omogoča učinkovito opravljanje svojih nalog in
- dosegati optimalnost poslovanja z zagotavljanjem primerne vodstvenega kadra in človeških ter finančnih virov.

Uprava (Združenje Manager, Združenje nadzornikov Slovenije & Ljubljanska borza, 2009a, str. 14):

- je sestavljena tako, da je s tem zagotovljeno sprejemanje odločitev v korist družbe,
- je veččlanska ter sestavljena z namenom skrbnega in odgovornega izpolnjevanja ciljev družbe,
- deluje v skladu z visokimi etičnimi standardi in
- upošteva interese vseh skupin deležnikov.

Pridobitev ustreznih članov uprave glede na potrebe družbe je omogočena zaradi sistema plačil upravi, ki ga imajo družbe. Ta sistem plačil obenem zagotavlja skladnost interesov uprave in dolgoročnih interesov družbe (Združenje Manager, Združenje nadzornikov Slovenije & Ljubljanska borza, 2009a, str. 14).

Uprava je organ, ki združuje funkcijo posloводства in funkcijo zastopanja korporacije. Funkcija posloводства se nanaša na vodenje poslov, funkcija zastopanja pa na pravna razmerja s tretjimi osebami (Ivanjko & Kocbek, 1996, str. 297).

1. 2. 2. 2 Nadzorni svet slovenske delniške družbe

Nadzorni organ je osebno ločen od uprave, kar poveča njegovo neodvisnost, po drugi strani pa zmanjša njegovo obveščenost o zadevah družbe. NS se sestaja nekajkrat letno in nadzoruje ter vrednoti poslovanje družbe in delo menedžmenta, imenuje in razrešuje menedžment ter ima odvisno od sistema še nekatere pristojnosti. V NS so pogosto predstavniki delničarjev in predstavniki delavcev, kar je posledica dejstva, da sistem vladanja priznava interese tudi deležnikom, ki niso delničarji. Tak sistem smo prevzeli tudi pri nas. Pomembno je, da vsi člani NS delujejo v interesu družbe in da:

- predstavniki delavcev ne delujejo v interesu zaposlenih,
- predstavniki delničarjev ne delujejo v interesu lastnikov.

NS se mora zavzemati za skupne interese vseh delničarjev, ki se uresničujejo kot interesi družbe. V primeru konflikta med interesi je težko določiti, kateri interes ima prednost. Velja, da je v takem primeru NS kot "arbiter" med interesi podjetja in družbo. Teoretiki zagovarjajo "favoriziranje interesov podjetja", saj se na tej ravni srečujejo vsi interesi, ki jih je potem mogoče pravično usklajevati (Kocbek et al., 1998, str. 24- 26).

NS mora ((Združenje Manager, Združenje nadzornikov Slovenije & Ljubljanska borza, 2009a, str. 8-10):

- skrbeti za nadzor družbe skozi celotno poslovno leto,
- aktivno sodelovati pri oblikovanju Politike upravljanja in določanju upravljavskih razmerij v družbi,
- skrbno vrednotiti delovanje uprave družbe,
- opravljati ostale naloge, skladno z zakonom, akti družbe in s Kodeksom,
- skrbno preučiti izpolnjevanje vnaprej določenih kriterijev in priporočil za imenovanje članov uprave,
- poskrbeti za razvoj in izvajanje sistema plačil upravi,
- določiti cilje in merila članov uprave za variabilna plačila za vsako poslovno leto,
- enkrat letno oceniti svojo sestavo, poslovanje, potencialna nasprotja interesov posameznih članov ter delovanje posameznih članov in NS kot celote in tudi sodelovanje z upravo družbe in

- tekom ocenjevanja svojega dela oceniti delo komisij NS.

Pogoji za ustreznega člana NS so (Združenje Manager, Združenje nadzornikov Slovenije & Ljubljanska borza, 2009a, str. 8):

- ustrezna osebna integriteta in poslovna etičnost,
- dosežena najmanj višja, praviloma pa visoka strokovna izobrazba,
- obstoj ustreznih delovnih izkušenj s področja vodenja ali upravljanja podjetij ali s področja dejavnosti, s katerimi se ukvarja družba,
- celovito poslovno znanje in ustrezna strokovna znanja,
- sposobnost pri delovanju in odločanju upoštevati predvsem dolgoročni interes družbe in temu podrediti morebitne drugačne osebne ali posamične interese (tretjih oseb, zaposlenih, uprave, delničarjev, javnosti ali države),
- ne opravljajo funkcij vodenja, nadzora, zastopanja ali svetovalnih nalog za konkurenčne družbe in niso večji delničarji ali družbeniki konkurenčnih družb na področju temeljne dejavnosti družbe,
- so časovno razpoložljivi oziroma bodo časovno razložljivi v času opravljanja funkcije;
- so sposobni učinkovitega komuniciranja in timskega dela,
- so pripravljeni na nenehno izobraževanje in profesionalni razvoj, imajo listino, s katero se dokazuje specializirana strokovna usposobljenost za članstvo v NS, kot so npr. Certifikat Združenja Nadzornikov Slovenije ali drugo primerno listino.

Ustrezne tehnične in prostorske pogoje za delo mora NS zagotoviti družba. V to so vključena tudi sredstva (Združenje Manager, Združenje nadzornikov Slovenije & Ljubljanska borza, 2009a, str. 10):

- za uvajanje novih članov NS,
- za dodatno usposabljanje članov NS,
- za pomoč zunanjih strokovnjakov
- za pokrivanje ostalih utemeljenih stroškov delovanja nadzornega sveta,
- za delovanje komisij nadzornega sveta, vključno s primernimi plačili za zunanje člane komisij.

Funkcija člana NS je ustrezno plačana, plačilo je tolikšno, da omogoča kvalitetno sestavo NS in je skladno z odgovornostmi in nalogami, ki jih mora NS opravljati po zakonu in Kodeksu. Poleg sejnine so člani NS upravičeni tudi do plačila za opravljanje funkcije v višini, kot jo določi skupščina. Plačilo članov NS je zagotovljeno izključno v denarju in ne sme biti v neposredni odvisnosti od uspešnosti poslovanja družbe, kot jo izkazujejo izkazi družbe. Člani NS, ki so hkrati tudi člani komisij NS, so za delo v komisijah plačani z dodatnim plačilom, ki ne sme presegati 80 % plačila za članstvo v NS (Združenje Manager, Združenje nadzornikov Slovenije & Ljubljanska borza, 2009a, str. 12).

1. 2. 2. 3 Revizijska komisija slovenske delniške družbe

Revizijska komisija je ustanovljena s strani NS. Sestava in naloge komisije so skladne z zakonom in usmeritvami iz Politike upravljanja družbe. Predsednik revizijske komisije ne sme biti bivši član uprave družbe oziroma mora miniti vsaj 5 let od prenehanja funkcije člana uprave in to velja tudi za preostale člane revizijske komisije. Revizijska komisija mora sodelovati z zunanjim ter notranjim revizorjem in skrbeti za stalno in učinkovito izmenjavo mnenj. Kot

strokovna podpora NS mora (Združenje Manager, Združenje nadzornikov Slovenije & Ljubljanska borza, 2009a, str. 33):

- sodelovati v postopku izbire vodje notranje revizije,
- sodelovati v postopku potrjevanja letnega načrta dela notranje revizije in
- zagotavljati tekoče spremljanje upravljanja s tveganji.

Glavna naloga oseb, pristojnih za področje notranje revizije, je izvajanje neodvisnega nadzora nad (Združenje Manager, Združenje nadzornikov Slovenije & Ljubljanska borza, 2009a, str. 34):

- urejenostjo in gospodarnostjo poslovanja družbe,
- skladnostjo s predpisi in notranjimi akti družbe in
- kvaliteto in ustreznostjo sistema notranjih kontrol.

Po ZGD 280. člen (Ur. l. RS, št. 65/2009) sledi, da v primeru, če NS imenuje revizijsko komisijo, mora biti vsaj en član komisije strokovnjak in usposobljen za računovodstvo ali revizijo. Ta člen opredeljuje tudi naloge revizijske komisije, ki so:

- spremljanje postopka računovodskega poročanja, učinkovitosti notranje kontrole v družbi, notranje revizije, sistemov za obvladovanje tveganja, obvezne revizije letnih in konsolidiranih računovodskih izkazov;
- pregledovanje in spremljanje neodvisnosti revizorja za letno poročilo družbe,
- predlaganje NS, imenovanje kandidata za revizorja letnega poročila družbe,
- nadzorovanje neoporečnosti finančnih informacij, ki jih daje družba,
- ocenjevanje sestavljanja letnega poročila, vključno z oblikovanjem predloga za nadzorni svet,
- sodelovanje: pri določitvi pomembnejših področij revidiranja, pri pripravi pogodbe med revizorjem in družbo, pri drugih nalogah, določenih s statutom ali sklepom NS in sodelovanje z revizorjem pri opravljanju revizije letnega poročila družbe, še zlasti z medsebojnim obveščanjem o glavnih zadevah v zvezi z revizijo.

Vloga in odgovornosti revizijske komisije (Združenje nadzornikov Slovenije, KPMG, Slovenski inštitut za revizijo, 2009, str. 15-21):

- pregledati računovodsko poročanje posloводства,
- pregled sistemov kontrole računovodskega poročanja družbe,
- pregled sistemov za ugotavljanje, ocenjevanje, obvladovanje spremljanje finančnih tveganj,
- opozarjanje na nepravilnosti in nezakovitosti računovodskega poročanja,
- spremljanje učinkovitosti procesa notranjega revidiranja in
- pristojna za pripravo dokumentov, ki se tičejo imenovanja, pogojev, plačil za zunanjega revizorja.

1. 3 Letno poročilo

Letno poročilo je eno najbolj uveljavljenih komunikacijskih sredstev, s katerim se družba predstavi ciljni javnosti v celoti. V njem se predstavljajo doseženi poslovni izidi družbe. Čeprav lahko iz letnega poročila razberemo zelo veliko informacij o preteklem in o prihodnjem poslovanju družbe, se vedno znova pojavljajo zahteve po številnejših, ustrežnejših, boljših in natančnejših informacijah. Uporabnikove zahteve tako lahko družbe zadovoljijo samo z dajanjem večjega pomena razkritjem k temeljnim računovodskim izkazom.

Z letnim poročilom družbe daje poslovodstvo obstoječim ali možnim lastnikom, zaposlenim, poslovnim partnerjem in drugim interesnim skupinam dokaz o preteklem poslovanju in s tem zadovolji njihove potrebe po različnih informacijah (Thomas Friedlob, 2001, str. 3).

ZGD 60. člen (Ur. l. RS, št. 65/2009) pravi, da je letno poročilo družb sestavljeno iz:

- bilance stanja,
- izkaza poslovnega izida,
- izkaza denarnih tokov,
- izkaza gibanja kapitala,
- prilog s pojasnili k izkazom in
- poslovnega poročila.

Računovodsko poročilo sestavljajo: bilanca stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz denarnih tokov, izkaz gibanja kapitala in priloge s pojasnili k izkazom.

Bilanca stanja prikazuje stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev ob koncu poslovnega leta. Izkaz poslovnega izida prikazuje prihodke, odhodke in poslovni izid v poslovnem letu. Izkaz gibanja kapitala prikazuje gibanje posameznih sestavin kapitala v poslovnem letu, vključno z uporabo čistega dobička in pokrivanjem izgube. Izkaz denarnih tokov prikazuje gibanje prejemkov in izdatkov ali pritokov in odtokov v poslovnem letu ter pojasnjuje spremembe pri stanju denarnih sredstev.

O tem, da mora biti sestava letnega poročila jasna in pregledna, je napisano v ZGD 60. člen (Ur. l. RS, št. 65/2009). V poročilu mora biti izkazan pošten in resničen prikaz premoženja in obveznosti družbe, njenega finančnega položaja ter poslovnega izida. Če družba z uporabo členov zakona in slovenskih računovodskih standardov ali mednarodnih standardov računovodskega poročanja ne more izkazati resničnega in poštenega prikaza, mora priloga k izkazom vsebovati ustrezna pojasnila.

ZGD 58. člen (Ur. l. RS, št. 65/2009) govori o tem, da je potrebno letna poročila z revizorjevim poročilom zaradi javne objave predložiti Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju: AJ PES) v osmih mesecih po koncu poslovnega leta. Poleg tega morajo družbe predložiti tudi predlog razporeditve dobička ali obravnavanja izgube.

ZGD 70. člen (Ur. l. RS, št. 65/2009) razlaga, da poslovno poročilo družbe vsebuje in razkriva:

- prikaz razvoja poslovanja,
- izide poslovanja,
- njen finančni položaj in
- opis bistvenih tveganj in negotovosti, ki jim je družba izpostavljena.

Razvoj poslovanja mora biti uravnotežen in celovit prikaz analize razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja. Ustrezati mora vsestranskosti in obsegu poslovanja družbe. Analiza mora biti narejena v obsegu, ki je nujen za razumevanje razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja. Analiza mora vsebovati ključne računovodske, finančne in če je potrebno, druge kazalce, kazalnike in druge pokazatelje, ki vključujejo tudi informacije, povezane z varstvom okolja in delavci. Zneski v računovodskih izkazih in potrebna dodatna pojasnila se morajo ustrezno sklicevati z analizo.

Po ZGD 70. člen (Ur. l. RS, št. 65/2009) mora poslovno poročilo prikazati tudi:

- vse pomembnejše poslovne dogodke, ki so nastopili po koncu poslovnega leta,
- pričakovan razvoj družbe,
- aktivnosti družbe na področju raziskav in razvoja in
- obstoj podružnic družbe.

Če kateri izmed prej naštetih dogodkov vpliva na premoženje in obveznosti družbe, njen finančni položaj ter poslovni izid, morajo biti v poslovnem poročilu prikazani tudi cilji in ukrepi upravljanja finančnih tveganj družbe. Prav tako je potrebno vključiti ukrepe za zavarovanje vseh najpomembnejših vrst načrtovanih transakcij, za katere se posli zavarovanja računovodsko posebej prikazujejo. Izpostavljenost družbe cenovnim, kreditnim, likvidnostnim tveganjem in tveganjem v zvezi z denarnim tokom so tudi dogodki, ki jih je treba vključiti v poslovno poročilo.

Izjavo o upravljanju družbe morajo vključiti v svoje poslovno poročilo družbe, s katerih vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu. Izjava je poseben oddelek poslovnega poročila in vsebuje naslednje (ZGD 70. člen (Ur. l. RS, št. 65/2009)):

- sklicevanje na:
 - kodeks o upravljanju, ki velja za družbo, z navedbo podatka o javni dostopnosti besedila kodeksa,
 - kodeks o upravljanju, ki ga je družba prostovoljno sklenila uporabljati, z navedbo podatka o javni dostopnosti besedila kodeksa in
 - vse ustrezne podatke o upravljanju, ki presega zahteve tega zakona, z navedbo, kje je njena praksa upravljanja javno dostopna;
- podatke o obsegu odstopanja od kodeksov o upravljanju po prvi in drugi alineji prejšnje točke; pri tem je treba razložiti, katerih delov kodeksa o upravljanju družba ne upošteva in o razlogih za to; če družba ne uporablja nobene določbe kodeksov o upravljanju, je treba pojasniti razloge za neuporabo;
- opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja;
- podatke o delovanju skupščine družbe in njenih ključnih pristojnostih ter opis pravic delničarjev in načinu njihovega uveljavljanja;
- podatke o sestavi in delovanju organov vodenja ali nadzora ter njihovih komisij.

Izjava o upravljanju se lahko objavi kot ločeno poročilo, skupaj z letnim poročilom. V tem primeru mora biti besedilo izjave o upravljanju dostopno v elektronskem mediju družbe, v poslovnem poročilu pa mora biti navedeno kje. V primeru priprave ločenega poročila lahko izjava o upravljanju vsebuje sklicevanje na poslovno poročilo, v katerem je na voljo.

2 RAZKRITJA

2. 1 Definicija pojma razkritja

Pojem razkritje je v najširšem pomenu besede prikaz katere koli informacije o družbi, ki jo proučujemo. Pojem razkritje torej združuje vse informacije iz (Popovič, 2005, str. 2):

- letnih poročil podjetij,
- objav v tisku,
- objav na internetni strani družbe,
- drugih virov.

V pomenu, kot ga obravnava računovodska stroka (ožji pomen), so razkritja vse razkrite informacije v letnih poročilih, razen vrednostnih podatkov, ki so razkriti prek temeljnih računovodskih izkazov in so prikazani že v obrazcih računovodskih izkazov. Razkritja torej te računovodske izkaze dopolnjujejo oziroma jih razlagajo in se s tem posledično nanašajo na njih.

Poznamo vrednostna razkritja ali pojasnila, izražena v denarnih enotah, kamor štejemo bolj podrobno prikazane podatke iz obrazcev računovodskih izkazov ali letnih poročil in nevrednostna razkritja. Slednja so lahko opisi ali dejstva, kamor uvrščamo predstavitev računovodskih usmeritev in ocen ali pa so to lahko ostale informacije, kvantificirane v drugih, tudi nedenarnih enotah, na primer številu zaposlenih v družbi. Tukaj lahko gre tudi za drugačen način prikaza podatkov, ki so v računovodskih izkazih že prikazani, na primer delnice po številu in nominalni vrednosti (Vezjak, 2002, str. 30).

Pojem razkrivanja znotraj računovodskega informiranja je predstavljen tudi v Slovenskih računovodskih standardih 30. 38 (2006) kot predstavljanje, ki zagotavlja poštene informacije in ne zbuja nobenih pomislekov v zvezi z računovodskimi podatki, s katerimi seznanja uporabnike. Dodatno pojasnjevanje vrednostnih podatkov, prikazanih v računovodskih izkazih, lahko poimenujemo razkrivanje računovodskih informacij.

V letnem poročilu mora gospodarska družba podati vsa obvezna razkritja, ki jih zahtevajo predpisi, zakonodaja, razna združenja, borza ter računovodski standardi, na katere se predpisi sklicujejo. Računovodski izkazi in pojasnila k njim morajo biti sestavljeni premišljeno. Vsaka postavka računovodskega izkaza mora biti povezana z določeno informacijo v pojasnilih. Pri tem gospodarska družba sestavi pojasnila tako, da pomagajo uporabnikom razumeti računovodske izkaze (Odar, 2004, str. 8).

Pojasnila računovodskih izkazov morajo vsebovati vsaj informacije o uporabljenih metodah vrednotenja kategorij v njih. To so informacije o podlagi za pripravo računovodskih izkazov in o posebnih računovodskih usmeritvah, ki so bile uporabljene pri pomembnih poslih in drugih poslovnih dogodkih. Vsebovati morajo razčlenitev sintetičnih podatkov v njih, ki olajša njihovo razumevanje in analiziranje, to pomeni, da morajo dati dodatne informacije, ki niso predstavljene v obrazcih računovodskih izkazov, vendar so potrebne za pošteno predstavitev. Pomemben del pojasnil so tudi podatki o delovanju organizacijskih enot v tujini ter trgovanju z lastnimi delnicami in deležu lastništva. V tem delu razkrivajo torej informacije, ki jih zahtevajo standardi in zakoni, ampak niso predstavljene drugod v računovodskih izkazih (Turk, 1999, str. 718).

Med pojasnila uvrščamo tudi:

- razkritja o tveganjih in negotovostih, ki vplivajo na gospodarsko družbo,
- razkritja in razčlenbe sredstev in obveznosti, ki niso izkazani v bilanci stanja in
- podatke o vplivih, ki bi jih na gospodarsko družbo utegnil imeti trg.

2. 2 Pomen, pomembnost in koristi razkritij

Kot je omenjeno že v poglavju o letnem poročilu, je letno poročilo eno izmed najpomembnejših komunikacijskih orodij družbe. Zaradi tega se je potrebno lotiti zadev, o katerih poročamo uporabnikom, z največjo mero odgovornosti. Čeprav je pomembnost razkritij zapisana v pravilniku o računovodstvu, mora pri opredelitvi pomembnosti sodelovati najvišje vodstvo in o tem ne odloča samo računovodja, temveč računovodja vodstvu pri tem le strokovno pomaga (Vezjak, 2006, str. 115).

Pri izbiri kakovosti in uporabnosti informacij moramo najprej določiti uporabnike oziroma interesne skupine, ki se delijo na notranje in zunanje uporabnike ter informacije, ki so za njih zanimive. Temu sledi tehtanje možnih omejitev pri razkrivanju informacij. Zatem je potrebno rezultate podati in vrednotiti. Te rezultate gospodarska družba in tudi uporabniki le-teh lahko pričakujejo ob razkritju informacij.

Računovodske informacije morajo biti pripravljene in predane uporabnikom pravočasno. Informacije, predane prepozno, če so še tako kakovostno pripravljene, niso koristne, ker je uporabnik že sprejel poslovno odločitev. Pri računovodskem poročanju je treba upoštevati, tako kot pri vsaki drugi dejavnosti v družbi, tudi zahtevo po gospodarnosti. Slednje pomeni, da morajo koristi od njih presegati stroške njihove priprave in predaje (Vezjak, 2002, str. 32).

Obstajajo trije nivoji obsega razkritij (Evans, 2003, str. 336):

- ustrezna razkritja, ki jih Evans definirana kot minimalna ter nezavajajoča razkritja, ki so nujno potrebna pri odločitvah;
- pravična oziroma etična razkritja, ki vsem interesnim skupinam zagotavljajo informacije v enakem obsegu;
- popolna razkritja, ki interesnim skupinam razkrijejo vse relevantne informacije, potrebne za odločitev.

Kakovost informacij, ki so predstavljene v računovodskem poročilu, je odvisna od vpliva več dejavnikov, in sicer (Kavčič, 1997, str. 305):

- organiziranosti računovodske službe,
- celovitosti računovodske službe,
- strokovne usposobljenosti zaposlenih v računovodstvu,
- odnosa posloводства gospodarske družbe do računovodske službe,
- kakovosti notranje in zunanje revizije,
- razumevanja računovodskih informacij, ...

Notranji uporabniki računovodskih informacij so v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi (v nadaljevanju SRS) 30. 7. (2006):

- izvajalci posameznih nalog v gospodarski družbi, ki odločajo o podrobnostih izvajanja,
- zaposleni v gospodarski družbi,
- posloводство v gospodarski družbi in
- upravljalni in nadzorni organi v gospodarski družbi.

Notranji uporabniki računovodskih informacij potrebujejo informacije, ki so potrebne tako za vodilni kader kot tudi za ostale zaposlene. Na osnovi teh informacij se sprejemajo poslovne

odločitve. Najpomembnejši notranji uporabnik, ki potrebuje informacije za poslovno odločanje, je uprava gospodarske družbe.

Zunanji uporabniki računovodskih informacij so v skladu s SRS 30. 8. (2006):

- lastniki gospodarske družbe, ki niso člani njenih upravljalnih ali nadzornih organov,
- posojilodajalci,
- dobavitelji,
- kupci,
- zainteresirana javnost, kamor spadajo tudi tekmeci in
- država.

Ker obstaja za določeno družbo množica različnih uporabnikov, ki ima različne interese in potrebe po informacijah iz računovodskih izkazov, imamo računovodske standarde, v katerih je podana oblika in vsebina računovodskih izkazov za splošne namene, ki zadovoljuje potrebe večine uporabnikov.

Družba mora v pravilniku o računovodstvu opredeliti zgornje meje razkritij, drugače je vedno mogoče ugovarjati, da določene informacije niso bile razkrite. Obseg razkritij je v nekaterih členih ZGD in poglavjih v SRS navzgor neomejen. Pomembnost je torej pravzaprav stvar presoje pripravljavcev letnega poročila v posvetovanju z revizorji. Merila pomembnosti pri obveznih razkritjih k računovodskim izkazom določimo z vrednostjo in/ali odstotkom določene kategorije glede na celotno vrednost aktive ali pasive. Merila pomembnosti pri razkritjih v poslovnem poročilu obravnavamo z vidika poslovnih skrivnosti družbe oziroma nevarnosti razkrivanja konkurenčnih prednosti podjetij ali nevarnosti nastanka škod zaradi objave določenih informacij. Glede na to, da pravila glede razkritij v poslovnem poročilu niso tako jasno opredeljena, je priporočljivo v pravilniku zapisati vsaj izhodišča ali usmeritve sestavin letnega poročila (Horvat, 2004, str. 2, 3).

Informacije morajo biti pripravljene tako, da jih je mogoče primerjati z istovrstnimi informacijami v prejšnjih obdobjih, z istovrstnimi predračunskimi informacijami ter z računovodskimi informacijami v drugih družbah. S tem je olajšano delo tudi uporabnikom informacij.

SRS 30. 13. (2006) pravi, da primerljivost računovodskih informacij pomeni, da so metodično enotne postavke v računovodskih izkazih iste družbe za različna leta ali postavke v računovodskih izkazih različnih podjetij primerljive in so konti in knjižbe na njih metodično enotni tako v isti družbi kot v različnih družbah.

2. 3 Prostovoljna razkritja v letnem poročilu

Gospodarske družbe se odločajo za prostovoljna razkritja z namenom, da bi se razlikovale od drugih, si povečale ugled in pokazale, da se poleg dobička in prepoznavnosti na trgu zavedajo njihove socialne in etične odgovornosti in skrbijo za okolje. Pojem se nanaša na tista razkritja, ki so zunaj računovodskih izkazov in jih ne zahtevajo SRS, ZGD, borza ...

Na grobo jih lahko delimo na več delov, in sicer na tista, ki se nanašajo na (Popovič, 2005, str. 30):

- predstavitev gospodarske družbe;
- kratke poudarke pri pomembnih obveznih razkritjih;

- kratke opombe, ki se nanašajo na poslovanje v preteklem letu po gospodarski kategorijah;
- kratke predstavitev: gospodarskega gibanja, prodaje, delničarjev, zaposlencev, plana poslovanja;
- kratkega mnenja predsednika nadzornega sveta o poslovanju in o planu poslovanja;
- ...

2. 4 Obvezna razkritja po Zakonu o gospodarskih družbah

Vse gospodarske družbe morajo v skladu z ZGD¹ v svojih letnih poročilih podati v prilogi k svojim računovodskim izkazom poleg bilance stanja in izkaza poslovnega izida še pojasnila, kot jih zahteva 69. člen ZGD (Ur. l. RS, št. 65/2009)². Poleg tega pa morajo v letnih poročilih podati še morebitne druge podatke in pojasnila, ki so zahtevana v drugih členih sedmega oddelka ZGD (Ur. l. RS, št. 65/2009), če pridejo družbi v poštev.

2. 5 Obvezna razkritja po Slovenskih računovodskih standardih

Slovenski računovodski standardi so obvezna pravila o strokovnem ravnanju na področju računovodenja. Oblikuje jih Slovenski inštitut za revizijo in temeljijo na ZGD. Predstavljajo prvo združitev domače računovodske teorije z mednarodnimi zahtevami, zlasti z MSRP in direktivami Evropske unije (Ternik, 2006, str. 10).

Temeljna zamisel SRS je, da mora zunanje računovodsko poročanje vplivati na temeljno ureditev računovodenja, na kateri temeljijo posebne rešitve pri notranjem poročanju in to je posebnost SRS, ki obravnava računovodenje kot celoto za notranje in zunanje potrebe podjetij. V SRS je zajeto finančno, stroškovno in poslovodno računovodstvo. Pri finančnem in stroškovnem računovodstvu je osrednji del namenjen knjigovodenju, zato praviloma spremljata poslovne dogodke, izražene v denarju. Ko je v ospredju poslovodni vidik računovodstva, so sestavni del računovodskih informaciji denarno in nedenarno izraženi podatki (SRS 2006, Uvod, str. 7-8).

SRS določajo zlasti (Ternik, 2006, str. 10):

- vsebino in členitev izkaza finančnega izida,
- vsebino in členitev izkaza gibanja kapitala,
- pravila vrednotenja računovodskih postavk,
- pravila vsebine posameznih postavk v računovodskih izkazih in pojasnilih teh postavk v prilogi k izkazom.

V SRS (2006) so opisana naslednja razkritja:

- razkrivanje postavk v bilanci stanja zasledimo v SRS od 24. 12. do 24. 27. (2006) - Oblike bilance stanja za zunanje poslovno poročanje;
- razkrivanje postavk v izkazu poslovnega izida je prikazano v SRS od 25. 17. do 25. 35. (2006) - Oblike izkaza poslovnega izida za zunanje poslovno poročanje;

¹ V Sloveniji predstavlja podlago za ZGD bilančno pravo, ki je osnova tudi za SRS, Zakon o gospodarskih javnih službah, Zakon o revidiranju, Zakon o računovodstvu ter za ostale zakone, ki delno ali v celoti napotujejo na SRS (Koritnik Rakela, 2006).

² Glej Prilogo 1: Vsebina priloge k računovodskim izkazom iz 69. člena ZGD (Ur. l. RS, št. 65/2009).

- razkrivanje postavk v izkazu finančnega izida najdemo v SRS od 26. 21. do 26. 24. (2006) - Oblike izkaza denarnih tokov za zunanje poslovno poročanje;
- razkrivanje postavk v izkazu gibanja kapitala je razloženo v SRS od 27. 11. do 27. 13. (2006) - Oblike izkaza gibanja kapitala za zunanje poslovno poročanje;
- razkritja obravnavajo tudi standardi gospodarskih kategorij, torej SRS od 1-19 (2006) v poglavju B pod točko e.

Zaradi boljše preglednosti in razumevanja se priporoča, da družba v svojem pravilniku o računovodstvu razkritja razvrsti na način, da združi zahteve po pojasnilih iz ZGD in zahteve po razkritjih iz SRS na predlagana področja (Vezjak, 2002, str. 10-11):

- splošna razkritja,
- razkritja posameznih postavk bilance stanja,
- razkritja posameznih postavk izkaza poslovnega izida,
- druga potrebna razkritja.

Po SRS splošna razkritja v pojasnilih k računovodskim izkazom predstavljajo (Vezjak, 2004, str. 115):

- sedež in pravno obliko družbe ter državo,
- naravo poslovanja in najpomembnejše dejavnosti; družba naj v pravilniku o računovodstvu opredeli, kako določa najpomembnejše dejavnosti (delež prihodkov od prodaje),
- ime obvladujoče družbe (v primeru, da je družba, ki pripravlja letno poročilo obvladana; torej odvisna ali pridružena družba),
- število zaposlenih na koncu poslovnega leta ali njihovo povprečno število tega poslovnega leta.

2. 5. 1 Razkritja glede stroškov dela in stroškov povračil zaposlencem

Družbe, ki so zavezane k reviziji, morajo razkriti (SRS, 2006, str. 136):

- podatke v zvezi z upravo in drugimi organi (imena, zasluške in deleže v dobičku),
- podatke v zvezi s programi ostalih dolgoročnih zaslužkov zaposlencev, zunaj odpravnin (plačila za dolgotrajne odsotnosti: dopust za dolgo službovanje, študijski dopust, jubilejne nagrade ...). Upoštevati je potrebno morebitne zakonske omejitve.
- podatke o morebitnih zahtevah zaposlencev po izplačilih na podlagi določb zakona, kolektivne pogodbe, splošnega akta gospodarske družbe in pogodbe o zaposlitvi.

2. 6 Kodeks upravljanja javnih delniških družb

Kodeks upravljanja javnih delniških družb (v nadaljevanju kodeks) je pravno neobvezujoč sklop principov, standardov in priporočenih ravnanj (angl. *best practice*), ki ga sprejme določeno kolektivno telo z namenom opredelitve učinkovitejšega obvladovanja in upravljanja gospodarskih družb (Bajuk et al., 2003, str. 33).

Kodeksi sami pa sebi ne določajo formalnih mehanizmov nadzora upoštevanja kodeksov v javnih delniških družbah, ki ga po navadi izvajajo državne ATVP, pogost pa je nadzor prek medijev in raznih organizacij, ki prostovoljno zelo natančno spremljajo, katere družbe kodekse upoštevajo, katere pa ne. Čeprav nekatere družbe določb kodeksa ne upoštevajo, morajo navadno v letnem poročilu pojasniti, v kolikšni meri so jih upoštevala in zakaj so kršila posamezne določbe. To je precej močan mehanizem, ki zagotavlja spoštovanje kodeksov, saj je praksa

pokazala, da večina družb raje upošteva določbe, kot da bi v letnem poročilu razlagale, zakaj so jih kršile (Bajuk et al., 2003, str. 35-36).

Kodeks, ki je trenutno v veljavi v Sloveniji, je bil oblikovan in podpisan s strani Ljubljanske borze, d.d., Ljubljana, Združenja nadzornikov Slovenije in Združenja Manager. Pri njegovem oblikovanju so upoštevana slovenska zakonodaja, smernice in priporočila EU, etična načela poslovne kulture, notranji akti Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana, Združenja nadzornikov Slovenije in Združenja Manager in mednarodno priznani standardi za odgovorno in kakovostno upravljanje družb. Podpisniki pristopne izjave h kodeksu so: Slovenski inštitut za revizijo, Združenje članov borze vrednostnih papirjev, Združenje delodajalcev Slovenije, Vseslovensko združenje malih delničarjev, Gospodarska zbornica Slovenije, Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d., Slovenska odškodninska družba d. d., Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za finance, Društvo - mali delničarji - skupaj smo močnejši in Agencija za javni nadzor nad revidiranjem. Podporniki uveljavitve Kodeksa pa so tudi: ATVP, Banka Slovenije in Združenje bank Slovenije (Združenje Manager, Združenje nadzornikov Slovenije & Ljubljanska borza, 2009b, str. 3).

Če se družba odloči, da priporočil kodeksa ne bo spoštovala, mora obvezno razkriti, katerih ter pojasniti, zakaj ne. Čeprav določbe kodeksa predstavljajo temelj dobrega sistema upravljanja, niso pa pravno zavezujoče, morajo morebitna odstopanja od teh določb družbe enkrat letno objaviti v izjavi o upravljanju in s tem vlagatelje seznaniti z odstopanjem in razlogi zanj. Delniška družba je dolžna, za razliko od javne delniške družbe, predstaviti svojo prakso ali v okviru poslovnega dela letnega poročila v izjavi o upravljanju ali pa v okviru ločenega dokumenta (Združenje Manager, Združenje nadzornikov Slovenije & Ljubljanska borza, 2009b, str. 2).

Izvedbeno načelo številka 8. 12 kodeksa govori o razkritju stroškov delovanja NS in pravi, da mora poročilo NS skupščini natančno in verodostojno kazati aktivnosti NS med letom. NS mora poleg zakonskih vsebin v poročilu navesti informacije o: svoji notranji organizaciji, sestavi z vidika neodvisnosti svojih članov, interesnih nasprotjih in njihovem reševanju, postopkih delovanja NS, razkritju stroškov delovanja NS, ki niso razkriti v letnem poročilu (zunanji strokovnjaki, zunanji člani komisije, usposabljanja in treningi, iskanje specifičnih kadrov (angl. *head hunting*), strokovna mnenja, ...) (Združenje Manager, Združenje nadzornikov Slovenije & Ljubljanska borza, 2009b, str. 10).

Izvedbena načela številka od 12 do 12. 2 kodeksa govorijo o plačilu za delovanje NS in svetujejo, da morajo biti člani NS za opravljanje funkcije ustrezno plačani v višini, ki omogoča kvalitetno sestavo NS in je skladno z odgovornostmi in nalogami, ki jih mora NS opravljati po zakonu in kodeksu. Poleg sejnine morajo biti člani NS upravičeni do plačila za opravljanje funkcije. Člani NS so plačani izključno v denarju, višina plačila ne sme biti v neposredni odvisnosti od uspešnosti poslovanja družbe. Če so člani NS tudi člani komisij NS, morajo za delo v komisijah biti plačani z dodatnim plačilom, ki ne sme presegati 80 % plačila za članstvo v NS. Višina plačil mora biti določena vnaprej. Zunanji člani komisij so plačani za delo v komisijah iz sredstev, namenjenih za delo NS, o višini plačil pa odloča NS (Združenje Manager, Združenje nadzornikov Slovenije & Ljubljanska borza, 2009b, str. 12).

Izvedbeno načelo številka 22. 5 kodeksa govori o tem, da mora družba v letnem poročilu razkriti članstva v organih upravljanja in nadzora nepovezanih družb, ki jih zasedajo člani uprave in člani NS (Združenje Manager, Združenje nadzornikov Slovenije & Ljubljanska borza, 2009b, str. 19).

Izvedbeno načelo številka 22. 7 kodeksa govori o razkritjih bruto in neto prejemkov vsakega posameznega člana uprave in NS in vsebuje (Združenje Manager, Združenje nadzornikov Slovenije & Ljubljanska borza, 2009b, str. 19):

- razlago, kako izbira meril uspešnosti prispeva k dolgoročnim interesom družbe,
- razlago metod, uporabljenih za odločitve, ali so bila merila uspešnosti izpolnjena,
- točne informacije o obdobjih odloga izplačila variabilnega dela prejemkov,
- informacije o politiki glede odpravnin, vključno s pogoji za izplačilo odpravnin in višinami odpravnin,
- informacije v zvezi z odmernimi dobami,
- informacije o politiki glede zadržanja prenosa delnic po odmeri,
- informacije o sestavi strokovnih skupin družb, katerih politika prejemkov je bila preučena glede na vzpostavitev politike prejemkov zadevne družbe.

Gospodarska družba mora sproti poročati o svojih financah, o pravnem položaju ter poslovanju, kakor tudi razkriti vse informacije, ki se tičejo tega. Letna in polletna poročila morajo izkazovati resničen prikaz: premoženja, obveznosti, finančnega položaja, poslovnega izida, bistvenih tveganj in negotovosti družbe. Obvestila za javnost mora družba objavljati na določenem mestu in o morebitni menjavi obvestiti javnost. Vse pomembne informacije morajo biti objavljene na uradni spletni strani družbe. Obstajajo torej določila, ki so jih javne delniške družbe dolžne spoštovati, obstajajo pa tudi določbe, ki naj bi jih družbe spoštovale in niso obvezujoče. Nekatere določbe predlagajo, da naj družba vse javne objave sporočil zagotovi v angleškem jeziku, da naj objavlja tudi letne in medletne konsolidirane in nekonsolidirane računovodske izkaze in da naj letno poročilo vsebuje tudi izjavo uprave o odgovornosti izdelave računovodskih izkazov s pojasnili in naj bo prevedeno v angleški jezik ter skupaj s polletnim poročilom na voljo na spletnih straneh družbe (Pašić, 2006, str. 15).

Nekaj priporočil kodeksa, ki predlaga družbi, da naj (Pašić, 2006, str. 16):

- izdela koledar pomembnejših objav družbe,
- javno objavi sklepe nadzornega sveta družbe,
- vsaj enkrat letno objavi ažuriran prospekt,
- spremembe lastniške strukture razkriva sproti in vsaj enkrat letno javno objavi morebitne navzkrižne povezanosti z drugimi družbami,
- sproti razkriva tudi pridobitev ali odsvojitve lastnih delnic izdajatelja,
- takoj, ko je mogoče, javno objavi spremembo deležev vrednostnih papirjev v kapitalu družbe, ki so v lasti člana uprave ali člana nadzornega sveta ali z njim povezane osebe,
- v primeru predloga sklepa skupščine o spremembi statuta objavi informacijo o tem,
- v primeru predloga o uvrstitvi ali umiku delnic družbe z organiziranega trga in predvidenemu poteku aktivnosti objavi informacijo o tem,
- z javno objavo potrdi ali zanika navedbe objavljene v člankih in tiste, ki so plod raznih govoric,
- obvešča enakomerno, jasno, razumljivo in nezavajajoče ter objavlja informacije, ki omogočajo vlagatelju v vrednostne papirje presojo položaja in vpliv, ki ga ima poslovni dogodek na ceno vrednostnega papirja,
- poskrbi tudi za čim bolj pregledno izdelane spletne strani družbe, ki naj bodo v slovenskem in angleškem jeziku in vsebujejo vse ključne podatke o družbi in poslovanju, prečiščeno besedilo statuta družbe in kontaktne informacije osebe zadolžene za odnose z vlagatelji.

3 POVZETEK PRAVNEGA OKOLJA – VELIKA BRITANIJA

Velika Britanija je ena izmed prvih držav, kjer so se zavedali pomena vladanja družbam, kot ga razumemo danes. Na področju vladanja družbam so dolgo časa eksperimentirali in se učili iz svojih napak. Odmevni škandali in stečaji konec osemdesetih let prejšnjega stoletja so v devetdesetih povzročili hitrejši razvoj na področju vladanja družbam in korporacijske zakonodaje, kjer so prav Britanci postavili nekaj osnovnih izhodišč in standardov sodobnega vladanja družbam, ki jih je danes prevzel ves svet (Bajuk et al., 2003, str. 15).

Velika Britanija, ali drugače »*common law*« država, je država, kjer imajo precedenčni sodni sistem, zaradi katerega njihova zakonodaja v veliki meri temelji na odločitvah sodišč. To vpliva tudi na vladanje družbam, ki se morajo prebiti skozi dolge vrste sodnih odločitev, korporacijsko-pravne zakonodaje³, zakonodaje o vrednostnih papirjih in trgovanju z njimi⁴, kazenske zakonodaje⁵, pravil borze⁶, kodeksov in avtonomnih aktov družb (Bajuk et al., 2003, str. 15).

V britanskem sistemu imajo poseben pomen kodeksi, ki so veliko pomembnejši dejavnik vladanja kot sama zakonska pravila. Najpomembnejši kodeks – *Combined Code* je plod predlogov treh ločenih komisij za vladanje družbam – Cadbury-jeve, Greenburyjeve, in Hampel-ove komisije ter je uradna priloga Pravilnika Londonske borze. Njegove določbe morajo vse družbe na organiziranem trgu upoštevati ali pa v letnem poročilu navesti in obrazložiti vsako neupoštevanje določb. Za upoštevanje tega pravila skrbi britanska agencija za trg vrednostnih papirjev ali *UK Listing Authority* (Bajuk et al., 2003, str. 16).

Velika Britanija predstavlja tipično državo s striktnim enotirnim sistemom upravljanja. Njihov Zakon o družbah (angl. *Companies Act*) določa, da so lastniki gospodarskih družb delničarji, da morajo družbe delovati v interesu delničarjev in da menedžment odgovarja delničarjem. Poleg zgoraj naštetih in ostalih tem okvirno ureja tudi računovodsko poročanje. Vsebuje temeljna pravila računovodenja ter osnovna pravila priprave in vsebine letnega poročila. Sprejet je bil leta 1948 in večkrat dopolnjen ter popravljen. V obdobjih so bili veljavni različni zakoni, med njimi najbolj znan *Companies Act 1985 - CA 85*, ki je bil dopolnjen leta 1989 in katerega je nadomestil zakon, ki je bil sprejet leta 2006 in se imenuje *Companies Act 2006 - CA 2006* (Laidler & Donaghy, 1998, str. 4).

Družbo v imenu delničarjev vodi odbor direktorjev (angl. *Board of Directors*), ki v praksi delegira dejansko vodenje družbe na menedžment. Nekateri predstavniki menedžmenta so tudi člani odbora direktorjev. Odbor direktorjev imenuje glavnega izvršnega direktorja (v nadaljevanju *CEO*) in ostale izvršne menedžerje, ki si jih CEO navadno izbere sam ter jih odbor mora le potrditi. Glavne naloge odbora direktorjev v Veliki Britaniji so (Bajuk et al., 2003, str. 16-17):

- strateško vodenje družbe;
- imenovanje in odpoklic vrhovnega menedžmenta;

³ Zakon o družbah z amandmaji - *Companies Act 1985*, Zakon o diskvalifikaciji direktorjev - *Company Directors Disqualification Act 1986*, Zakon o nesolventnosti podjetij - *Insolvency Act 1986*.

⁴ *Financial Services and Markets Act 2000*, *Public Offerings of Securities Regulation 1995*, *City Code on Take-overs and Mergers*.

⁵ *Criminal Justice Act 1993*.

⁶ *Listing Rules of the London Stock Exchange*.

- zagotavljanje zakonitega in odgovornega poslovanja;
- zagotavljanje verodostojnih knjigovodskih in revizorskih praks in poročanja ter nominiranje direktorjev za volitve na skupščini.

Navadno imajo trileten mandat. Obstaja tudi trajen mandat za izvršne direktorje, predvsem CEO, ki lahko v odboru ostane nedoločen čas, kar počasi izginja.

3. 1 Računovodski standardi

V Veliki Britaniji so v veljavi splošno sprejeta načela računovodskega poročanja (angl. *Generally Accepted Accounting Practice* – v nadaljevanju UK GAAP). Slednja predstavljajo skupek načel, pravil in usmeritev, ki jih podjetja uporabljajo za merjenje postavk v računovodskih izkazih in pojasnilih k njim. UK GAAP poleg računovodskih standardov (angl. *Financial Reporting Standards - FRSs*), ki jih izdaja Odbor za računovodske standarde, obsegajo tudi druga navodila in pojasnila (Holmes, Sugden & Gee, 2008, str. 11).

V skladu z uredbo o uporabi Mednarodnih standardov računovodskega poročanja (v nadaljevanju MSRP) (1606/2002) so za poslovna leta, ki so se začela s prvim januarjem 2005 ali kasneje, podjetja, katerih vrednostni papirji kotirajo na organiziranem trgu vrednostnih papirjev katerekoli članice EU, morala pripravljati računovodske izkaze po MSRP. Ta določba velja le za podjetja, ki sestavljajo konsolidirane računovodske izkaze, za ostala pa je izbira prostovoljna. V Veliki Britaniji CA 1985 dopušča, da so posamični računovodski izkazi podjetij, ki so zajeti v konsolidirane računovodske izkaze, lahko sestavljeni ali po UK GAAP ali MSRP (Gerbič, 2009, str. 22).

PricewaterhouseCoopers (2007, str. 2) so ugotovili, da čeprav direktive EU za podjetja, ki so uvrščena na borzo, predpisujejo uporabo MSRP, veliko teh podjetij v Veliki Britaniji še vedno pripravlja posamične računovodske izkaze po UK GAAP, čeprav so njihovi izkazi potem vključeni v konsolidirane računovodske izkaze po MSRP.

3. 2 Transparentnost in razkrivanje informacij v letnih poročilih

Transparentnost in razkrivanje informacij o poslovanju družbe v letnih poročilih je področje, ki ga skoraj brez izjeme določa zakonodaja, ki ureja trg vrednostnih papirjev. Tukaj moram povedati, da evropski kodeksi izhajajo iz korporacijsko pravne zakonodaje kot celote, ne glede na to kateri zakoni ali podzakonski akti jo sestavljajo.

Spodaj navajam nekaj podatkov o objavljanju informacij v letnih poročilih (Bajuk et al., 2003, str. 129):

- Informacij o udeležbi članov nadzornih organov in menedžmenta v lastniški strukturi nemških družb v letnih poročilih ni zaslediti. Na drugi strani lahko tako informacijo najdemo v skorajda vsakem letnem poročilu britanskih javnih družb (V nizozemskih 8 %, danskih 15 %, francoskih 52 % in italijanskih 71 %. evropsko povprečje je 44 % in pada).
- Nemške družbe objavljajo informacije o starosti predsednika menedžmenta v 10 %, britanske družbe pa starost predsednika odbora direktorjev v 97 % (avstrijske v 0 %, portugalske v 22 %, francoske v 63 %, finske v 100 %. Evropsko povprečje je 49 % in raste).

Pomembna in vse bolj pereča tema so informacije o nagrajevanju članov menedžmenta in nadzornih organov. Tudi k temu je prvi korak naredila Velika Britanija.

3.3 Upravljanje podjetja in s tem povezana razkritja v letnem poročilu v Veliki Britaniji

Po navodilih Kodeksa o upravljanju družb in zaradi nadzora nad njimi mora britansko podjetje v letnem poročilu v sklopu poročanja o upravljanju razkriti: izjavo o upravljanju družbe, podatke o članih upravnega odbora in izvršnih direktorjih (ime, funkcija, starost, začetek članstva in delovne izkušnje), pristojnosti upravnega odbora, oceno delovanja izvršnih direktorjev, njihovo izobraževanje in udeležbe na sejah, delovanju notranjih komisij, izjavo o odgovornosti posloводства ter izjavo, da podjetje še deluje (Gerbič, 2009, str. 54).

Poročilo posloводства (angl. *Directors' report*) je po CA 2006 obvezni del letnega poročila. Poleg obveznega pregleda posloovanja vsebuje še druga razkritja, pri čemer se podjetje večinoma sklicuje tudi na druge dele letnega poročila. V tem poročilu ni veliko novih informacij, gre le za seznam obveznih razkritij, in sicer (Holmes et al., 2008, str. 23-33):

- rezultati posloovanja,
- višina izplačanih dividend,
- delniški kapital,
- nakup lastnih delnic,
- dogodki po datumu bilance stanja,
- direktorji in njihovi deleži v podjetju (imena direktorjev, načrt upokojitve in imenovanja novih članov),
- glavni delničarji (število delnic in vrednost delnic za delničarje, katerih delniški kapital presega 3% celotne vrednosti),
- finančni instrumenti,
- varstvo pri delu,
- znesek in namen političnih in dobrodelnih donacij,
- zaposlenci,
- poravnavanje zapadlih obveznosti,
- datum skupščine in
- imenovanje zunanjega revizorja in izjava o razkrivanju informacij revizorjem.

Pri tej točki ne smemo pozabiti na poročilo o nagrajevanju posloводства (angl. *Directors' remuneration report*), ki je zahtevano tudi s strani CA 2006 in podrobneje opisuje sestavo odbora za nagrajevanje, politiko nagrajevanja, letne nagrade, program opcij, dolgoročne programe nagrajevanja, pokojninske ugodnosti, delniške programe, pogodbe o delu in politiko imenovanj na mesta v drugih podjetjih. Vse te informacije pa morajo biti razkrite poimensko za posameznega člana upravnega odbora in direktorja (Grbič, 2009, str. 54).

Zakon o družbah CA 2006 in pravila za na borzo uvrščena podjetja zahtevajo, da mora upravni odbor pripraviti poročilo o nagrajevanju posloводства, ki mora vsebovati naslednja razkritja (Holmes et al., 2008, str. 46):

- politiko nagrajevanja posloводства,
- nagrajevanje posameznih direktorjev, razdeljeno med plačo, nagrade, dodatne ugodnosti,
- bonuse in nadomestilo za izgubo delovnega mesta,
- za vsakega direktorja je treba navesti informacije o opcijah,
- podrobnosti o dolgoročnih programih nagrajevanja,
- podrobnosti pogodb o delu z odpovednim rokom, daljšim od enega leta,

- politiko podjetja glede podeljevanja opcij ali glede nagrajevanja z delnicami,
- pokojninske ugodnosti vseh direktorjev in
- dogovore z neizvršnimi direktorji.

Te informacije so zanimive narave in ne pojasnjujejo računovodskih izkazov in njihove analize.

Borza vrednostnih papirjev v preteklih letih je izdajala in še vedno izdaja različna priporočila in jih vnaša v svoja pravila za podjetja, ki so uvrščena na borzo. Leta 2003 so bila ta priporočila sprejeta tudi s strani Odbora za računovodske standarde (angl. *Financial Reporting Council* – v nadaljevanju FRC), ki je izdal Kodeks o upravljanju družb in nadzoru nad njimi (angl. *Combined Code of Corporate Governance*), ki je bil dopolnjen leta 2006. Ta Kodeks vsebuje 17 načel dobrega upravljanja podjetij in nadzora nad njimi, 48 določil za podjetja, ki so uvrščena na borzo ter ureja področja štirih vsebinskih sklopov: poslovodstvo, nagrajevanje poslovodstva, odgovornost in revizija ter odnosi z delničarji (Holmes et al., 2008, str. 43).

3. 3. 1 Predlogi nagrajevanja članov upravnih in nadzornih organov iz različnih britanskih in vseevropskih kodeksov

Transparentnost oblik in sistema nagrajevanja članov upravnih in nadzornih organov je temeljno skupno pravilo evropskih kodeksov. V enotirnih sistemih upravljanja gospodarskih družb se kljub opravljanju funkcije v istem organu nagrajevanje članov nadzornih organov deli na dva dela (Bajuk et al., 2003, str. 104):

- V prvem delu kodeksi opredeljujejo principe nagrajevanja izvršnih direktorjev, ki so vsebinsko podobni principom nagrajevanja menedžmenta. Poleg tega izvršni direktorji v večini gospodarskih družb prejemajo še plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega organa, ki je vsebinsko in kvantitativno urejeno drugače in
- V drugem delu kodeksi opredeljujejo principe nagrajevanja neizvršnih direktorjev.

Vseevropski kodeks *EASD Principles and Recommendations* priporoča naslednja vodila pri določanju nagrajevanja članov nadzornega organa (Bajuk et al., 2003, str. 107):

- nagrajevanje članov naj bo oblikovano na način, da bo pritegnilo strokovnjake, ki bodo skupaj sposobni kvalitetno opraviti naloge nadzornega organa;
- neizvršni direktorji naj bodo nagrajevani v skladu z nalogami, cilji in poslovno politiko nadzornega organa (sistem nagrajevanja naj določa, spremlja in prilagaja posebna komisija nadzornega organa in ta naj bo javen in transparenten);
- morebitna udeležba članov nadzornega organa v pokojninskih skladih, opcijskih načrtih ali v drugih podobnih oblikah naj bo razkrita delničarjem oziroma javnosti;
- člani nadzornega organa naj ne bodo udeleženi v opcijskem nagrajevanju (opcijsko nagrajevanje članov nadzornih organov je primerno samo za člane nadzornih organov družb, ki ne kotirajo na borzi).

4 STANDARDIZIRANI PREJEMKI ČLANOV UPRAVNIH ODBOROV, UPRAV, NADZORNIH SVETOV IN REVIZIJSKIH KOMISIJ

To poglavje je namenjeno preučevanju prejemkov članov uprave, NS in revizijske komisije (pri dvotirnem sistemu upravljanja) ter prejemkov članov upravnega odbora (pri dvotirnem sistemu upravljanja). Prejemki so standardizirani glede na:

- celotne prihodke posameznega podjetja,
- povprečno število zaposlenih v podjetju,
- dobiček ali izgubo pred davki podjetja in
- celotna sredstva podjetja.

V vzorec pri preučevanju prejemkov članov uprave, upravnega odbora, NS in revizijske komisije je vključenih trideset podjetij iz Velike Britanije, ki spadajo v Indeks FTSE 100⁷ in osem podjetij iz Slovenije, ki so uvrščena v prvo kotacijo na Ljubljanski borzi. Slovenska preučevana podjetja predstavljajo: Mercator, NKBM, Krka, Petrol, Intereuropa, Telekom Slovenije, Luka Koper in Gorenje. Britanska preučevana podjetja pa predstavljajo: 3i Group, Admiral Group, GSK, Aggreko, ARM Holdings, TUI Travel, Land Securities, Barclays, M&S Group, Compass Group, Lloyds Banking Group, Rexam, National Grid, Old Mutual, WWP, BAT, BG Group, BP, BT Group, Burberry, Capita, HSBC, ICAP, Smiths, Tullow Oil, Legal & General, G4S, GKN, British Land Company in Imperial Tobacco Group.

Vzorec vseh podjetij je bil izbran v decembru 2010. Zahtevani podatki o podjetjih so pridobljeni iz letnih poročil zgoraj naštetih podjetij za leto 2009. Javne delniške družbe iz Velike Britanije so izbrane zato, ker so tam, tako kot tudi v Sloveniji, zakoni, kodeksi, pravila in standardi zelo natančni in podrobni. Slovenska podjetja, ki so uvrščena v prvo kotacijo na Ljubljanski borzi, pa so izbrana zato, ker so edina podjetja oziroma delniške družbe, ki jih lahko primerjamo z britanskimi, tako po višini prihodkov članov uprav in NS kot tudi po razkritjih v letnih poročilih. Delniške družbe, ki so uvrščene v prvo kotacijo na Ljubljanski borzi, se morajo držati pravil MRS. Ti standardi zahtevajo od teh podjetij podrobnejša razkritja v letnih poročilih, kot jih zahtevajo SRS, ker morajo biti poenotena in primerljiva z letnimi poročili ostalih držav, med njimi tudi z Veliko Britanijo.

V diplomskem delu je prikazanih dvaintrideset grafov, ki prikazujejo prejemke članov uprave, NS, revizijske komisije, izvršnega odbora in neizvršnega odbora glede na celotne čiste prihodke podjetja, povprečno število zaposlenih v podjetju, dobiček ali izgubo pred davki podjetja in glede na celotna sredstva podjetja.

Ker so prejemki organov upravljanja v britanskih podjetjih veliko višji, kot so prejemki organov upravljanja v slovenskih podjetjih, je logika te grafične analize, da se s standardizacijo prejemkov glede na postavke, ki so opisane v prejšnjem odstavku, odpravi problem neprimerljivosti višine prejemkov članov izvršnih, neizvršnih odborov ter revizijskih komisij izbranih britanskih podjetij, s preučevanimi višinami prejemkov članov uprav, NS in revizijskih komisij slovenskih podjetij. S to standardizacijo je torej dosežena primerljivost in možnost

⁷ Indeks FTSE 100 je indeks, ki predstavlja 100 najmočnejših kapitalskih družb Velike Britanije, ki so uvrščene na Londonsko borzo.

analiziranja višine prejemkov organov upravljanja britanskih podjetij z organi upravljanja slovenskih podjetij.

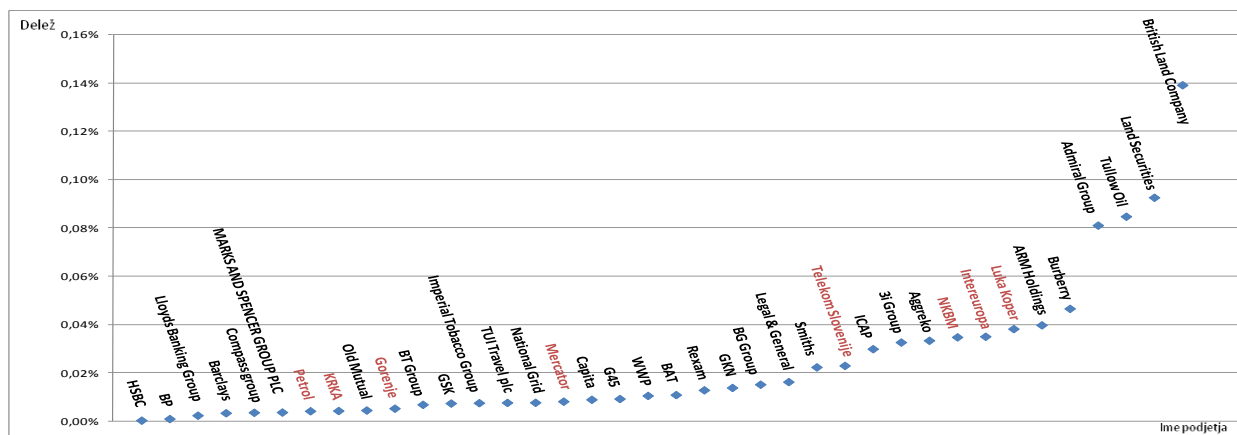
Prvih šestnajst grafov prikazuje prejemke celotne uprave, celotnega nadzornega sveta, celotne revizijske komisije, celotnega izvršnega in neizvršnega odbora glede na celotne čiste prihodke podjetja, povprečno število zaposlenih v podjetju, dobiček ali izgubo pred davki podjetja in celotna sredstva podjetja.

Drugih šestnajst grafov prikazuje prejemke posameznega člana uprave, nadzornega sveta, revizijske komisije, izvršnega in neizvršnega odbora glede na celotne čiste prihodke podjetja, povprečno število zaposlenih v podjetju, dobiček/izgubo pred davki podjetja in celotna sredstva podjetja.

Bistvo diplomskega dela prikazuje raziskovanje o tem, ali so člani uprave, NS, revizijskih komisij v slovenskih delniških družbah res slabše plačani, kot člani izvršnega, neizvršnega odbora in revizijske komisije v javnih delniških družbah v Veliki Britaniji.

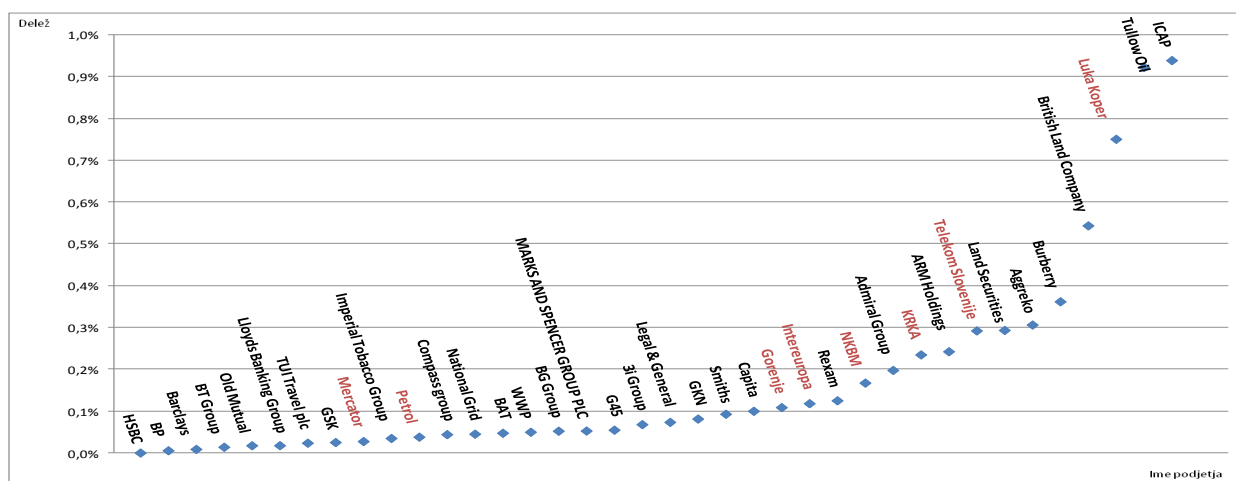
Za prikaz raziskovanja v diplomskem delu so uporabljeni grafi, ker je z njimi prikazovanje velike količine podatkov najbolj pregledno, natančno in razumljivo. Za še boljšo preglednost grafikonomov so z rdečo barvo obarvane slovenske delniške družbe. Poleg enačbe trenda je pri vsakem grafikonu na kratko napisan tudi vsebinski sklep grafikona.

Slika 3: Prejemek celotnega nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotne čiste prihodke podjetja, v letu 2009, v %

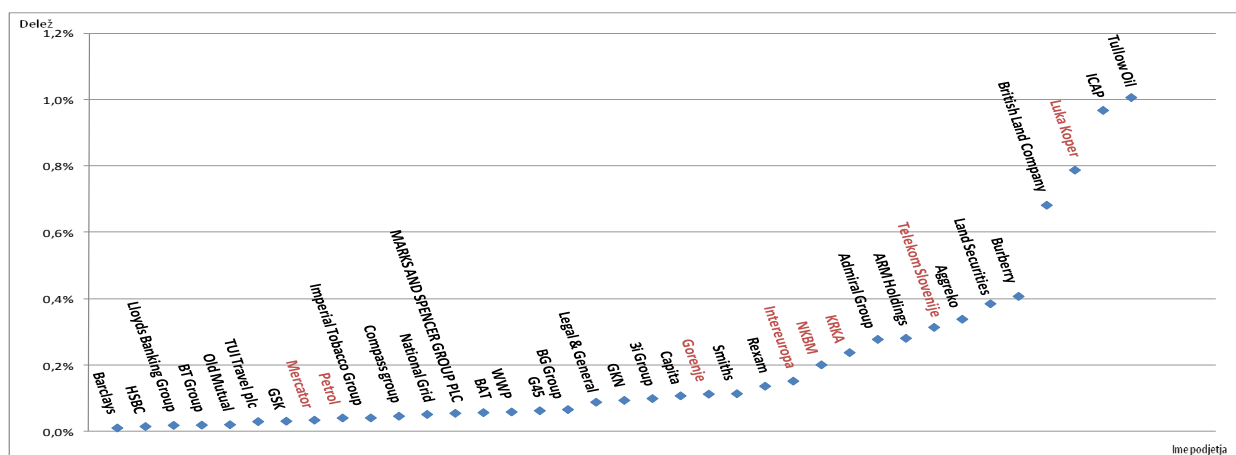
Na Sliki 3 je predstavljen prejemek celotnega nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na celotne neto prihodke podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani nadzornega sveta Petrola, Krke in Gorenja. Nekje vmes se nahaja Mercator, v začetnem delu tretjine najboljše plačanih članov nadzornih svetov, glede na celotne neto prihodke podjetja pa so Telekom Slovenije, NKBM, Intereuropa in Luka Koper. Pri britanskih podjetjih ima največji delež prejemkov celotnega neizvršnega odbora v celotnih neto prihodkih podjetja podjetje British Land Company.

Slika 4: Prejemek celotne uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotne čiste prihodke podjetja, v letu 2009, v %

Na Sliki 4 je predstavljen prejemek celotne uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na celotne neto prihodke podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani uprave Mercatorja in Petrola. Nekje vmes se nahajata Gorenje in Intereuropa, v začetnem delu tretjine najboljše plačanih članov uprav glede na celotne neto prihodke podjetja pa so NKBM, Krka, Telekom Slovenije. Člani uprave podjetja Luke Koper pa po deležu, ki ga njihov prejemek zaseda v celotnih neto prihodkih podjetja, zasedajo tretje mesto, pred njim sta samo britanski podjetji Tullow Oil in ICAP.

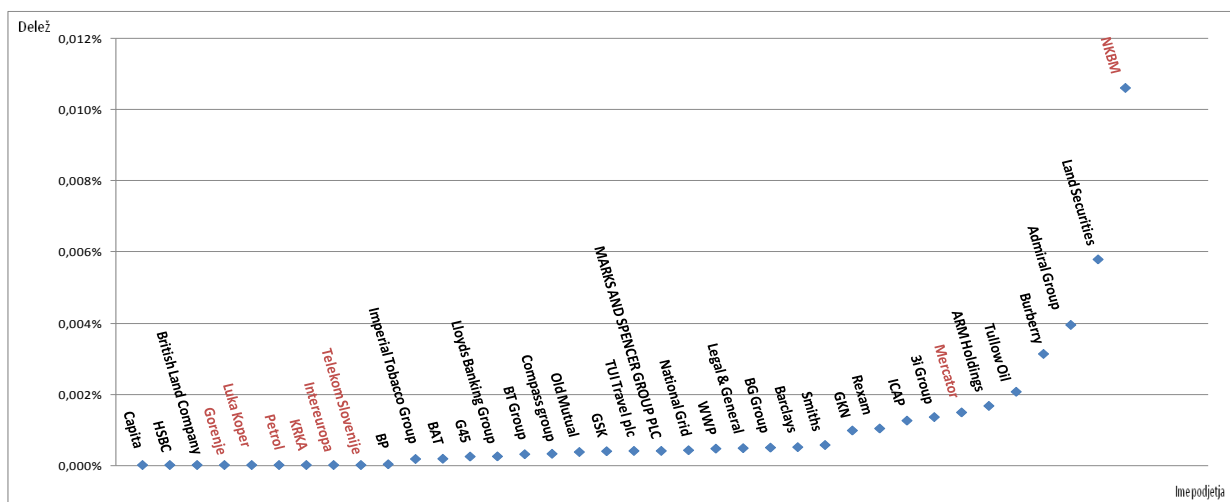
Slika 5: Prejemek celotne uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotne čiste prihodke podjetja, v letu 2009, v %

Na Sliki 5 je predstavljen prejemek celotne uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na celotne neto prihodke podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani uprav in nadzornih svetov Mercatorja in Petrola. Nekje vmes se nahajata Gorenje in Intereuropa, v začetnem delu tretjine najboljše plačanih članov uprav in nadzornih svetov pa so NKBM, Krka in Telekom Slovenije. Člani uprave in nadzornega sveta Luke Koper zopet zasedajo tretje mesto.

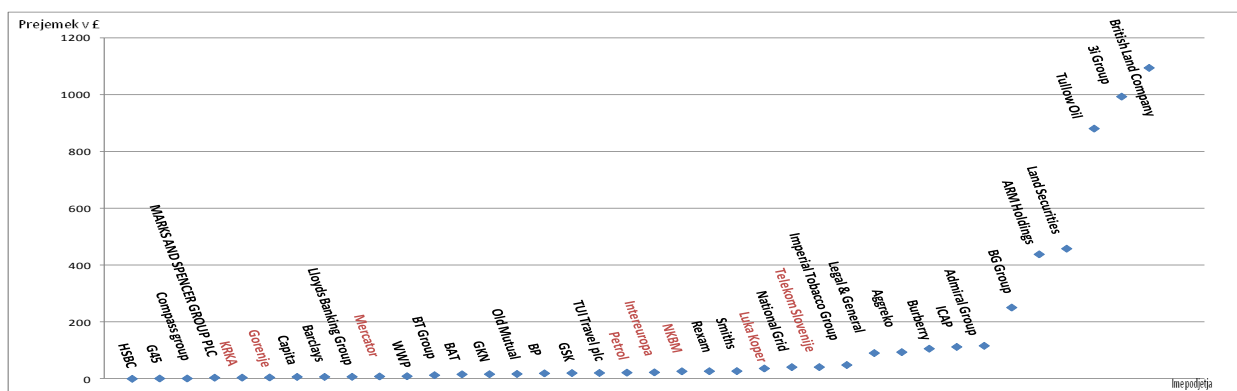
Zamenjal pa se je vrstni red na vrhu, in sicer prejemek članov direktorskega odbora podjetja Tullow Oil zaseda večji delež celotnih neto prihodkov podjetja kot prejemek članov direktorskega odbora podjetja ICAP.

Slika 6: Prejemek revizijske komisije (pri slovenskih podjetjih) in prejemek revizijske komisije (pri britanskih podjetjih), glede na celotne čiste prihodke podjetja, v letu 2009, v %

Na Sliki 6 je predstavljen prejemek revizijske komisije pri slovenskih podjetjih in britanskih podjetjih, glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, prejemkov revizijske komisije Gorenja, Luke Koper, Petrola, Krke, Intereurope in Telekoma Slovenije v letnih poročilih prej naštetih podjetij ni bilo navedenih. Šesti in najbolj plačani člani revizijske komisije, glede na celotne neto prihodke podjetja, pa prihajajo iz podjetja Mercator in NKBM. Pri podjetju NKBM tako predstavljajo prihodki celotne revizijske komisije približno 0,011 % celotnih neto prihodkov podjetja.

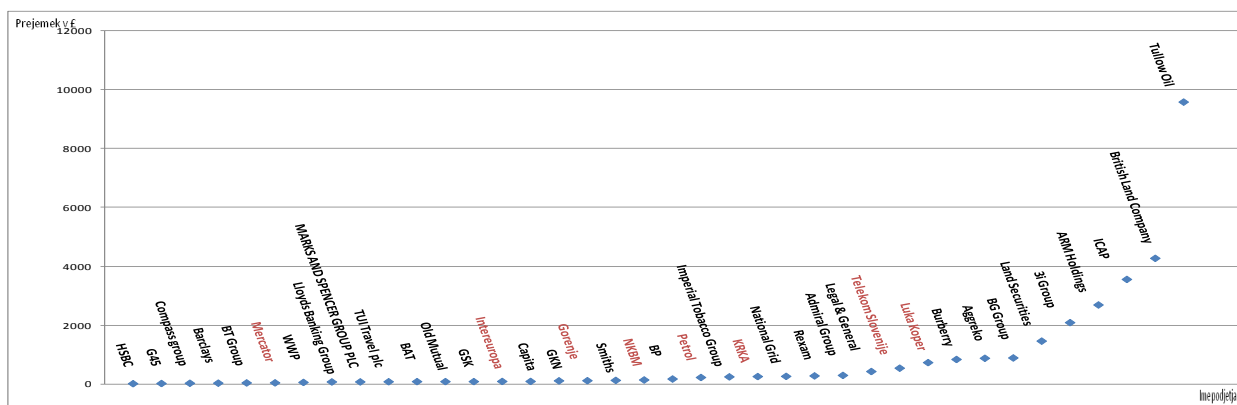
Slika 7: Prejemek celotnega nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £

Na Sliki 7 je predstavljen prejemek celotnega nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na povprečno število zaposlenih podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani nadzornega sveta Krke, Gorenja in Mercatorja. Nekje vmes se nahajajo Petrol, Intereuropa,

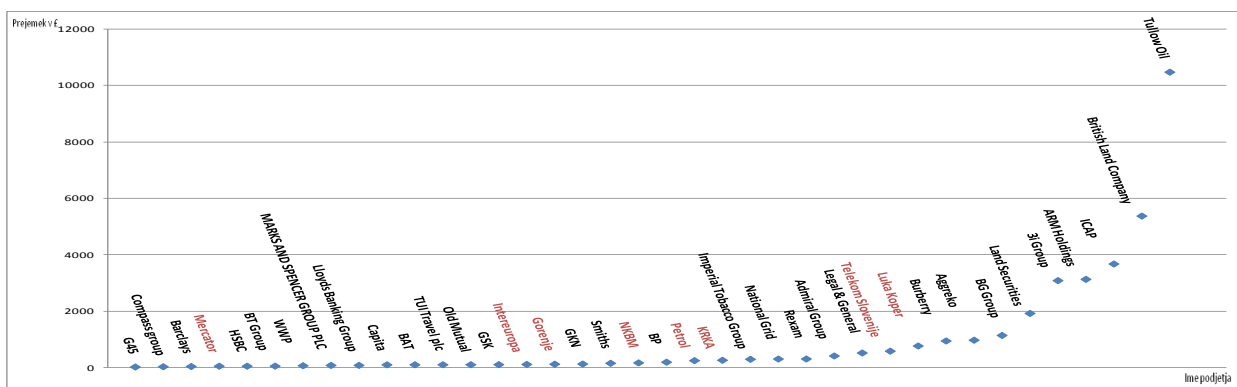
NKBM, Luka Koper in Telekom Slovenije. Tako recimo, v podjetju Telekom Slovenije, ki se je med slovenskimi podjetji uvrstil najvišje, predstavljajo prejemki celotnega nadzornega sveta, glede na povprečno število zaposlenih podjetja, okoli £40 na zaposlenega. V britanskem podjetju British Land Company, ki je uvrščeno najvišje, pa predstavljajo prejemki celotnega neizvršnega odbora, glede na povprečno število zaposlenih podjetja, okoli £1100 na zaposlenega.

Slika 8: Prejemek celotne uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £

Na Sliki 8 je predstavljen prejemek celotne uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na povprečno število zaposlenih podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani uprav Mercatorja, Intereurope in Gorenja. Nekje vmes se nahajajo NKBM, Petrol in Krka. Telekom Slovenije in Luka Koper imata med slovenskimi podjetji največji delež prejemkov celotne uprave, glede na povprečno število zaposlenih podjetja. Ta delež znaša nekje med £400 in £600 na zaposlenega. V britanskem podjetju Tullow Oil pa znaša delež prejemkov celotnega izvršnega odbora, glede na povprečno število zaposlenih podjetja, okoli £9600 na zaposlenega.

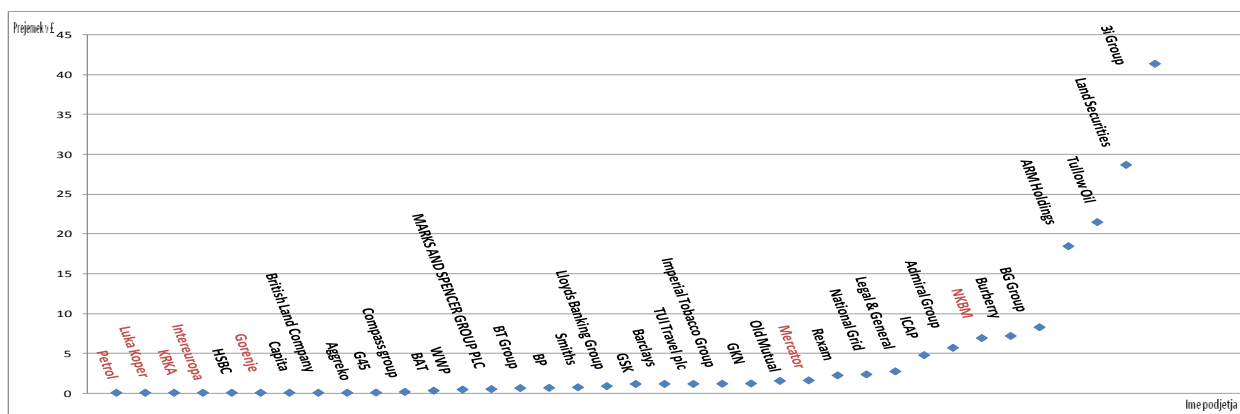
Slika 9: Prejemek celotne uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £

Na Sliki 9 je predstavljen prejemek celotne uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £. Ta graf je zelo podoben Sliki 8. Kot je

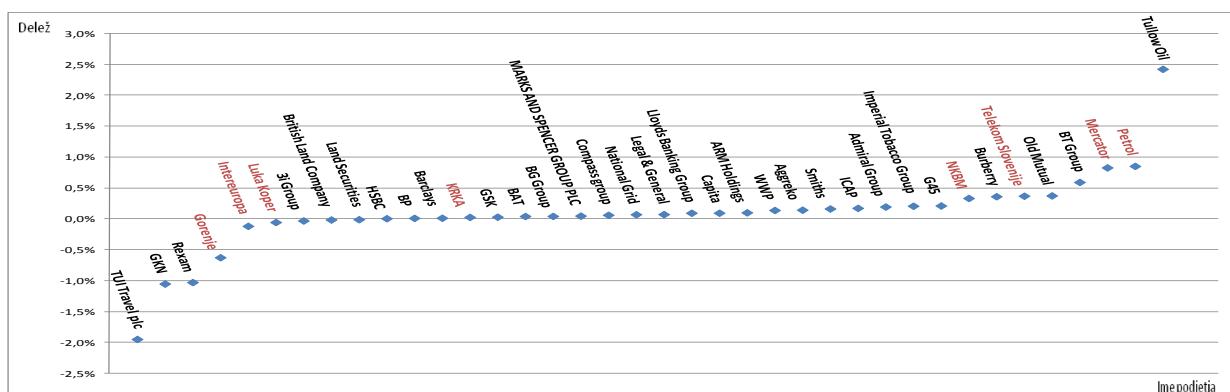
razvidno iz grafa, imajo najnižje prejeme, glede na povprečno število zaposlenih podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani uprav in nadzornih svetov Mercatorja, Intereurope in Gorenja. Nekje vmes pa se nahajajo NKBM Petrol in Krka. Člani uprav in nadzornih svetov v Telekomu Slovenije in Luki Koper so, glede na povprečno število zaposlenih, najbolj plačani v primerjavi s slovenskimi podjetji. V tem grafu zopet vidimo, da so člani neizvršnega in izvršnega odbora podjetja Tullow Oil, glede na povprečno število zaposlenih, najbolj plačani.

Slika 10: Prejemek revizijske komisije (pri slovenskih podjetjih) in prejemek revizijske komisije (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £

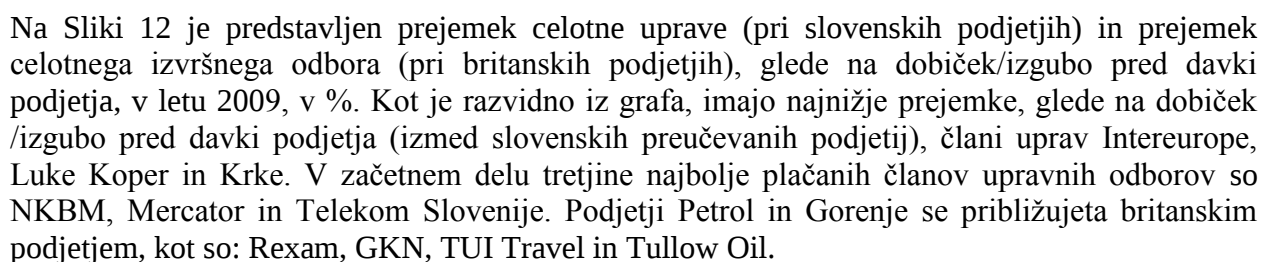
Na Sliki 10 je predstavljen prejemek revizijske komisije pri slovenskih podjetjih in britanskih podjetjih, glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £. Kot je razvidno iz grafa, prejemkov revizijske komisije Gorenja, Luke Koper, Petrola, Krke, Intereurope in Telekoma Slovenije v letnih poročilih zgoraj naštetih podjetij ni bilo navedenih. Prejemki revizijske komisije so bili navedeni za Mercator in NKBM. Tako so plačila revizijske komisije, glede na povprečno število zaposlenih, v podjetju Mercator in NKBM primerljiva z večino britanskih podjetij. Med britanskimi podjetji najbolj izstopa podjetje 3i Group.

Slika 11: Prejemek celotnega nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %

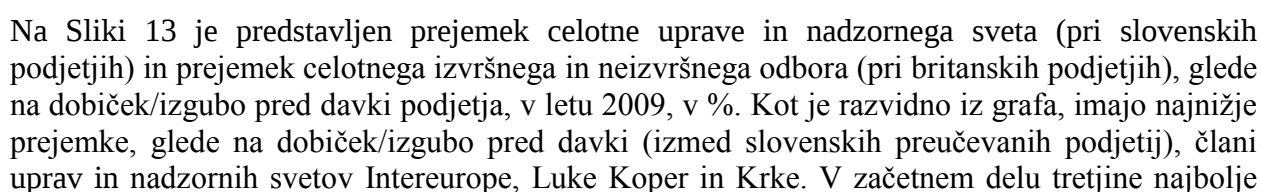

Na Sliki 11 je predstavljen prejemek celotnega nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejeme (izmed slovenskih preučevanih podjetij) člani nadzornega sveta Krke, Luke Koper in Intereurope. V začetnem delu tretjine najbolj plačanih članov nadzornih svetov, glede na dobiček/izgubo pred

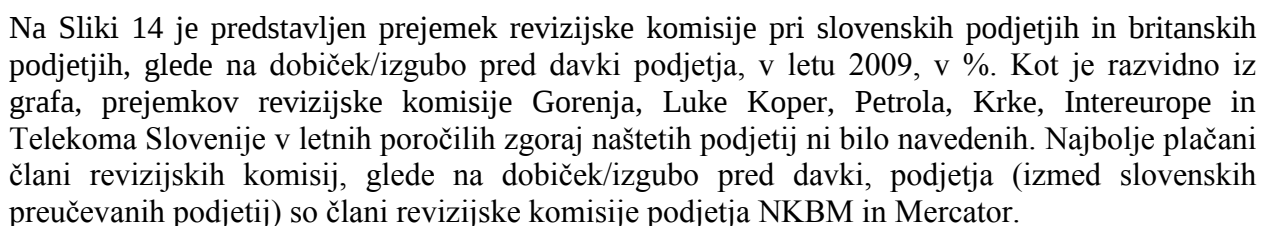
Slika 12: Prejemek celotne uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %

Slika 13: Prejemek celotne uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %

Slika 14: Prejemek revizijske komisije (pri slovenskih podjetjih) in prejemek revizijske komisije (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %

Delež

0,06%

0,05%

0,04%

0,03%

0,02%

0,01%

0,00%

Burberry

Amiral Group

Agrelo

Scitiss

ARM Holdings

Tullow Oil

GNI

Intereuropa

GAS

Petrol

TUI Travel plc

British Land Company

Reckitt

Capita

3i Group

Luka Topol

Mercator

WNP

Land Securities

Imperial Tobacco Group

BS Group

Compass group

BAT

Gorenje

BT Group

GSK

Telekom Slovenije

MARKS AND SPENCER GROUP PLC

KRKA

National Grid

ICAP

NKGN

BP

Old Mutual

Legal & General

Lloyds Banking Group

Barclays

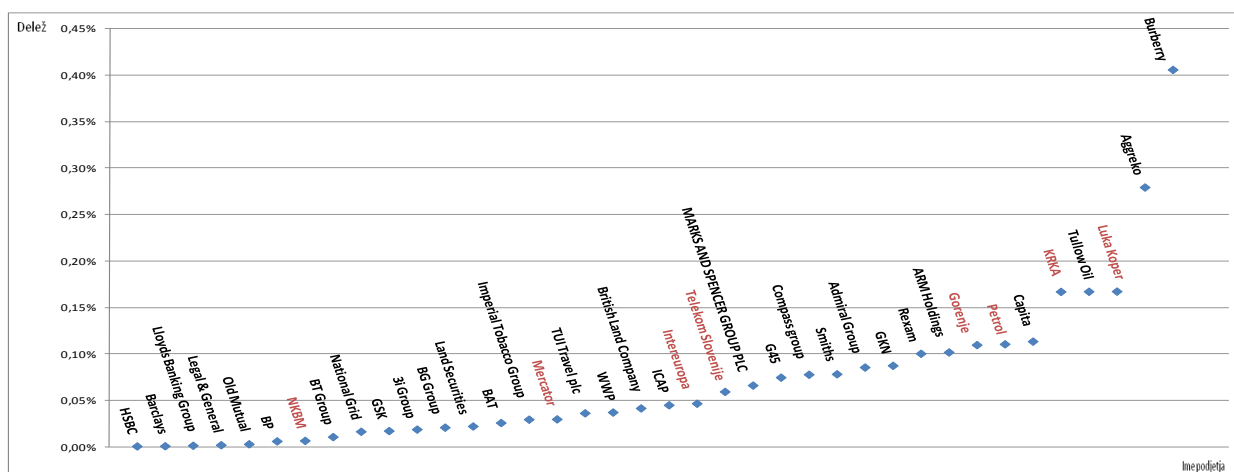
HSBC

ine podjetja

32

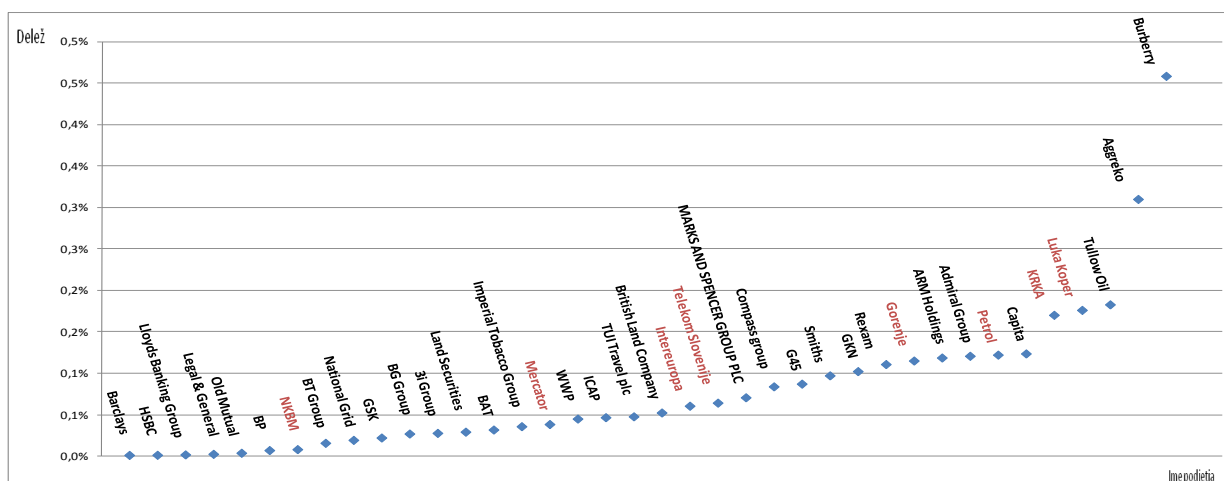
sredstva podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani nadzornega sveta NKBM, Krke, Telekom Slovenije in Gorenja. Nekje na sredini se nahajata Mercator in Luka Koper. V začetnem delu tretjine najbolj plačanih članov nadzornih svetov, glede na celotna sredstva podjetja, sta Petrol in Intereuropa. Najvišji delež prejemkov neizvršnega odbora v celotnih sredstvih podjetja imajo britanska podjetja Burberry, Admiral Group in Aggreko.

Slika 16: Prejemek celotne uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %

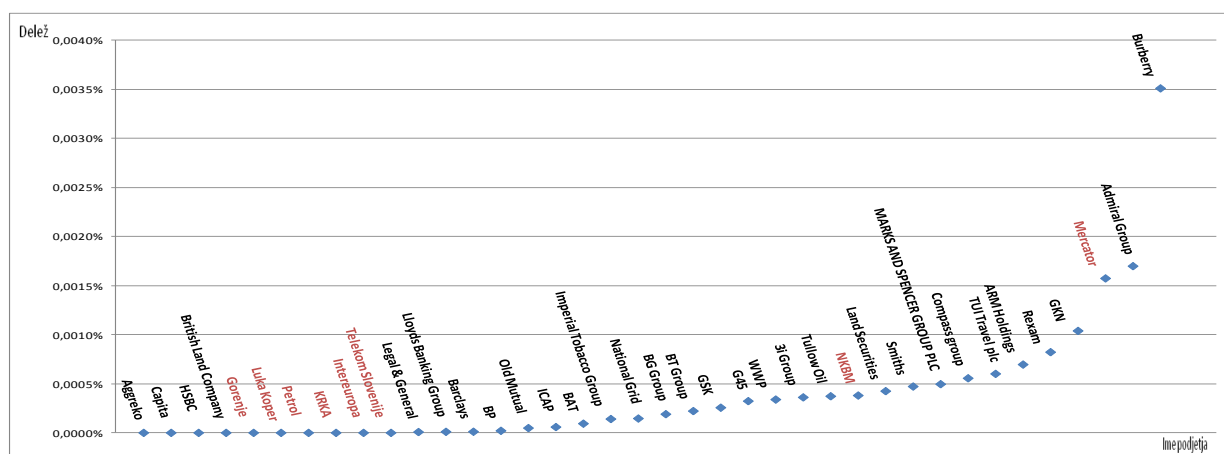
Na Sliki 16 je predstavljen prejemek celotne uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na celotna sredstva podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani uprav podjetja NKBM in Mercator. Nekje vmes sta Intereuropa in Telekom Slovenije. V začetnem delu tretjine najbolj plačanih članov upravnih odborov, glede na celotna sredstva podjetja, sta Gorenje in Petrol. Prejemki uprave Krke in Luke Koper, glede na celotna sredstva podjetja, so na petem oziroma tretjem mestu. Britansko podjetje Burberry oziroma izvršni odbor tega podjetja je, glede na celotna sredstva podjetja, najbolj plačan izvršni odbor/uprava izmed izvršnih odborov/uprav podjetij, ki so zajeti v preučevanem vzorcu.

Slika 17: Prejemek celotne uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %

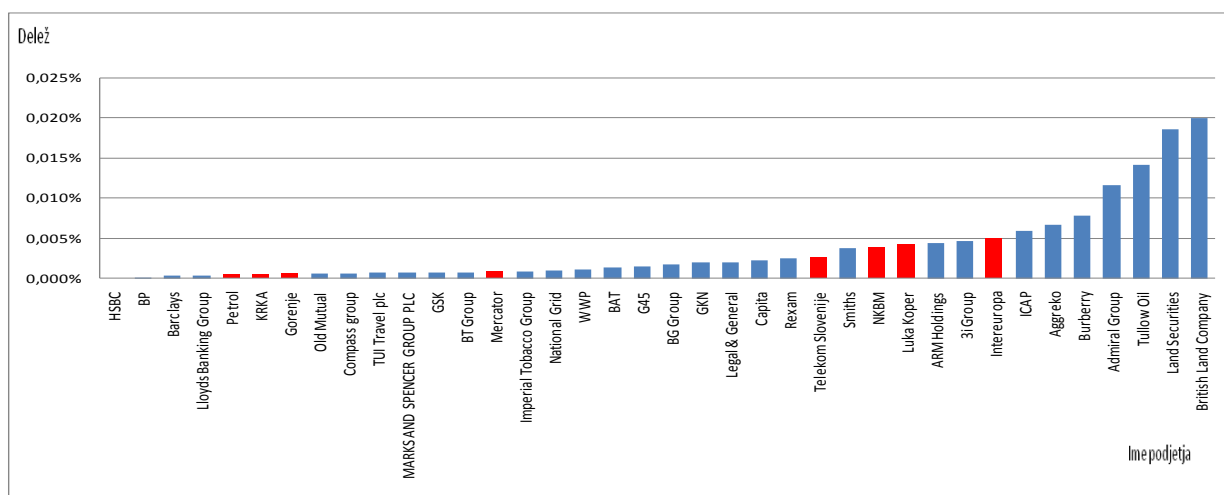
Na Sliki 17 je predstavljen prejemek celotne uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek celotnega izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejeme, glede na celotna sredstva podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani uprav in nadzornih svetov podjetja NKBM in Mercator. Nekje vmes sta Intereuropa in Telekom Slovenije. V začetnem delu tretjine najbolj plačanih članov uprav in nadzornih svetov, glede na celotna sredstva podjetja, sta Gorenje in Petrol. Krka in Luka Koper zasedata četrto in peto mesto, pred njima so britanska podjetja Tullow Oil, Aggreko in Burberry.

Slika 18: Prejemek revizijske komisije (pri slovenskih podjetjih) in prejemek revizijske komisije (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %

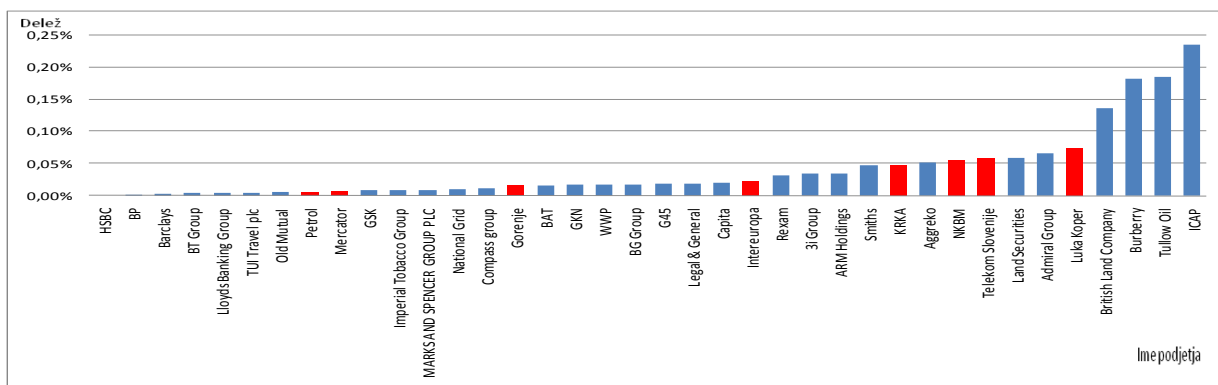
Na Sliki 18 je predstavljen prejemek revizijske komisije pri slovenskih podjetjih in britanskih podjetjih, glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, prejemkov revizijske komisije Gorenja, Luke Koper, Petrola, Krke, Intereurope in Telekoma Slovenije v letnih poročilih zgoraj naštetih podjetij ni bilo navedenih. Nekje vmes se nahaja podjetje NKBM. Tretji najbolj plačani člani revizijske komisije glede na celotna sredstva podjetja prihajajo iz podjetja Mercator. Pred Mercatorjem sta podjetja Admiral Group in Burberry.

Slika 19: Prejemek posameznega člana nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %

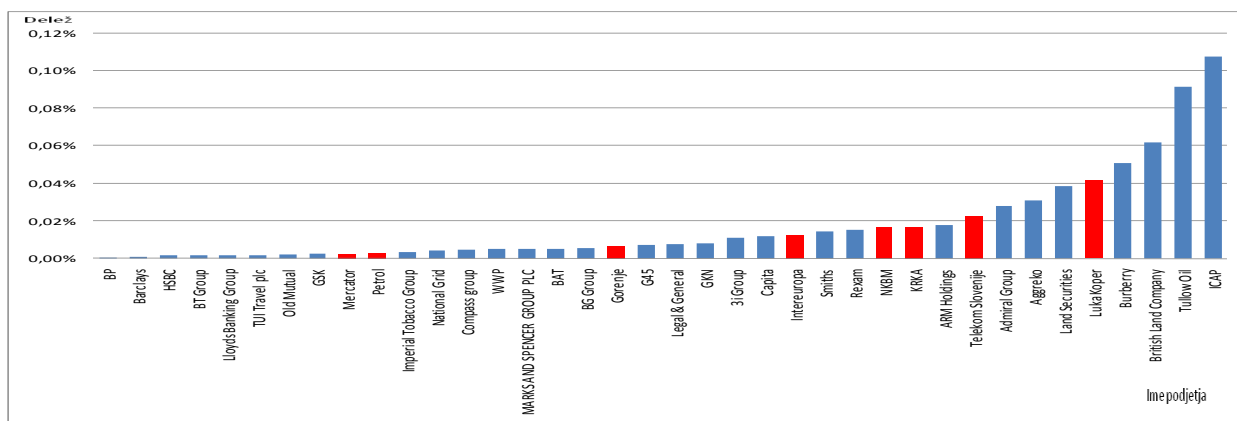
Na Sliki 19 so predstavljeni prejemki posameznih članov nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemki posameznih članov neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na celotne neto prihodke podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani nadzornega sveta Petrola, Krke in Gorenja. Nekje vmes se nahaja Mercator, v začetnem delu tretjine najbolj plačanih članov nadzornih svetov, glede na celotne neto prihodke podjetja, so Telekom Slovenije, NKBM, Luka Koper in Intereuropa. Med britanskimi podjetji izstopajo podjetja Tullow Oil, Land Securities in British Land Company.

Slika 20: Prejemek posameznega člana uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %

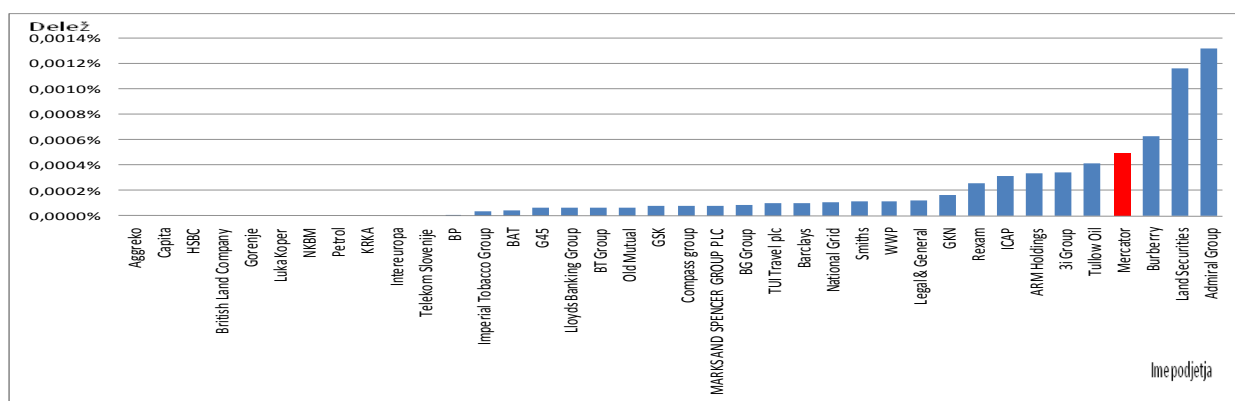
Na Sliki 20 so predstavljeni prejemki posameznih članov uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznih članov izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na celotne neto prihodke podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani uprav Petrola, Mercatorja in Gorenja. Nekje vmes se nahaja Intereuropa, v začetnem delu tretjine najbolj plačanih članov uprav, glede na celotne neto prihodke podjetja, so Krka, NKBM in Telekom Slovenije. Luka Koper oziroma plačilo posameznega člana njegove uprave, glede na celotne neto prihodke, je izmed slovenskih podjetij najvišje. Izmed britanskih podjetij zaseda prvo mesto podjetje ICAP, kjer predstavlja prejemek posameznega člana izvršnega odbora približno 0,23 % celotnih neto prihodkov podjetja.

Slika 21: Prejemek posameznega člana uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %

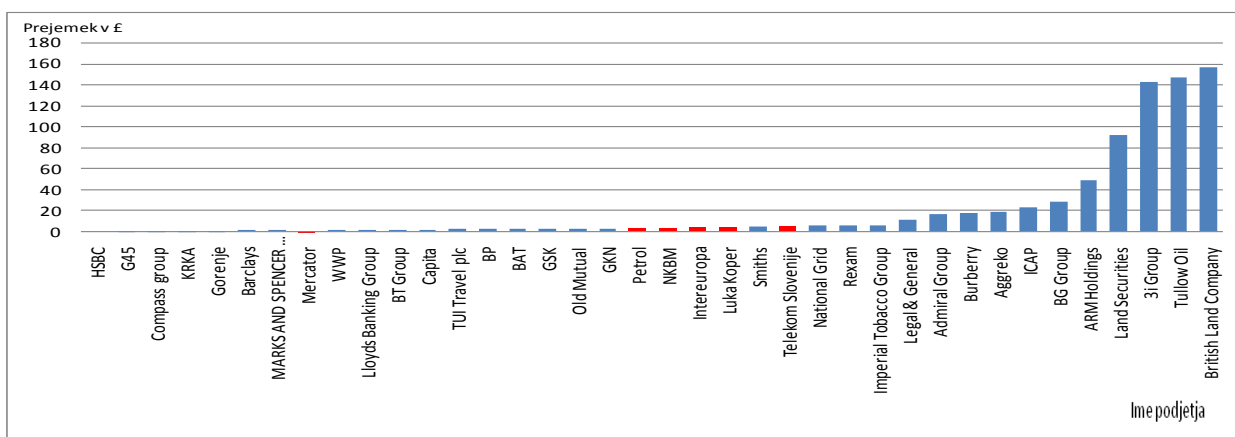
Na Sliki 21 so predstavljeni prejemki posameznih članov uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemki posameznih članov izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na celotne neto prihodke podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani uprav in nadzornih svetov Mercatorja, Petrola in Gorenja. Nekje vmes se nahaja Intereuropa, v začetnem delu tretjine najbolje plačanih članov uprav in nadzornih svetov, glede na celotne neto prihodke podjetja, so NKBM, Krka in Telekom Slovenije. Zopet pa je na prvem mestu med slovenskimi podjetji podjetje Luka Koper in med britanskimi podjetji ICAP.

Slika 22: Prejemek posameznega člana revizijske komisije (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana revizijske komisije (pri britanskih podjetjih), glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %

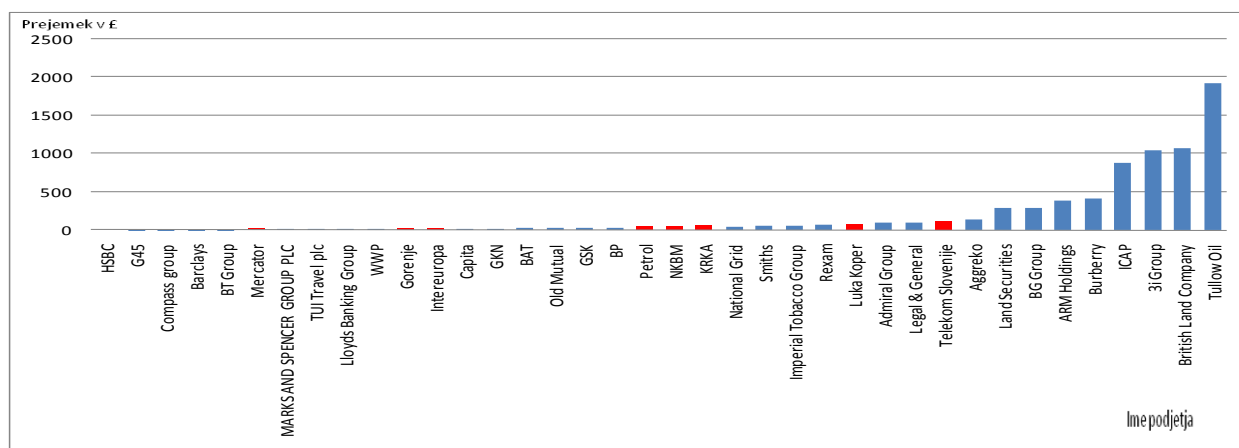
Na Sliki 22 so predstavljeni prejemki posameznih članov revizijske komisije pri slovenskih podjetjih in britanskih podjetjih, glede na celotne neto prihodke podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, prejemkov revizijske komisije Gorenja, Luke Koper, NKBM, Petrola, Krke, Intereurope in Telekoma Slovenije v letnih poročilih zgoraj naštetih podjetij ni bilo navedenih. Četrty najbolje plačani član revizijske komisije, glede na celotne neto prihodke podjetja, prihaja iz podjetja Mercator. Podjetja Admiral Group, Land Securities in Burberry oziroma njihovi člani revizijskih komisij so, glede na celotne neto prihodke podjetja, najbolje plačani v okviru preučevanega vzorca podjetij.

Slika 23: Prejemek posameznega člana nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £

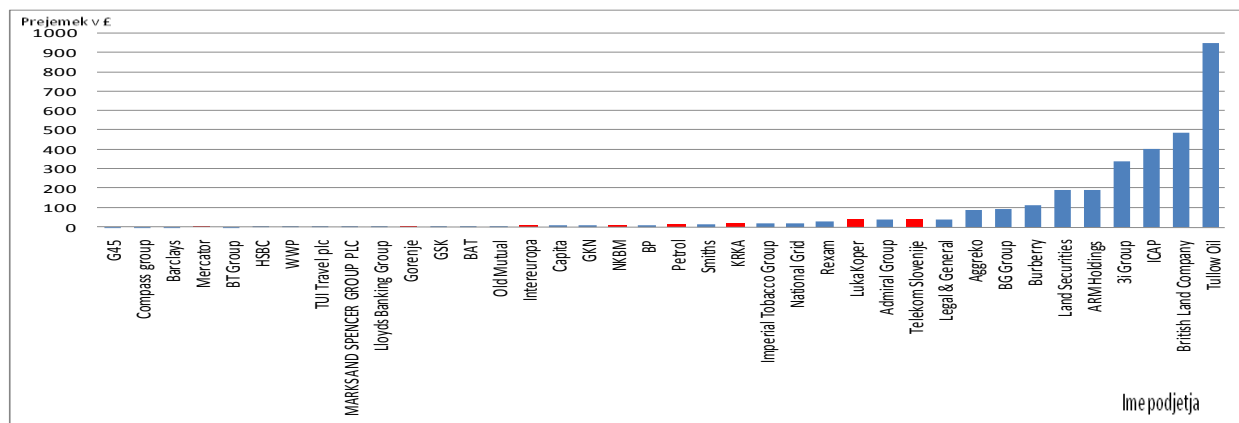
Na Sliki 23 so predstavljeni prejemki posameznih članov nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemki posameznih članov neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na povprečno število zaposlenih podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani nadzornega sveta Krke, Gorenja in Mercatorja. Nekje vmes se nahajajo Petrol, NKBM, Intereuropa, Luka Koper in Telekom Slovenije. Najvišji prejemek glede na povprečno število zaposlenih imajo člani neizvršnih odborov podjetij British Land Company, Tullow Oil in 3i Group.

Slika 24: Prejemek posameznega člana uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £

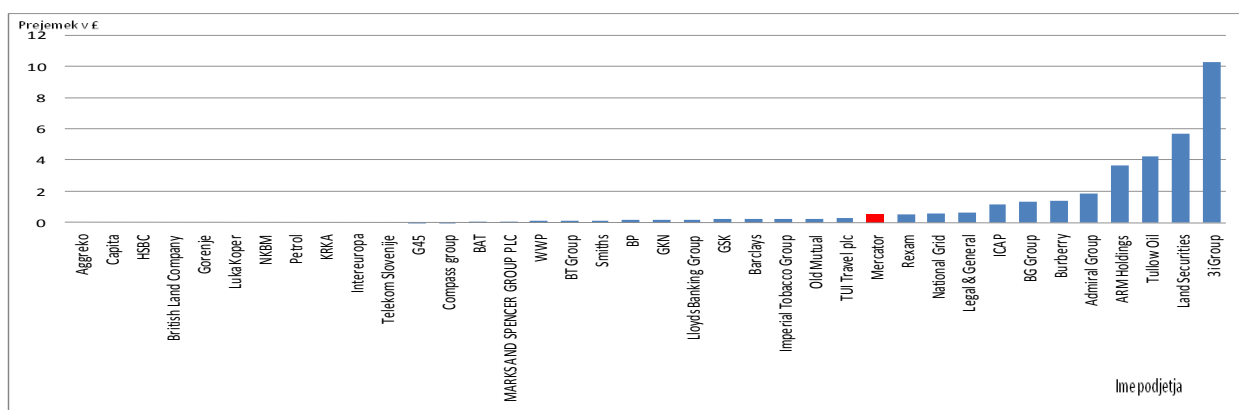
Na Sliki 24 so predstavljeni prejemki posameznih članov uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemki posameznih članov izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na povprečno število zaposlenih podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani uprav Mercatorja, Gorenja in Intereurope. Nekje vmes se nahajajo Petrol, NKBM in Krka. Člani uprave Luke Koper in Telekoma Slovenije so, glede na povprečno število zaposlenih najbolj plačani, glede na preučevani vzorec slovenskih podjetij. Posamezen član izvršnega odbora podjetja Tullow Oil je glede na celotne neto prihodke podjetja najbolj plačan.

Slika 25: Prejemek posameznega člana uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £

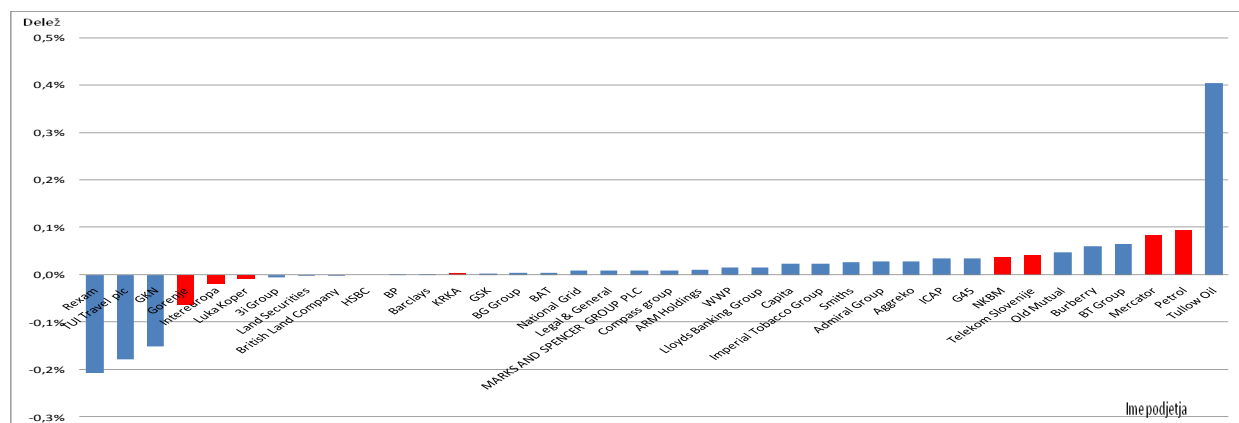
Na Sliki 25 so predstavljeni prejemki posameznih članov uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemki posameznih članov izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na povprečno število zaposlenih podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani uprav in nadzornih svetov Mercatorja, Gorenja in Intereurope. Nekje vmes se nahajajo NKBM, Petrol in Krka. Člani nadzornih svetov in uprave Luke Koper in Telekom Slovenije imajo, izmed preučevanih slovenskih podjetij, največje prejemke, glede na povprečno število zaposlenih. Prejemki članov izvršnega in neizvršnega odbora podjetja Tullow Oil, ki je v tem grafu na prvem mestu, predstavljajo nekje £950 na povprečnega zaposlenca v tem podjetju.

Graf 26: Prejemek posameznega člana revizijske komisije (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana revizijske komisije (pri britanskih podjetjih), glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £

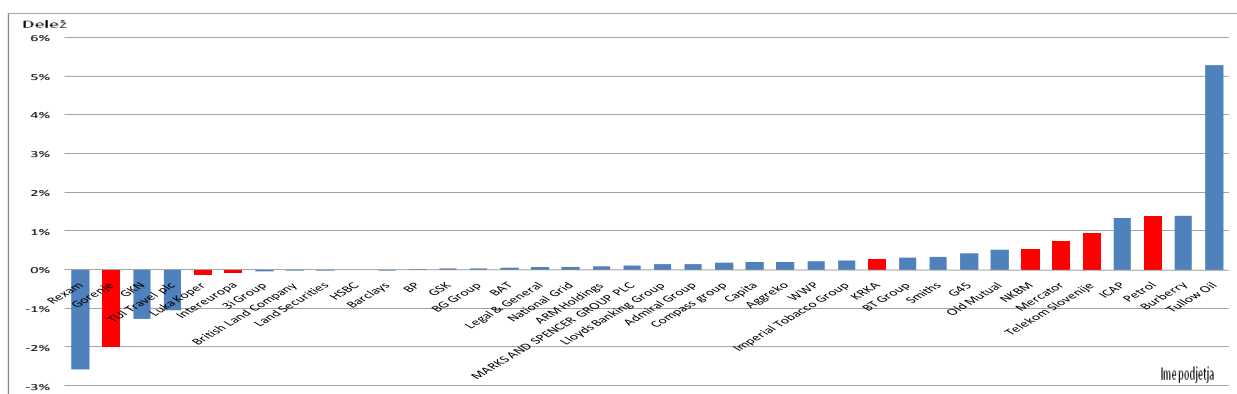
Na Sliki 26 so predstavljeni prejemki posameznih članov revizijske komisije pri slovenskih podjetjih in britanskih podjetjih, glede na povprečno število zaposlenih v podjetju, v letu 2009, v £. Kot je razvidno iz grafa, prejemkov revizijske komisije Gorenja, Luke Koper, NKBM, Petrola, Krke, Intereurope in Telekom Slovenije v letnih poročilih zgoraj naštetih podjetij ni bilo navedenih. Nekje vmes se nahaja Mercator. Člani revizijskih komisij podjetij 3i Group, Land Securities in Tullow Oil so, glede na povprečno število zaposlenih v podjetju najbolj plačani.

Slika 27: Prejemek posameznega člana nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %

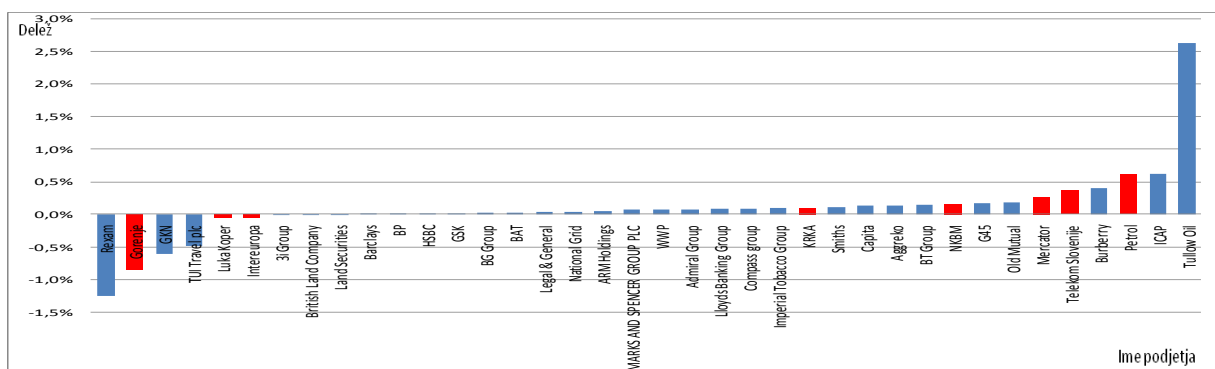
Na Sliki 27 so predstavljeni prejemki posameznih članov nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemki posameznih članov neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani nadzornega sveta Krke, Intereurope in Luke Koper. V začetnem delu tretjine najbolj plačanih članov nadzornih svetov, glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, sta NKBM in Telekom Slovenije. Gorenje, Mercator in Petrol pa svoje člane nadzornega sveta plačujejo, glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, bolje od ostalih slovenskih podjetij v vzorcu. Tullow Oil, Rexam in TUI Travel so vodilni s strani britanskih podjetij v zvezi z višino plačil članom neizvršnega odbora, glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja.

Slika 28: Prejemek posameznega člana uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %

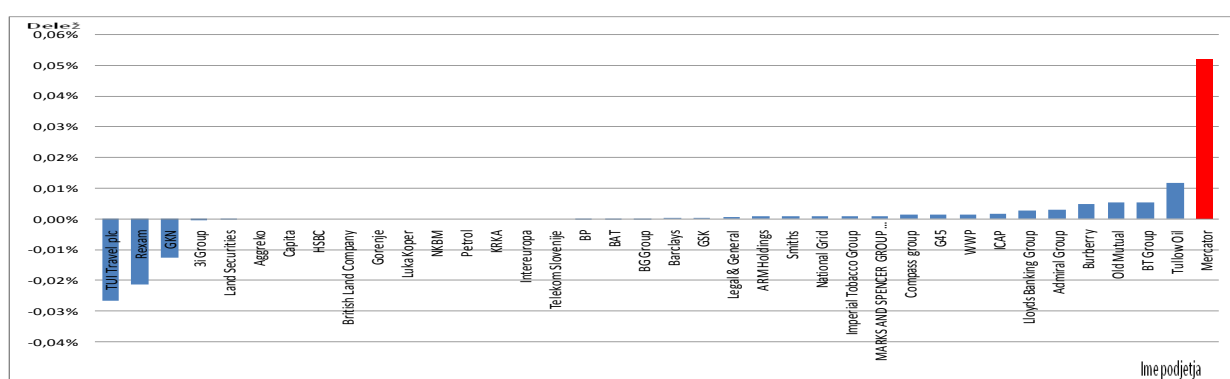
Na Sliki 28 so predstavljeni prejemki posameznih članov uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemki posameznih članov izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani uprav Intereurope, Luke Koper in Krke. V začetnem delu tretjine najbolj plačanih članov uprav pa so NKBM, Mercator in Telekom Slovenije. Člani uprav Petrola in Gorenja pa so v primerjavi z ostalimi člani uprav, v preučevanih slovenskih podjetjih, glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, najboljše plačani.

Slika 29: Prejemek posameznega člana uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %

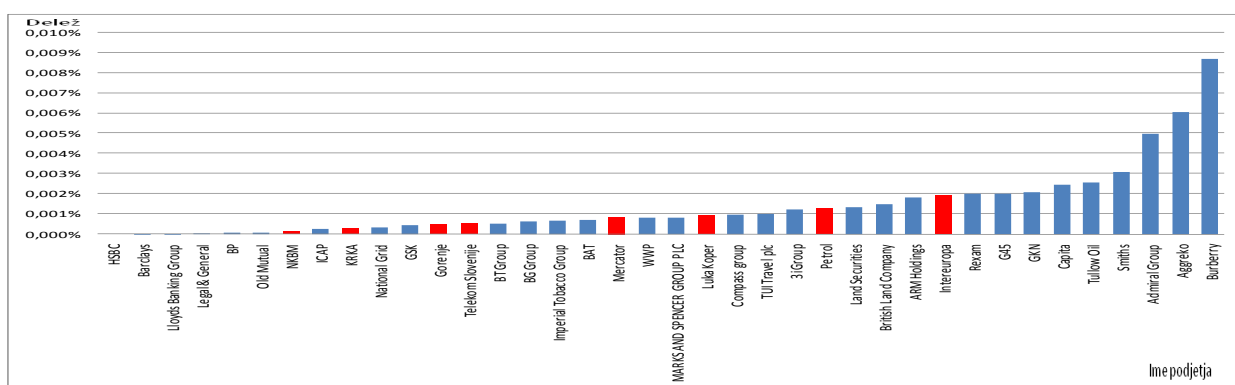
Na Sliki 29 so predstavljeni prejemki posameznih članov uprav in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemki posameznih članov izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani uprav in nadzornih svetov Intereurope, Luke Koper in Krke. V začetnem delu tretjine najbolj plačanih članov uprav in nadzornih svetov, glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, so NKBM, Mercator in Telekom Slovenije. Petrolovi člani uprav in nadzornih svetov so na petem mestu, člani uprav Gorenja zasedajo tretje mesto po višini prejemkov na posameznega člana, glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja. Med britanskimi podjetji prepričljivo vodijo člani izvršnega in neizvršnega odbora podjetja Tullow Oil.

Slika 30: Prejemek posameznega člana revizijske komisije (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana revizijske komisije (pri britanskih podjetjih), glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %

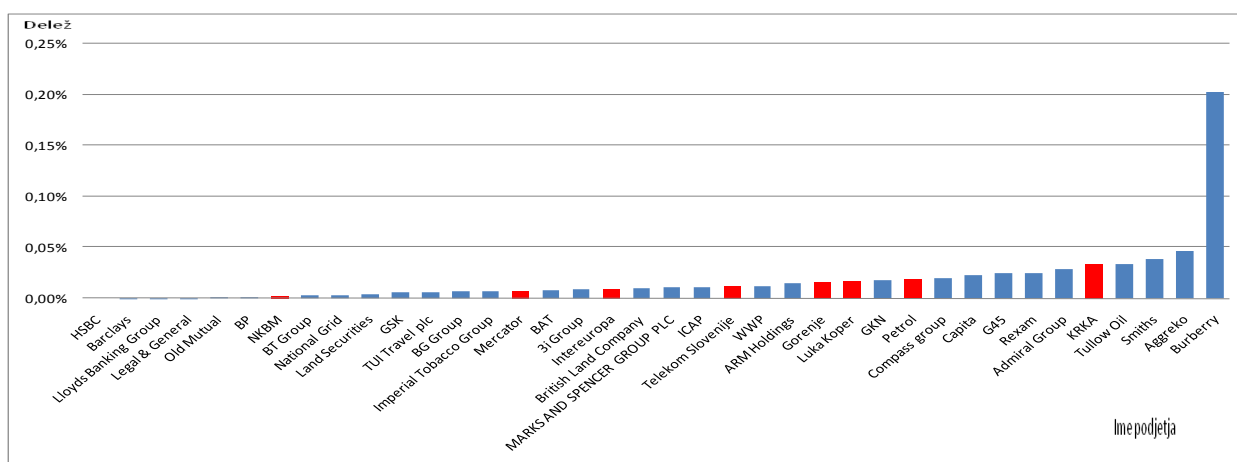
Na Sliki 30 so prikazani prejemki posameznih članov revizijske komisije pri slovenskih podjetjih in britanskih podjetjih, glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, prejemkov revizijske komisije Gorenja, Luke Koper, NKBM, Petrola, Krke, Intereurope in Telekoma Slovenije v letnih poročilih zgoraj naštetih podjetij ni bilo navedenih. Najbolje plačani člani revizijskih komisij, glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, izmed vseh preučevanih podjetij, so člani revizijske komisije podjetja Mercator in to z visoko razliko. Po plačilih posameznega člana revizijske komisije, glede na dobiček/izgubo pred davki podjetja, jim sledijo člani revizijskih komisij naslednjih britanskih podjetij TUI Travel, Rexam, GKN in Tullow Oil.

Slika 31: Prejemek posameznega člana nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %

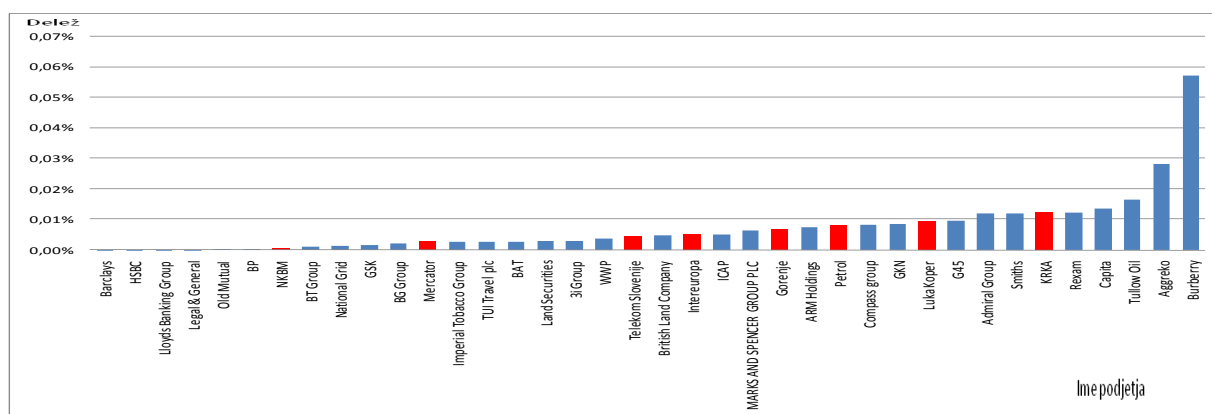
Na sliki 31 so predstavljeni prejemki posameznih članov nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemki posameznih članov neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na celotna sredstva podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani nadzornega sveta NKBM, Krke, Gorenja in Telekom Slovenije. Nekje na sredini se nahajata Mercator in Luka Koper. V začetnem delu tretjine najboljše plačanih članov nadzornih svetov, glede na celotna sredstva podjetja, sta Petrol in Intereuropa. Prejemek posameznega člana nadzornega sveta podjetja Intereuropa predstavlja približno 0,002 % celotnih sredstev podjetja. Prejemek posameznega člana neizvršnega odbora britanskega podjetja Burberry pa predstavlja skoraj 0,009 % celotnih sredstev podjetja.

Slika 32: Prejemek posameznega člana uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %

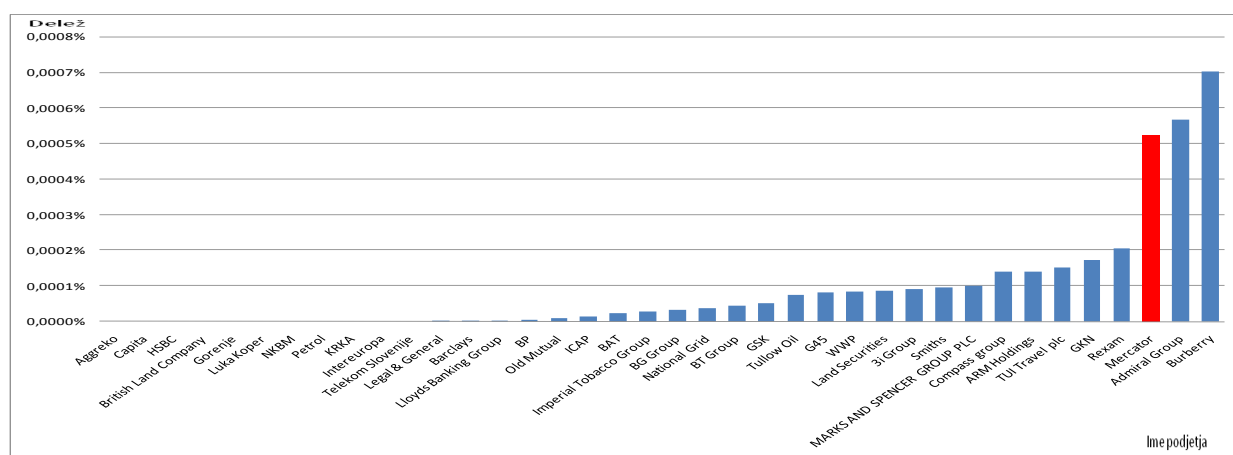
Na Sliki 32 so predstavljeni prejemki posameznih članov uprave (pri slovenskih podjetjih) in prejemki posameznih članov izvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na celotna sredstva podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani uprav podjetja NKBM in Mercator. Nekje vmes sta Intereuropa in Telekom Slovenije. V začetnem delu tretjine najboljše plačanih članov uprav glede na celotna sredstva podjetja, so Gorenje, Luka Koper in Petrol. Plačilo posameznega člana uprave podjetja Krka predstavlja približno 0,04 % celotnih sredstev podjetja. Najvišja plačila, glede na celotna sredstva podjetja, prejemajo člani izvršnega odbora podjetja Burberry.

Slika 33: Prejemek posameznega člana uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %

Na Sliki 33 so predstavljeni prejemki posameznih članov uprave in nadzornega sveta (pri slovenskih podjetjih) in prejemki posameznih članov izvršnega in neizvršnega odbora (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, imajo najnižje prejemke, glede na celotna sredstva podjetja (izmed slovenskih preučevanih podjetij), člani uprav in nadzornih svetov podjetja NKBM in Mercator. Nekje vmes sta Telekom Slovenije, Intereuropa in Gorenje. V začetnem delu tretjine najboljše plačanih članov uprav in nadzornih svetov, glede na celotna sredstva podjetja, so Petrol, Luka Koper in Krka. Člani izvršnega in neizvršnega odbora podjetja Burberry so, glede na celotna sredstva podjetja, najboljše plačani v primerjavi z ostalimi sedemintridesetimi podjetji, ki so preučevani v temu vzorcu.

Slika 34: Prejemek posameznega člana revizijske komisije (pri slovenskih podjetjih) in prejemek posameznega člana revizijske komisije (pri britanskih podjetjih), glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %

Na Sliki 34 so predstavljeni prejemki posameznih članov revizijske komisije pri slovenskih podjetjih in britanskih podjetjih, glede na celotna sredstva podjetja, v letu 2009, v %. Kot je razvidno iz grafa, prejemkov revizijske komisije Gorenja, Luke Koper, NKBM, Petrola, Krke, Intereurope in Telekoma Slovenije v letnih poročilih zgoraj naštetih podjetij ni bilo navedenih. Tretji najboljše plačani člani revizijske komisije, glede na celotna sredstva podjetja, prihajajo iz

podjetja Mercator. Delež, ki ga zajema posamezni prejemek člana revizijske komisije podjetja Mercator v celotnih sredstvih podjetja, je nekaj več kot 0,0005 %.

Na tem mestu je potrebno opozoriti na to, da razen pri dveh slovenskih podjetjih (Mercator in NKBM), v letnem poročilu ni bilo objavljenih podatkov o zaslužkih članov revizijske komisije, zato so grafi, ki prikazujejo prejeme revizijske komisije, glede na preučevane količine, primerljivi z britanskimi samo na podlagi podjetja Mercator in NKBM, ki se uvrščata v tretjino bolje plačanih članov revizijske komisije. Iz tega lahko delno sklepamo, da so člani revizijskih komisij v Sloveniji za svoje delo plačani relativno bolje kot večina članov revizijskih komisij v Veliki Britaniji.

Največ uvrstitev med najboljša slovenska podjetja v vzorcu je imela Luka Koper, in sicer devet. Luki Koper je sledilo podjetje Mercator, ki je bilo šestkrat najboljšo uvrščeno slovensko podjetje. Petrol in Telekom Slovenije sta bila najboljša štirikrat, Intereuropa trikrat, Krka, Gorenje in NKBM pa dvakrat.

Slovenski člani uprav, nadzornih svetov in revizijskih komisij preučevanih podjetij so najslabše plačani v primerjavi z britanskimi v primeru, ko so njihovi prejemi standardizirani glede na povprečno število zaposlenih. To grobo prikazujejo slike številka 7, 8, 9 in 10. Na grafih številka 23, 24, 25 in 26, je ta ugotovitev potrjena in očitna. Iz tega je možno razbrati, da pri izbranih slovenskih podjetjih število zaposlenih nima pomembnejše vloge pri določitvi višine prejemkov uprav, nadzornih svetov in revizijskih komisij. Torej pri slovenskih podjetjih ni nujno, da z večjim številom zaposlenih v delniški družbi, sorazmerno naraščajo tudi prejemi članom uprav, nadzornih svetov in revizijskih komisij.

Kot je razvidno iz večine slik in njenih opisov, se slovenska podjetja nahajajo predvsem v srednjem delu oziroma so enakomerno porazdeljena in zaradi tega primerljiva s povprečnimi britanskimi podjetji, z nekaj izjemami. Po tej raziskavi sodeč, lahko sklepamo, da so slovenski člani nadzornih svetov in upravnih odborov v preučevanih podjetjih plačani primerljivo s prejemi članov izvršnih in neizvršnih odborov podjetij iz Velike Britanije ob predpostavki, da so ti prejemi standardizirani, glede na celotne neto prihodke podjetja, dobiček ali izgubo pred davki podjetja in celotna sredstva podjetja.

SKLEP

O začetku upravljanja slovenskih gospodarskih družb lahko govorimo od trenutka, ko so se v Sloveniji začeli privatizacijski postopki. Od teh časov smo sedaj v Sloveniji dosegli že precejšen napredek. Nadzorniki, zaposleni in menedžment so se privadili svojih vlog in jih začeli kvalitetnejše opravljati. Sedaj je drugi krog privatizacije že skoraj zaključen in lastniška struktura družb je normalizirana. V slovenski gospodarski prostor vstopa tudi tuji kapital, ki vpliva na standarde vladanja gospodarskim družbam. Glede razkrivanja informacij, plačevanja članov nadzornih svetov ter uprave in upravljanja družb predstavlja slovenska zakonodaja le okvir,

kodeksi dajejo priporočila, jedro pa ostajajo avtonomni akti in ravnanja vsake družbe, ki pa niso tako celoviti in izpolnjeni, kot so v večini gospodarskih družb, držav članic EU.

Iz vsebine, ki sem jo predelal v okviru diplomskega dela, je razvidno, da se nadzorni organi in uprava v Sloveniji ukvarjajo s podobnimi izzivi kot izvršni in neizvršni organi v Veliki Britaniji in to lahko razberemo tudi iz plačilne politike v zvezi s plačevanjem članov nadzornih svetov in uprav slovenskih gospodarskih družb, ki je po opravljeni standardizaciji primerljiva s plačilno politiko britanskih organov upravljanja. V letnih poročilih slovenskih gospodarskih družb vseeno manjka kar nekaj bistvenih podatkov v zvezi s plačili in članstvom v nadzornih svetih in revizijskih komisijah, zato je primerjava s tujino toliko zahtevnejša.

Sistem družb se je glede razkrivanja informacij v letnih poročilih v Sloveniji izboljšal, toda razlog, da še ni na ravni tujine, je najverjetneje v tem, da je Slovenija ena izmed zadnjih držav v EU, ki je začela z oblikovanjem Kodeksa upravljanja javnih delniških družb. Vedeti moramo, da kodeksi obravnavajo predvsem tiste zadeve, ki v praksi delovanja gospodarskih družb še niso povsem dorečene. Zato nam široka paleta priporočil, ki jih podajajo kodeksi, obenem dokazuje, da celovitih in dokončnih rešitev dilem na področju razkrivanja informacij in plačevanja nadzornih organov in revizijskih komisij še ni.

Gospodarske družbe morajo pripravi letnega poročila nameniti zelo veliko pozornosti. Pri tem morajo narediti načrt, katere in koliko informacij vključiti v letno poročilo, da bodo zagotovili interesnim skupinam ključne informacije, ki jih potrebujejo. Škandali, ki se dogajajo trenutno v slovenskem gospodarstvu, bodo še toliko bolj vplivali na interesne skupine, ker bodo hotele imeti vedno več informacij o poslovanju družbe. V primeru, da temu ne bo tako, bodo družbe počasi začele izgubljati zaupanje svojih interesnih skupin, kar pa za prihodnje uspešno poslovanje družbe nikakor ni priporočljivo. Vseeno pa morajo biti v družbah pozorni, da obseg informacij ni tolíkšen, da bi s tem družba postala ranljiva in kot taka lahka tarča konkurentov, ki lahko izrabijo njene slabosti ali pa postane predmet prevzema.

Čeprav obstajajo nevarnosti, menim, da z večjim obsegom razkritih informacij družba pripomore k svojemu učinkovitejšemu delovanju na trgu in si s tem poizkuša zmanjšati morebitne negativne situacije, ki lahko nastanejo pri njenem poslovanju.

LITERATURA IN VIRI

1. 3i Group plc (2009). *Report and Accounts 3i Group plc*. London: 3i Group plc.
2. Admiral Group plc (2009). *Annual Report Admiral Group plc*. Cardiff: Admiral Group plc.
3. ARM Holdings (2009). *Annual reports and accounts ARM Holdings*. Sandton: ARM Holdings.
4. Aggreko plc (2009). *Annual Report and Accounts Aggreko plc*. Glasgow: Aggreko plc.

5. Aste, L. J. (1999). Reforming French Corporate Governannce: A Return to the Two Tier Board. *The Washington Journal of International Law and Economics*, 1/32, 1-72.
6. Bajuk, J., Kostrevc, D., & Podbevšek G. (2003). *Kodeksi vladanja podjetjem v Evropi – Izkušnje za Slovenijo*. Ljubljana.
7. Barclays (2009). *Annual Report Barclays*. London: Barclays.
8. BAT (2009). *Annual Report BAT*. London: BAT.
9. BG Group (2009). *Annual Report and Accoutns BG Group*. London: BG Group.
10. Bohinc, R. (2001). *Korporacijsko upravljanje: ZDA, Evropa, Slovenija*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
11. BP (2009). *Annual Review BP*. London: BP.
12. BT Group plc (2009). *Annual Report BT Grouop plc*. London: BT Grouop plc.
13. Burberry (2009). *Annual Report Burberry*. London: Burberry.
14. Cadbury, A. (1992). *The financial aspects of corporate governance*, Oxford: Oxford University Press.
15. Cadbury, A. (2002). *The corporate governance and chairmanship: a personal view*, London: Gee.
16. Capita (2009). *Annual Report and Accounts Capita*. London: Capita.
17. Compass Group (2009). *Annual Report Compass Group*. Surrey: Compass Group.
18. Evans, T. G. (2003). *Accounting Theory: Contemporary Accouting Issues*. Mason: South-Western.
19. G4S plc (2009). *Annual Report and Accounts G4S plc*. West Sussex: G4S plc.
20. Gerbič, V. (2009). *Primerjava letnega poročila domače in tuje zavarovalnice: Primer zavarovalnice Triglav in Avie* (magistrsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
21. GKN plc (2009). *Annual Report and Accounts GKN plc*. Worcestershire: GKN plc.
22. Gorenje d.d. (2009). *Letno poročilo Gorenje d.d.* Velenje: Gorenje d.d.
23. GSK (2009). *Annual Report GSK*. Middlesex: GSK.
24. Holmes, G., Sugden, A., & Gee, P. (2008). *Interpreting company report and accounts* (10th ed.) Harlow: Prentice Hall.
25. Horvat, T. (2004, 15. marec). Letna poročila: Kako razkrivati ravno prav informacij. *Finance*, str. 3.

26. HSBC Bank plc (2009). *Annual Report and Accounts HSBC Bank plc*. London: HSBC Bank plc.
27. ICAP (2009). *Annual Report ICAP*. London: ICAP.
28. Imperial Tobacco Group plc (2009). *Annual Report and Accounts Imperial Tobacco Group plc*. Bristol: Imperial Tobacco Group plc.
29. Intereuropa d.d. (2009). *Letno poročilo podjetja Intereuropa d.d.* Koper: Intereuropa d.d.
30. Ivanjko, Š., & Kocbek, M. (1996). *Pravo družb: Statusno gospodarsko pravo (2. Spremenjena izdaja)*. Ljubljana: ČZ Uradni list RS.
31. Kavčič, S. (1997). Problemi poslovnih poročil iz računovodstva. *Zbornik referatov 29. Simpozija o sodobnih metodah v računovodstvu in poslovnih financah*. Portorož: Zveza ekonomistov Slovenije, Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
32. Kocbek, M. (1995). Vloga, položaj in delo nadzornih svetov delniških družb. *Podjetje in delo*, 6/7, 1072-1087.
33. Kocbek, M., Ivanjko, Š., & Bratina, B. (1998). *Nadzorni sveti v delniških družbah in družbah z omejeno odgovornostjo*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
34. Koritnik Rakela, S. (2006). *SRS 2006: Pomembnejše spremembe*. Ljubljana.
35. Kralj, D. (2003). *Korporacijsko upravljanje delniških družb v različnih pravnih sistemih (magistrsko delo)*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
36. Krka d.d. (2009). *Letno poročilo podjetja Krka d.d.* Novo Mesto: Krka d.d.
37. Laidler, J., & Donaghy, P. (1998). *Understanding UK Annual Reports and Accounts* (1st ed.). Oxford: The Alden Press.
38. Land Securities (2009). *Annual Report Land Securities*. London: Land Securities.
39. Legal & General Group plc (2009). *Annual Report and Accoutns Legal & General Group plc*. London: Legal & General Group plc.
40. Lloyds Banking Group (2009). *Annual Report and Accounts Lloyds Banking Group*. London: Lloyds Banking Group.
41. Luka Koper d.d. (2009). *Letno poročilo podjetja Luka Koper d.d.* Koper: Luka Koper d.d.
42. M&S (2009). *Annual report and financial statements M&S*. London: M&S.
43. Mednarodni računovodski standardi. *Uredba komisije (ES) št. 1126/2008*.
44. Mercator d.d. (2009). *Letno poročilo podjetja Mercator d.d.* Ljubljana: Mercator d.d.

45. National Grid (2009). *Annual Report and Accounts National Grid*. London: National Grid.
46. NKBM d.d. (2009). *Letno poročilo podjetja NKBM d.d.* Maribor: NKBM d.d.
47. Odar, M. (2004). Poročanje zunanjim uporabnikom računovodskih informacij za leto 2003. *Iks*, 1-2, 7-21.
48. Old Mutual (2009). *Annual Report & Accounts Old Mutual*. London: Old Mutual.
49. O'Neill, H. P. (2001). Corporate Governance: The Road Back. *Business Week*, New York, str. 116-118.
50. Pašić, P. (2006). *Korporacijsko upravljanje v Sloveniji: preglednost poslovanja javnih gospodarskih družb* (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
51. Petrol d.d. (2009). *Letno poročilo podjetja Petrol d.d.* Ljubljana: Petrol d.d.
52. Pirc, I. (2006, 25. april): *Pristojnosti in odgovornosti članov upravnega odbora v enotirnem sistemu upravljanja po ZGD-1*. Najdeno 27. marca 2011 na spletnem naslovu <http://www.socius.si/si/knjiznica/>
53. Popovič, T. (2005). *Razkritja v letnem poročilu*, (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
54. Rexam (2009). *Annual Report Rexam*. London: Rexam.
55. Slovenski računovodski standardi. *Neuradno prečiščeno besedilo SRS 2006 vključno s spremembami iz Uradnega lista RS, št. 90/10*.
56. Smiths (2009). *Annual report Smiths*. London: Smiths.
57. PricewaterhouseCoopers. (2007). *State of the internal audit profession study: Pressures build for continual focus on risk*. New York: PricewaterhouseCoopers 2007.
58. Štiblar, F., & Šramel, F. (2008). *Zavarovalništvo Slovenije v 21. stoletju*. Ljubljana: Slovensko zavarovalno združenje.
59. Tekavčič, M. (1998). Vloga nadzornih svetov pri zagotavljanju visoke poslovne uspešnosti slovenskih podjetij. *Korporacijsko prestrukturiranje*. Ljubljana: Zveza ekonomistov Slovenije.
60. Telekom Slovenije d.d. (2009). *Letno poročilo 2009 podjetja Telekom Slovenije d.d.* Ljubljana: Telekom Slovenije d.d.
61. Ternik, A. (2006). *Predlogi za razkritja k temeljnim računovodskim izkazom družbe Gorenje d.d.* (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta..

62. The British Land Company PLC (2009). *Annual Report & Accounts The British Land Company PLC*. London: The British Land Company PLC.
63. Thomas Friedlob, G. (2001): *Keys to Reading Annual Report*. London: Barron`s. Business Keys.
64. TUI Travel (2009). *Annual Reports and Accounts TUI Travel*. West Sussex: TUI Travel.
65. Tullow Oil plc (2009). *Annual Report and Accounts Tullow Oil plc*. London: Tullow Oil plc.
66. Turk, I. (1999). *Finančno računovodstvo*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
67. Vezjak, B. (2002): Zakonsko zahtevana razkritja v letnih poročilih. *Revizor*, 10, 29-48.
68. Vezjak, B. (2004). Razkritja k bilanci stanja in izkazu poslovnega izida za gospodarske družbe, zavezane reviziji. *Iks*, 1-2, 114-129.
69. Vezjak, B. (2006). Razkritja k bilanci stanja in izkazu poslovnega izida v letnih poročilih 2005 za podjetja, zavezana reviziji. *Iks*, 1-2, 115-129.
70. WPP (2009). *Annual Report & Accounts WPP*. London: WPP.
71. Zakon o gospodarskih družbah. *Uradni list RS št. 65/2009*.
72. Združenje Manager, Združenje nadzornikov Slovenije & Ljubljanska borza, d.d. (2009a). Kaj prinašajo spremembe Kodeksa upravljanja javnih delniških družb. Ljubljana: Združenje članov nadzornih svetov.
73. Združenje Manager, Združenje nadzornikov Slovenije & Ljubljanska borza, d.d. (2009b). Kodeksa upravljanja javnih delniških družb. Ljubljana: Združenje članov nadzornih svetov.
74. Združenje nadzornikov Slovenije, KPMG & Slovenski inštitut za revizijo (2009, 30. november). *Priporočila za revizijske komisije*. Najdeno 18. maja 2011 na spletnem naslovu http://www.zdruzenje-ns.si/db/doc/upl/priporocila_za_revizijske_komisije_-_koncna_razlicica-25.11.2009_282.pdf

PRILOGE

Kazalo prilog

Priloga 1: Vsebina priloge k računovodskim izkazom iz 69. člena ZGD (Ur. l. RS, št. 65/2009).....	1
Priloga 2: Finančni podatki podjetja 3i Group.....	4
Priloga 3: Finančni podatki podjetja Admiral Group.....	4
Priloga 4: Finančni podatki podjetja Aggreko.....	5
Priloga 5: Finančni podatki podjetja ARM Holdings.....	5
Priloga 6: Finančni podatki podjetja Barclays.....	6
Priloga 7: Finančni podatki podjetja BAT.....	6
Priloga 8: Finančni podatki podjetja BG Group.....	7
Priloga 9: Finančni podatki podjetja British Land Company.....	7
Priloga 10: Finančni podatki podjetja BP.....	8
Priloga 11: Finančni podatki podjetja BT Group.....	8
Priloga 12: Finančni podatki podjetja Burberry.....	9
Priloga 13: Finančni podatki podjetja Capita.....	9
Priloga 14: Finančni podatki podjetja Compass Group.....	10
Priloga 15: Finančni podatki podjetja G4S.....	10
Priloga 16: Finančni podatki podjetja GKN.....	11
Priloga 17: Finančni podatki podjetja Gorenje d.d.....	11
Priloga 18: Finančni podatki podjetja GSK.....	12
Priloga 19: Finančni podatki podjetja HSBC.....	12
Priloga 20: Finančni podatki podjetja ICAP.....	12
Priloga 21: Finančni podatki podjetja Imperial Tobacco Group PLC.....	13
Priloga 22: Finančni podatki podjetja Intereuropa.....	13
Priloga 23: Finančni podatki podjetja KRKA.....	13
Priloga 24: Finančni podatki podjetja Land Securities.....	14
Priloga 25: Finančni podatki podjetja Legal & General.....	14
Priloga 26: Finančni podatki podjetja Lloyds Banking Group.....	15
Priloga 27: Finančni podatki podjetja Luka Koper.....	15
Priloga 28: Finančni podatki podjetja M&S Group PLC.....	15
Priloga 29: Finančni podatki podjetja Mercator.....	16
Priloga 30: Finančni podatki podjetja National Grid.....	16
Priloga 31: Finančni podatki podjetja NKBM.....	16
Priloga 32: Finančni podatki podjetja Old Mutual.....	17
Priloga 33: Finančni podatki podjetja Petrol d.d.....	17
Priloga 34: Finančni podatki podjetja Rexam.....	17
Priloga 35: Finančni podatki podjetja Smiths.....	18
Priloga 36: Finančni podatki podjetja Telekom Slovenije.....	18
Priloga 37: Finančni podatki podjetja TUI Travel PLC.....	18
Priloga 38: Finančni podatki podjetja Tullow Oil.....	19
Priloga 39: Finančni podatki podjetja WWP.....	19

Priloga 1: Vsebina priloge k računovodskim izkazom iz 69. člena ZGD (Ur. l. RS, št. 65/2009):

1. Poleg podatkov in pojasnil, ki jih mora vsebovati priloga k izkazom po drugih členih tega poglavja in po slovenskih računovodskih standardih ali mednarodnih standardih računovodskega poročanja, mora vsebovati tudi:

- metode, ki so bile uporabljene za vrednotenje posameznih postavk v računovodskih izkazih, in metode, ki so bile uporabljene za izračun odpisov vrednosti. Pri postavkah, ki se izvirno glasijo na tujo valuto, mora biti pojasnjen tudi tečaj in način, po katerem so bile preračune v domačo valuto;
- podatke za vsako družbo, v kapitalu katere je družba sama neposredno ali po osebi, ki deluje za račun družbe, udeležena z najmanj 20 %:
 - njeno firmo in sedež,
 - delež, s katerim je udeležena pri njenem kapitalu, in
 - višino njenega lastnega kapitala in njen poslovni izid v poslovnem letu.

Teh podatkov ni treba razkriti, če so nepomembni za resničen in pošten prikaz po prvem odstavku 61. člena tega zakona. V zvezi z družbo, ki letnega poročila ne objavlja javno in v katere kapitalu je družba neposredno ali posredno udeležena z manj kot 50%, ni treba izkazati podatkov o višini njenega lastnega kapitala in njenem poslovnem izidu;

- če je družba družbenik v drugi družbi in neomejeno osebno odgovarja za obveznosti te družbe: podatke o firmi, sedežu in pravnoorganizacijski obliki te druge družbe. Teh podatkov ni treba razkriti, če so nepomembni za resničen in pošten prikaz po prvem odstavku 61. člena tega zakona;
- če ima družba odobreni kapital ali je pogojno povečala osnovni kapital: višino odobrenega kapitala in število ter najmanjši emisijski znesek delnic, ki so bile v poslovnem letu izdane za odobreni kapital ali na podlagi pogojnega povečanja osnovnega kapitala;
- če ima družba lastne deleže ali je med poslovnim letom imela lastne deleže:
 - število, znesek in delež lastnih deležev v osnovnem kapitalu, ki jih je družba ali tretja oseba za račun družbe pridobila ali odtujila v poslovnem letu, datum njihove pridobitve, razlog za pridobitev ali odtujitev lastnih deležev in denarno vrednost nasprotne dajatve;
 - število, znesek in delež lastnih deležev v osnovnem kapitalu, ki jih je družba ali tretja oseba za račun družbe v poslovnem letu sprejela v zastavo;
 - skupno število, skupni znesek in skupni delež lastnih deležev v osnovnem kapitalu, katerih imetnik je družba ali tretja oseba za račun družbe in jih ima v zastavi družba ali tretja oseba za račun družbe na bilančni presečni dan letne bilance stanja;

- če je družba izdala več razredov delnic: število delnic vsakega razreda in njihov najmanjši emisijski znesek;
- če je družba izdala dividendne obveznice, zamenljive obveznice, obveznice s prednostno pravico do nakupa delnic ali druge vrednostne papirje, ki dajejo imetniku pravico do udeležbe v dobičku družbe ali pravico do nakupa ali zamenjave za delnice družbe za vsako od teh vrst vrednostnih papirjev: njihovo število in pravice, ki iz njih izhajajo;
- razčlenitev in pojasnilo zneskov rezervacij, izkazanih pod postavko druge rezervacije, če je obseg teh rezervacij pomembnejši;
- višina vseh obveznosti z rokom dospelosti, daljšim od petih let, ločeno za vsako postavko obveznosti iz prvega, drugega, tretjega ali petega odstavka 65. člena tega zakona;
- višina vseh obveznosti, ki so zavarovane s stvarnim jamstvom (zastavno pravico in podobno), s podatki o obliki in načinu zagotovitve stvarnega jamstva, ločeno za vsako postavko obveznosti iz prvega, drugega, tretjega ali petega odstavka 65. člena tega zakona;
- skupni znesek finančnih obveznosti, ki niso izkazane v bilanci stanja, če so ti podatki pomembni za oceno finančnega položaja družbe. Pri tem morajo biti ločeno izkazane obveznosti iz izplačila pokojnin in obveznosti do družb v skupini;
- vrsto in poslovni namen operacij družbe, ki niso izkazane v bilanci stanja, in njihov vpliv na družbo, če so tveganja ali koristi, ki iz njih izhajajo, pomembni in če je razkritje teh tveganj ali koristi nujno za oceno finančnega stanja družbe;
- transakcije, ki jih je družba začela s povezanimi strankami, vključno z zneski takšnih transakcij, naravo razmerja s povezanimi strankami in drugimi podatki o transakciji, potrebnimi za razumevanje finančnega stanja družbe, če so te transakcije pomembne in niso bile opravljene pod običajnimi tržnimi pogoji. Podatke o posameznih transakcijah lahko družba prikaže v zbirni obliki glede na njihovo vrsto, razen kadar so za razumevanje učinka transakcij s povezanimi strankami potrebni ločeni podatki. Povezana stranka je tista oseba, ki je kot taka opredeljena v mednarodnih standardih računovodskega poročanja. Iz transakcij se lahko izvzamejo transakcije med obvladujočo in odvisno družbo, če je obvladujoča družba imetnica vseh deležev odvisne družbe, razen če se z vrednostnimi papirji katere od družb trguje na organiziranem trgu;
- razčlenitev čistih prihodkov od prodaje po posameznih področjih poslovanja družbe ali posameznih zemljepisnih trgih, če se glede organizacije prodaje proizvodov, ki so značilni za redno poslovanje, ali opravljanja storitev, ki so značilne za redno poslovanje družbe, posamezna področja poslovanja družbe ali posamezni zemljepisni trgi, na katerih posluje družba, med seboj pomembno razlikujejo. Teh podatkov ni treba razkriti, če bi zaradi tega družbi lahko nastala pomembnejša škoda, mora pa biti v prilogi k izkazom pojasnjeno, da je bilo zaradi navedenih razlogov opuščeno razkritje podatkov iz prvega stavka te točke;
- povprečno število delavcev v poslovnem letu, razčlenjeno po skupinah glede na izobrazbo;
- če je bila uporabljena členitev izkaza poslovnega izida po tretjem odstavku 66. člena tega zakona: znesek stroškov dela v poslovnem letu iz 6. točke drugega odstavka 66. člena tega zakona;
- razčlenitev kapitalskih rezerv v skladu s prvim odstavkom 64. člena tega zakona;
- skupni znesek vseh prejemkov, ki so jih za opravljanje nalog v družbi v poslovnem letu prejeli člani posloводства, drugi delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, in člani nadzornega sveta, ločeno za vsako od teh skupin oseb;
- predujmi in posojila, ki jih je družba ali njena podrejena družba odobrila članom posloводства, članom nadzornega sveta, drugim delavcem družbe, zaposlenim na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, ter poročstva družbe za obveznosti teh oseb, z navedenimi podatki, ločeno za vsako od teh skupin oseb;

- skupni znesek predujmov, neodplačanih posojil ali danih poroštev,
 - obrestna mera in drugi pomembnejši pogoji posojila,
 - skupni znesek odplačil iz naslova vračil posojil v poslovnem letu;
- firmo in sedež obvladujoče družbe, ki sestavlja konsolidirano letno poročilo za najširši krog družb v skupini in v razmerju do katere je družba odvisna družba, ter navedbo kraja, kjer je mogoče dobiti to konsolidirano letno poročilo;
 - firmo in sedež obvladujoče družbe, ki sestavlja konsolidirano letno poročilo za najožji krog družb v skupini in v razmerju do katere je družba odvisna družba, ter navedbo kraja, kjer je mogoče dobiti to konsolidirano letno poročilo in
 - če je družba po 57. členu tega zakona zavezana k revidiranju: celotni znesek, porabljen za revizorja, in ločeno znesek, porabljen za:
 - revidiranje letnega poročila,
 - druge storitve dajanja zagotovil,
 - storitve davčnega svetovanja, in
 - za druge nerevizijske storitve.

2. Družba lahko opusti razkritje podatkov o posamezni drugi družbi iz 2. ali 3. točke prejšnjega odstavka, če bi zaradi tega za to drugo družbo lahko nastala občutna škoda. V takem primeru mora biti v prilogi k izkazom opozorjeno, da je bilo opuščeno razkritje teh podatkov iz navedenih razlogov.

3. Majhnim družbam v prilogi k izkazom ni treba razkriti ali pojasniti podatkov iz 7. do 22. točke prvega odstavka tega člena, podatke iz 9. in 10. točke prvega odstavka tega člena pa morajo prikazati skupno za vse postavke obveznosti.

4. Srednje družbe lahko v prilogi k izkazom namesto podatkov iz 12. točke prvega odstavka tega člena razkrijejo le podatke o vrsti in poslovnem namenu operacij iz te točke. Srednjim družbam, ki niso delniške družbe, v prilogi k izkazom ni treba razkriti podatkov iz 13. točke prvega odstavka tega člena, delniške družbe pa morajo v prilogi k izkazom razkriti najmanj neposredne ali posredne transakcije iz te točke med družbo in njenimi največjimi delničarji ter družbo in člani organov vodenja ali nadzora. Oprostitev ne velja za družbe, s katerih vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu. Srednjim družbam v prilogi k izkazom ni treba razkriti podatkov iz 14. točke prvega odstavka tega člena. Pri javni objavi poslovnega poročila lahko dodatno opustijo podatke iz 7., 9. in 10. točke prvega odstavka tega člena, podatke iz 9. in 10. točke prvega odstavka tega člena pa morajo prikazati skupno za vse postavke obveznosti.

Priloga 2: Finančni podatki podjetja 3i Group

Tabela 1: Finančni podatki podjetja 3i Group

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
287000	20000	7	4	215000000	702	-194000000	801900000
109000	3000	Izvršni direktorji					
32000	3000	2					
60000	3000	Skupaj					
63000	Skupaj	9					
75000	29000						
71000							
Skupaj prejemki uprave							
697000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
1252000							
207000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
1459000							
Prejemki skupaj							
2156000							

Vir: (3i Group plc, Report and Accounts 3i Group plc, 2009)

Priloga 3: Finančni podatki podjetja Admiral Group

Tabela 2: Finančni podatki podjetja Admiral Group

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
150000	10000	7	3	507500000	3541	215800000	1177400000
6000	5000	Izvršni direktorji					
50000	5000	3					
70003	Skupaj	Skupaj					
45000	20000	10					
40000							
50000							
Skupaj prejemki uprave							
411003							
Prejemki izvršnih direktorjev							
352000							
329000							
321000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
1002000							
Prejemki skupaj							
1413003							

Vir: (Admiral Group plc, Annual Report Admiral Group plc, 2009)

Priloga 4: Finančni podatki podjetja Aggreko plc

Tabela 3: Finančni podatki podjetja Aggreko plc

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
14000	NI podatkov	5	4	1023900000	3620	244000000	1122100000
52000		Izvršni direktorji					
42000		6					
48000		Skupaj					
38500		11					
145000							
Skupaj prejemki uprave							
339500							
Prejemki izvršnih direktorjev							
898200							
265022							
504683							
429901							
680454							
354784							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
3133044							
Prejemki skupaj							
3472544							

Vir: (Aggreko plc, Annual Report and Accounts Aggreko plc, 2009)

Priloga 5: Finančni podatki podjetja ARM HOLDINGS

Tabela 4: Finančni podatki podjetja ARM HOLDINGS

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
4223000	67500	9	5	1067400000	9643	4397000000	25499000000
Prejemki izvršnih direktorjev	27500	Izvršni direktorji					
25844000	27500	7					
Prejemki skupaj	27500	Skupaj					
30067000	27500	16					
Skupaj							
	177500						

Vir: (ARM HOLDINGS, Report and Accounts ARM HOLDINGS, 2009)

Priloga 6: Finančni podatki podjetja Barclays

Tabela 5: Finančni podatki podjetja Barclays

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
85000	60000	9	5	31817000000	144200	11642000000	1,37893E+12
197000	25000	Izvršni direktorji					
123000	25000	4					
95000	25000	Skupaj					
83000	25000	13					
32000	Skupaj						
110000	160000						
141000							
108000							
Skupaj prejemki uprave							
974000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
751000							
1100000							
250000							
650000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
2751000							
Prejemki skupaj							
3725000							

Vir: (Barclays, Annual Report Barclays, 2009)

Priloga 7: Finančni podatki podjetja BAT

Tabela 6: Finančni podatki podjetja BAT

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
584919	25000	8	4	14208000000	95710	4080000000	26614000000
178317		Izvršni direktorji					
118082		3					
116331		Skupaj					
90000		11					
90000							
72958							
110000							
115811							
30000							
Skupaj prejemki uprave							
1506418							
Prejemki izvršnih direktorjev							
3316748							
1922198							
1485132							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
6724078							
Prejemki skupaj							
8230496							

Vir: (BAT, Annual Report BAT, 2009)

Priloga 8: Finančni podatki podjetja BG Group

Tabela 7: Finančni podatki podjetja BG Group

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v €	Prejemki revizijske komisije v €	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v €	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v €	Celotna sredstva v €
682258	25000	9	6	10213000000	6079	3988000000	26282000000
85000	5000	Izvršni direktorji					
85000	5000		3				
115000	5000	Skupaj					
95000	5000		12				
80000	5000						
5847	Skupaj						
95000	50000						
85000							
168742							
27186							
Skupaj prejemki uprave							
1524033							
Prejemki izvršnih direktorjev							
1362126							
2737908							
1230814							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
5330848							
Prejemki skupaj							
6854881							

Vir: (BG Group, Annual Report and Accoutns BG Group, 2009)

Priloga 9: Finančni podatki podjetja BP

Tabela 8: Finančni podatki podjetja BP

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v €	Prejemki revizijske komisije v €	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v €	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v €	Celotna sredstva v €
600000	35000	10	4	2,39272E+11	80300	25124000000	2,35968E+11
93000	5000	Izvršni direktorji					
115000	5000		5				
90000	5000	Skupaj					
118000	Skupaj		15				
105000	50000						
85000							
105000							
165000							
30000							
33000							
Skupaj prejemki uprave							
1539000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
3158000							
1840000							
2179000							
3458000							
2217000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
12852000							
Prejemki skupaj							
14391000							

Vir: (BP, Annual Review BP 2009)

Priloga 10: Finančni podatki podjetja BT Group

Tabela 9: Finančni podatki podjetja BT Group

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
150000	25000	9	5	2139000000	110600	238000000	2927400000
70000	10000	Izvršni direktorji					
80000	10000	4					
74000	10000	Skupaj					
75000	10000	13					
100000	Skupaj						
75000	65000						
150000							
630000							
Skupaj prejemki uprave							
1404000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
1174000							
275000							
698000							
805000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
2952000							
Prejemki skupaj							
4356000							

Vir: (BT Group plc, Annual Report BT Group plc, 2009)

Priloga 11: Finančni podatki podjetja British Land Company

Tabela 10: Finančni podatki podjetja British Land Company

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
397626	ni podatka	7	4	572000000	728	-3928000000	7578000000
33167		Izvršni direktorji					
55330		4					
34817		Skupaj					
25128		11					
61330							
95415							
93618							
Skupaj prejemki uprave							
796431							
Prejemki izvršnih direktorjev							
363321							
553784							
795244							
659036							
735095							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
3106480							
Prejemki skupaj							
3902911							

Vir: (The British Land Company PLC, Annual Report & Accouts The British Land Company PLC, 2009)

Priloga 12: Finančni podatki podjetja Burberry

Tabela 11: Finančni podatki podjetja Burberry

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodek podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
290000	25000	6	5	1279900000	5608	166000000	1139600000
90000	5000	Izvršni direktorji					
59000	5000	2					
67000	5000	Skupaj					
18000	Skupaj	8					
70000	40000						
Skupaj prejemki uprave							
594000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
3162000							
1465000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
4627000							
Prejemki skupaj							
5221000							

Vir: (Burberry, Annual Report Burberry, 2009)

Priloga 13: Finančni podatki podjetja Capita

Tabela 12: Finančni podatki podjetja Capita

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodek podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
105000	ni dodatnega plačila	4	3	2686800000	34625	258100000	2372100000
42500		Izvršni direktorji					
42500		5					
42500		Skupaj					
Skupaj prejemki uprave		9					
232500							
Prejemki izvršnih direktorjev							
770010							
580910							
599627							
476634							
254422							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
2681603							
Prejemki skupaj							
2914103							

Vir: (Capita, Annual Report and Accounts Capita, 2009)

Priloga 14: Finančni podatki podjetja Compass Group

Tabela 13: Finančni podatki podjetja Compass Group

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
110000	20000	6	4	13447000000	386170	773000000	7641000000
90000	7500	Izvršni direktorji					
77000	7500	4					
64000	7500	Skupaj					
28000	Skupaj	10					
70000	42500						
Skupaj prejemki uprave							
439000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
463000							
2361000							
1624000							
1460000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
5908000							
Prejemki skupaj							
6347000							

Vir: (Compass Group, Annual Report Compass Group, 2009)

Priloga 15: Finančni podatki podjetja G4S

Tabela 14: Finančni podatki podjetja G4S

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
270000	16700	6	4	7008600000	592964	302800000	5163900000
125350	Samo predsednik je plačan	Izvršni direktorji					
54100		3					
61058		Skupaj					
54100		9					
63842							
Skupaj prejemki uprave							
628450							
Izvršni direktorji							
1656251							
949574							
1225437							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
3831262							
Prejemki skupaj							
4459712							

Vir: (G4S plc, Annual Report and Accounts G4S plc, 2009)

Priloga 16: Finančni podatki podjetja GKN

Tabela 15: Finančni podatki podjetja GKN

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v €	Prejemki revizijske komisije v €	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v €	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v €	Celotna sredstva v €
280000	16000	7	6	422300000	35315	-54000000	3946000000
50000	5000	Izvršni direktorji					
50000	5000	5					
50000	5000	Skupaj					
61000	5000	12					
17000	5000						
65000	Skupaj						
Skupaj prejemki uprave	41000						
573000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
968000							
669000							
516000							
654000							
624000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
3431000							
Prejemki skupaj							
4004000							

Vir: (GKN plc, Annual Report and Accounts GKN plc, 2009)

Priloga 17: Finančni podatki podjetja Gorenje d.d.

Tabela 16: Finančni podatki podjetja Gorenje d.d.

Prejemki nadzorni svet v €	Prejemki revizijske komisije v €	Število članov v nadzornem svetu	Število članov v revizijski komisiji	Celotni neto prihodki podjetja v €	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v €	Celotna sredstva podjetja v €
59000	ni podatka	10	5	1.185.937.000	10675	-9308000	1178677000
Prejemki uprava		Število članov uprave					
1288000		7					
Prejemki skupaj		Skupaj					
1347000		17					

Vir: (Gorenje d.d., Letno poročilo Gorenje d.d., 2009)

Priloga 18: Finančni podatki podjetja GSK

Tabela 17: Finančni podatki podjetja GSK

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
120000	80000	10	5	28368000000	99913	7891000000	42862000000
102000	7500	Izvršni direktorji					
680000	7500	3					
54000	7500	Skupaj					
133000	7500	13					
116000	Skupaj						
188000	110000						
188000							
188000							
245000							
Skupaj prejemki uprave							
2014000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
3128000							
1165000							
2811000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
7104000							
Prejemki skupaj							
9118000							

Vir: (GSK, Annual Report GSK, 2009)

Priloga 19: Finančni podatki podjetja HSBC

Tabela 18: Finančni podatki podjetja HSBC

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
3077000	ni podatka	7	3	19102000000	82296	4014000000	7,51928E+11
		Izvršni direktorji					
		4					
		Skupaj					
		11					

Vir: (HSBC Bank plc, Annual Report and Accounts HSBC Bank plc, 2009)

Priloga 20: Finančni podatki podjetja ICAP

Tabela 19: Finančni podatki podjetja ICAP

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
200000	20000	5	4	1601000000	4232	281000000	33840000000
80000	za ostale ni podatka	Izvršni direktorji					
70000		4					
65000		Skupaj					
60000		9					
Skupaj prejemki uprave							
475000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
6728359							
1386421							
3382610							
3522953							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
15020343							
Prejemki skupaj							
15495343							

Vir: (ICAP, Annual Report ICAP, 2009)

Priloga 21: Finančni podatki podjetja Imperial Tobacco Group PLC

Tabela 20: Finančni podatki podjetja Imperial Tobacco Group PLC

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
420000	25000	9	5	2651700000	39647	945000000	3192500000
923000	5000	Izvršni direktorji					
65000	5000	4					
65000	5000	Skupaj					
65000	5000	13					
100000							
65000	45000						
65000							
70000							
85000							
Skupaj prejemki uprave							
1923000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
4017000							
2515000							
1349000							
1345000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
9226000							
Prejemki skupaj							
11149000							

Vir: (Imperial Tobacco Group plc, Annual Report and Accounts Imperial Tobacco Group plc, 2009)

Priloga 22: Finančni podatki podjetja Intereuropa

Tabela 21: Finančni podatki podjetja Intereuropa

Prejemki nadzorni svet v €	Prejemki revizijske komisije v €	Število članov v nadzornem svetu	Število članov v revizijski komisiji	Celotni neto prihodki podjetja v €	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v €	Celotna sredstva podjetja v €
66562		7	4	191117000	2496	-53907000	489270000
Prejemki uprava		Število članov uprave					
225501		5					
Prejemki skupaj		Skupaj					
292063		12					

Vir: (Intereuropa d.d., Letno poročilo podjetja Intereuropa d.d., 2009)

Priloga 23: Finančni podatki podjetja KRKA

Tabela 22: Finančni podatki podjetja KRKA

Prejemki nadzorni svet v €	Prejemki revizijske komisije v €	Število članov v nadzornem svetu	Število članov v revizijski komisiji	Celotni neto prihodki podjetja v €	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v €	Celotna sredstva podjetja v €
380000		9	3	953000000	7816	173685000	1341032000
Prejemki uprava		Število članov uprave					
2235000		5					
Prejemki skupaj		Skupaj					
2273000		14					

Vir: (Krka d.d., Letno poročilo podjetja Krka d.d., 2009)

Priloga 24: Finančni podatki podjetja Land Securities

Tabela 23: Finančni podatki podjetja Land Securities

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
77000	17500	5	5	821200000	1660	-4773200000	11171700000
55000	7500	Izvršni direktorji					
55000	7500	5					
155000	7500	Skupaj					
179000	7500	10					
133000	Skupaj						
47000	47500						
59000							
Skupaj prejemki uprave							
760000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
662000							
478000							
450000							
388000							
429000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
2407000							
Prejemki skupaj							
3167000							

Vir: (Land Securities, Annual Report Land Securities, 2009)

Priloga 25: Finančni podatki podjetja Legal & General

Tabela 24: Finančni podatki podjetja 3i Legal & General

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
327600	25000	8	4	5275000000	9324	1239000000	2,97044E+11
110100	Ni podatka za ostale	Izvršni direktorji					
90400		4					
65300		Skupaj					
65000		12					
82000							
65400							
38000							
Skupaj prejemki uprave							
843800							
Prejemki izvršnih direktorjev							
1729000							
338000							
764000							
554000							
461000							
21000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
3867000							
Prejemki skupaj							
4710800							

Vir: (Legal & General Group plc, Annual Report and Accoutns Legal & General Group plc, 2009)

Priloga 26: Finančni podatki podjetja Lloyds Banking Group

Tabela 15: Finančni podatki podjetja Lloyds Banking Group

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
211000	50000	6	4	4529700000	132000	1042000000	1,02726E+12
100000	20000	Izvršni direktorji					
100000	20000		5				
249000	20000	Skupaj					
83000	Skupaj	11					
121000	110000						
71000							
Skupaj prejemki uprave							
935000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
1121000							
1523000							
1807000							
1736000							
1767000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
7954000							
Prejemki skupaj							
8889000							

Vir: (Lloyds Banking Group, Annual Report and Accounts Lloyds Banking Group, 2009)

Priloga 27: Finančni podatki podjetja Luka Koper

Tabela 26: Finančni podatki podjetja Luka Koper

Prejemki nadzorni svet v €	Prejemki revizijske komisije v €	Število članov v nadzornem svetu	Število članov v revizijski komisiji	Celotni neto prihodki podjetja v €	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v €	Celotna sredstva podjetja v €
44124	ni podatka	9	3	116124640	1032	-72172215	521.534.016
Prejemki uprava		Število članov uprave					
870567		10					
Prejemki skupaj		Skupaj					
915091		19					

Vir: (Luka Koper d.d., Letno poročilo podjetja Luka Koper d.d., 2009)

Priloga 28: Finančni podatki podjetja M&S Group

Tabela 27: Finančni podatki podjetja M&S Group

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
73000	12000	5	5	9062100000	77864	706200000	7258100000
67000	6000	Izvršni direktorji					
67000	6000		6				
73000	6000	Skupaj					
25000	6000	11					
Skupaj prejemki uprave	Skupaj						
305000	36000						
Prejemki izvršnih direktorjev							
892000							
1009000							
882000							
217000							
1765000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
4765000							
Prejemki skupaj							
5070000							

Vir: (M&S, Annual report and financial statements M&S, 2009)

Priloga 29: Finančni podatki podjetja Mercator

Tabela 28: Finančni podatki podjetja Mercator

Prejemki nadzorni svet v €	Prejemki revizijske komisije v €	Število članov v nadzornem svetu	Število članov v revizijski komisiji	Celotni neto prihodki podjetja v €	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v €	Celotna sredstva podjetja v €
208227	39114	10	3	2643315000	21404	25196000	2465254000
Prejemki uprava		Število članov uprave					
725000		4					
Prejemki skupaj		Skupaj					
933227		14					

Vir: (Mercator d.d., Letno poročilo podjetja Mercator d.d., 2009)

Priloga 30: Finančni podatki podjetja National Grid

Tabela 29: Finančni podatki podjetja National Grid

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsedniki) v €	Prejemki revizijske komisije v €	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v €	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v €	Celotna sredstva v €
604000	27500	8	4	15624000000	28208	1770000000	44467000000
83000	12500	Izvršni direktorji					
75000	12500	5					
59000	12500	Skupaj					
76000	Skupaj	13					
84000	65000						
92000							
84000							
Skupaj prejemki uprave							
1157000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
2206000							
1259000							
1096000							
1089000							
1396000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
7046000							
Prejemki skupaj							
8203000							

Vir: (National Grid, Annual Report and Accounts National Grid, 2009)

Priloga 31: Finančni podatki podjetja NKBM

Tabela 12: Finančni podatki podjetja NKBM

Prejemki nadzorni svet v €	Prejemki revizijske komisije v €	Število članov v nadzornem svetu	Število članov v revizijski komisiji	Celotni neto prihodki podjetja v €	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v €	Celotna sredstva podjetja v €
71748,8	22017,62	9	4	207554000	2725	21777000	5785637000
Prejemki uprava		Število članov uprave					
347000		3					
Prejemki skupaj		Skupaj					
418748,8		12					

Vir: (NKBM d.d., Letno poročilo podjetja NKBM d.d., 2009)

Priloga 32: Finančni podatki podjetja Old Mutual

Tabela 31: Finančni podatki podjetja Old Mutual

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
22000	30000	8	6	2184800000	53706	247000000	1,63806E+11
111000	10000	Izvršni direktorji					
80000	10000	3					
69000	10000	Skupaj					
305000	10000	11					
65000	10000						
176000	Skupaj						
89000	80000						
Skupaj prejemki uprave							
917000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
297000							
1403000							
2105000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
3805000							
Prejemki skupaj							
4722000							

Vir: (Old Mutual, Annual Report & Accounts Old Mutual, 2009)

Priloga 33: Finančni podatki podjetja Petrol d.d.

Tabela 32: Finančni podatki podjetja Petrol d.d

Prejemki nadzorni svet v €	Prejemki revizijske komisije v €	Število članov v nadzornem svetu	Število članov v revizijski komisiji	Celotni neto prihodki podjetja v €	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v €	Celotna sredstva podjetja v €
90681		9	5	2333863416	3556	10.661.802	803800824
ni podatka		Število članov uprave					
Prejemki uprava		6					
865097		Skupaj					
Prejemki skupaj		15					
975778							

Vir: (Petrol d.d., Letno poročilo podjetja Petrol d.d., 2009)

Priloga 34: Finančni podatki podjetja Rexam

Tabela 33: Finančni podatki podjetja Rexam

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
22000	20000	5	4	4866000000	22900	-59000000	6081000000
60000	10000	Izvršni direktorji					
57000	10000	4					
50000	10000	Skupaj					
50000	Skupaj	9					
70000	50000						
303000							
Skupaj prejemki uprave							
612000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
1047000							
949000							
848000							
3233000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
6077000							
Prejemki skupaj							
6689000							

Vir: (Rexam, Annual Report Rexam, 2009)

Priloga 35: Finančni podatki podjetja Smiths

Tabela 34: Finančni podatki podjetja Smiths

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v €	Prejemki revizijske komisije v €	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v €	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v €	Celotna sredstva v €
328000	15000	6	5	2664600000	21800	370800000	3176000000
69000	za ostale ni podatka	Izvršni direktorji					
69000							
69000		Skupaj					
54000							
Skupaj prejemki uprave		8					
589000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
1778000							
693000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
2471000							
Prejemki skupaj							
3060000							

Vir: (Smiths, Annual report Smiths, 2009)

Priloga 36: Finančni podatki podjetja Telekom Slovenije

Tabela 35: Finančni podatki podjetja Telekom Slovenije

Prejemki nadzorni svet v €	Prejemki revizijske komisije v €	Število članov v nadzornem svetu	Število članov v revizijski komisiji	Celotni neto prihodki podjetja v €	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v €	Celotna sredstva podjetja v €
90130		9	5	396490000	1861	24606000	1967516000
Prejemki uprava		Število članov uprave					
1157390							
Prejemki skupaj		Skupaj					
1247520		14					

Vir: (Telekom Slovenije d.d., Letno poročilo podjetja Telekom Slovenije d.d., 2009)

Priloga 37: Finančni podatki podjetja TUI Travel PLC

Tabela 36: Finančni podatki podjetja TUI Travel PLC

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v €	Prejemki revizijske komisije v €	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v €	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobiček ali izguba pred davki v €	Celotna sredstva v €
55000	25000	11	4	13863000000	49463	-52000000	9149000000
65000	10000	Izvršni direktorji					
55000	10000						
55000	10000	Skupaj					
300000	Skupaj	17					
70000	55000						
200000							
55000							
55000							
55000							
55000							
Skupaj prejemki uprave							
1020000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
474000							
490000							
850000							
597000							
426000							
430000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
3267000							
Prejemki skupaj							
4287000							

Vir: (TUI Travel, Annual Reports and Accounts TUI Travel, 2009)

Priloga 38: Finančni podatki podjetja Tullow Oil

Tabela 37: Finančni podatki podjetja Tullow Oil

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobitek ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
180000	12000	6	5	582300000	560	20300000	3218000000
56000	za ostale ni podatka	izvršni direktorji					
56000			5				
67000		Skupaj					
67000			11				
67000							
Skupaj prejemki uprave							
493000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
1659855							
923073							
902665							
903300							
978928							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
5367821							
Prejemki skupaj							
5860821							

Vir: (Tullow Oil plc, Annual Report and Accounts Tullow Oil plc, 2009)

Priloga 39: Finančni podatki podjetja WWP

Tabela 38: Finančni podatki podjetja WWP

Prejemki uprave (neizvršni direktorji in predsednik) v £	Prejemki revizijske komisije v £	Število članov v upravi	Število članov v revizijski komisiji	Celotni prihodki podjetja v £	Povprečno število zaposlenih v podjetju	Dobitek ali izguba pred davki v £	Celotna sredstva v £
315000	25000	9	4	8684300000	98759	662600000	11785200000
65000	5000	izvršni direktorji					
70000	5000		3				
65000	5000	Skupaj					
71000	Skupaj		12				
85000	40000						
75000							
65000							
80000							
Skupaj prejemki uprave							
891000							
Prejemki izvršnih direktorjev							
2304000							
1410000							
600000							
Skupaj prejemki izvršnih direktorjev							
4314000							
Prejemki skupaj							
5205000							

Vir: (WPP, Annual Report & Accounts WPP, 2009)